INDOCHINA

DAR DUPĂ LAOS CE VA URMA?

Astăzi, 25 februarie, președintele Nixon trimite Congresului un document de 65 000 de cuvinte în care sînt prezentate și explicate principalele orientări ale politicii externe americane. Prima secțiune a mesajului este consacrată „doctrinei Nixon". Dar despre „doctrina Nixon" în acțiune, președintele și-a oferit prilejul de a vorbi și cu o săptămînă în urmă, la o conferință de presă organizată fără a fi fost anunțată în prealabil. Tot astăzi, președintele va ține un discurs radiotelevizat consacrat mersului operațiunilor militare din Laos. Scopul discursului : liniștea opiniei publice care citește, zi de zi, în ziare, despre înfrîngerile suferite de forțele invadatoare.

Alertați de evoluția „incursiunii" din Laos și de posibilitatea unei noi extinderi a războiului din Indochina, la 17 februarie ziariștii au pus întrebări mai ales în legătură cu aceste probleme. Răspunsurile primite nu au avut darul de a risipi îngrijorările. Președintele Nixon a declarat că, exceptînd armele nucleare, la care nu va recurge în nici un caz, nu va fixa vreo limită folosirii forței aeriene a Statelor Unite în întreaga Peninsulă Indochineză. El a refuzat să excludă posibilitatea unei încercări de invadare a Republicii Democrate Vietnam de către forțele sud-vietnameze. La două zile după această conferință de presă, ziarul saigonez „Su That" scria, într-un articol cu titlul pe opt coloane, despre „adoptarea de către Consiliul securității statului (sud-vietnamez) a unui plan prevăzînd o debarcare în Vietnamul de nord". „Su That" afirmă că Statele Unite nu se opun acestui plan și argumentează această afirmație arătînd că, la Saigon, declarațiile cuprinse în ultima conferință de presă a președintelui Nixon au fost interpretate ca un acord implicit față de o „debarcare" în Vietnamul de nord. Ziarul mai amintește că operațiunea „debarcare" ar fi ultima etapă a planului elaborat în 1969 de generalul Cao Van Vien, șeful statului major al forțelor terestre saigoneze, care prevedea două acțiuni : mai întîi atacarea Cambodgiei și Laosului și apoi o incursiune în Vietnamul de nord.

(Din **International Herald Tribune**)

În timp ce la Washington și la Saigon se pun la punct detaliile strategiei derivate din „doctrina Nixon", adică se pregătește o extindere continuă a zonei cuprinse de război, cele trei conflicte în curs evoluează cu totul altfel decît se așteptau cei ce le-au dezlănțuit. Din Laos, cel mai nou dintre cîmpurile de bătălie, corespondenții de presă informează despre eșecul ofensivei trupelor sud-vietnameze.

Poate că cel mai important este eșecul tacticii bazate pe desantul din elicoptere. La 21 februarie, oficialitățile militare americane din Saigon anunțau pierderea a cel puțin 60 de elicoptere în Laos. Două dintre elicopterele doborîte făceau parte din categoria elicopterelor-gigant „Sea Stallion" (două milioane de dolari bucata). Elicopterele americane fiind cea mai mobilă dintre forțele participante la invazie, scoaterea lor din luptă reprezintă o lovitură severă pentru agresori.

În al doilea rînd, cele mai de „elită" trupe saigoneze dovedesc, în Laos, un moral atît de scăzut și o capacitate de luptă atît de redusă, încît acțiunile lor se soldează, cel mai adesea, dezastruos. Ziarele au relatat despre nimicirea de către partizani a unor unități întregi

→

„AFACEREA TOMASINI"

René Tomasini a fost ales secretar general al partidului gaullist la 14 ianuarie, cînd predecesorul său, Robert Poujade, a devenit membru al guvernului. Pînă la jumătatea lunii trecute, noul secretar general era cunoscut ca responsabil de organizarea reuniunilor U.D.R. (conferințe naționale, sesiuni ale consiliului național) și apreciat în această calitate ca un bun administrator. „Mulți considerau deci că va exercita ca secretar general o funcție temporară, limitată la problemele organizatorice, pînă la conferința națională din toamna 1971 care ar desemna un secretar general mai «politic»" („Le Monde"). Recente luări de atitudini ale secretarului general nu corespund însă acestei viziuni despre personalitatea sa și despre răspunderile pe care tinde să le afirme. La reuniunea din vară a consiliului național, cînd încă nu ocupa funcția actuală, René Tomasini învinuise de liberalism excesiv unele din emisiunile televiziunii franceze, declarase administrația greoaie și apăsătoare, apreciase ca insuficientă cooperarea dintre guvern și U.D.R., principala componentă a majorității. Săptămîna trecută, aceste critici au reapărut, însoțite de altele — și cu o pondere sporită, pe de o parte de calitatea cu care este acum investit autorul, pe de alta de vehemența termenilor folosiți.

Invitat al asociației presei parlamentare într-un moment în care atmosfera politică era încordată și ca urmare a ciocnirilor dintre tinerii manifestanți și poliție, secretarul general a declarat că, dacă unele acțiuni ale tinerilor „au fost reprimate într-un mod regretabil, vina revine nu celor care au sarcina de a le reprima, ci lașității magistraților". În plus, reluînd problema emisiunilor canalului 1 al televiziunii, el a adăugat : „Primul ministru nu e de părerea mea. Dar consider că, dacă în toate celelalte domenii politica sa a dat rezultate pozitive, în ceea ce privește televiziunea merge pe un drum greșit".

În ciuda unui scurt text dat publicității în aceeași seară de către secretarul general al U.D.R. și în care declara că spusele sale „în ceea ce privește atît pe magistrați cît și televiziunea nu trebuie considerate ca o punere în cauză nici a onorabilității corpului magistraților nici a acțiunii primului ministru în ansamblu", furtuna a izbucnit. Ministrul justiției, René Pleven, și-a exprimat „stupefacția" față de ieșirea secretarului general. Magistrații parizieni au demonstrat, pentru prima dată după 1785, în incinta Palatului de Justiție, primul președinte al Curții de Casație și procurorul general al acestei instanțe au adresat președintelui Pompidou o scrisoare în care se arată că întreaga magistratură se simte „pălmuită" prin acuzația de „lașitate", adăugînd că cel care a formulat-o este „purtătorul de cuvînt al unei fracțiuni dominante în Adunarea Națională" și că reprezentanții ei în acest for „nu s-au desolidarizat în nici un fel de cuvintele insultătoare, cărora n-au căutat să le aducă decît o iluzorie atenuare". Înconjurat de o reprobare unanimă — inclusiv în rîndurile majorității guvernamentale și chiar ale propriului său partid — secretarul general al U.D.R. a făcut „mea culpa" ; a retras în mod public — printr-o scrisoare adresată președintelui Republicii și pe care acesta a transmis-o ministrului justiției — termenul de „lașitate" ; a căutat să se justifice în fața comitetului executiv al formației gaulliste ; a propus ca acest comitet să-și reafirme „încrederea totală în acțiunea guvernului și, îndeosebi, în a primului ministru". Ceea ce comitetul a și făcut, într-un comunicat înmînat presei la sfîrșitul reuniunii. În rîndurile observatorilor se menține însă impresia că „afacerea Tomasini" traduce decalajul care există între concepțiile de tendință autoritară ce se manifestă la dreapta formației gaulliste și preocuparea guvernamentală de a găsi modalități relativ suple de atenuare a tensiunilor sociale.

Fl. Ș.

de „rangers", despre posturi de luptă pe care acestea le pierd unul după altul etc. Detalii semnificative: zece elicoptere americane au fost trimise duminică la un punct fortificat sud-vietnamez din sudul Laosului, înconjurat de partizani, pentru a-i evacua pe răniți. (Sîmbătă fusese pierdută o altă bază, situată la o depărtare de 1 200 de metri). Două elicoptere au fost doborîte. Pilotul unuia dintre elicopterele care au scăpat neatinse a descris disperarea sălbatică a soldaților sud-vietnamezi care, înghesuindu-se să ajungă în elicoptere, îi călcau în picioare pe camarazii lor răniți.

După părerea comentatorului militar al agenției United Press International, nu este exclus ca, într-un viitor foarte apropiat, toți cei 16 000 de soldați sud-vietnamezi aflați în Laos să fie prinși în încercuire. Forțele patriotice exercită, pe de altă parte, presiuni puternice asupra capitalei regale, Luang Prabang. Șoseaua dintre Vientiane și Luang Prabang a fost declarată „nesigură".

Cum reacționează autoritățile militare americane și saigoneze? De-a lungul întregii frontiere cu Laosul au fost reluate la 20 februarie bombardamentele efectuate de superfortărețele B-52. Zona Quang Tri — Khe Sang este supusă unor bombardamente continue. Sîmbătă și duminică, 50 de avioane americane au bombardat Republica Democrată Vietnam. A fost „cel mai puternic bombardament din ultimele trei luni", declară comandamentul militar american de la Saigon. Fiecare nouă înfrîngere pare a reprezenta punctul de pornire al unei încercări de a lovi în altă direcție. După Vietnamul de sud a urmat Cambodgia, împotmolirea în Cambodgia a determinat tentativa din Laos, dar după Laos oare ce va urma? „Domnule președinte, a spus primul dintre corespondenții care au pus întrebări la conferința de presă din 17 februarie, următorul pas logic în Asia de sud-est ar părea să fie o acțiune a forțelor sud-vietnameze în partea de sud a Vietnamului de nord, din aceleași motive pentru care au intrat în Laos. Politica dv. ar exclude sprijinul aerian pentru o asemenea acțiune?" Răspunsul la această primă întrebare și toate explicațiile ulterioare au lăsat deschisă calea unei eventuale noi aventuri, cu implicații încă și mai primejdioase.

„Laosul — se arată într-un articol apărut la 20 februarie în ziarul chinez „Jenminjibao" — este situat nu în nord-vestul Europei sau în America de Sud, ci în nordul Indochinei. Laosul și China sînt legate prin munți și prin ape și au o frontieră comună de mai multe sute de kilometri... Poporul chinez nu poate rămîne indiferent față de grava amenințare pe care o constituie extinderea războiului la porțile Chinei".

Majoritatea democrată din Senatul Statelor Unite, acționînd pentru prima oară ca un grup constituit, a adoptat, cu 31 de voturi contra 8, o rezoluție prin care cere Congresului 92 „să pună capăt implicării în Indochina și să realizeze retragerea tuturor forțelor americane și eliberarea tuturor prizonierilor într-un termen dinainte precizat". Senatorul Edmund Muskie, care în 1972 va fi desemnat probabil candidat al partidului democrat la președinția S.U.A., a declarat: „Trebuie să ne retragem toate trupele din Vietnam. Unii spun că vietnamizarea va reuși, alții că nu va reuși. Eu sînt de părere că planul e în orice caz greșit. Dacă reușește, perspectiva este continuarea războiului între vietnamezi și o prezență americană pe termen indefinit. Dacă nu reușește, Administrația nu exclude posibilitatea atacării Vietnamului de nord. Sînt convins că politica justă ar fi renunțarea la vietnamizare în favoarea tratativelor de pace și a creării condițiilor pentru pace".

Dar reglementarea negociată pare a nu interesa, în acest moment, guvernul american. Devine din ce în ce mai evidentă incompatibilitatea dintre „doctrina Nixon", formula unui război perpetuu în Indochina și o asemenea reglementare definitivă, la masa tratativelor. Indochina trece printr-un moment extrem de critic și nimic nu indică vreo intenție a guvernului american de a-i pune capăt.

Felicia ANTIP

ORIENTUL APROPIAT

„FAZĂ ACTIVĂ, DINAMICĂ"

Iosip Broz Tito și Anwar Sadat cu prilejul recentei vizite făcute la Cairo de șeful statului iugoslav

Intense consultări, inițiative, precizări și nuanțe noi, numeroase declarații oficiale și oficioase — acestea sînt pe scurt elementele pe baza cărora actuala etapă a situației din Orientul Apropiat este caracterizată în mod unanim drept o „fază activă, dinamică".

După prelungirea, pentru a treia oară, a acordului de încetare a focului, elementul nou care a survenit în această conjunctură a fost propunerea făcută de președintele egiptean ca, în noul interval, Israelul să procedeze la o retragere parțială a trupelor sale de pe malul răsăritean al Canalului de Suez, după care R.A.U. va trece la redeschiderea acestuia. Guvernul israelian anunța în răspunsul său că într-o primă etapă „este gata să discute cu guvernul egiptean aranjamentele necesare în vederea redeschiderii canalului, chiar înafara unui acord de pace" și că „este dispus să discute orice sugestie privind redeschiderea canalului, separat de alte probleme, precum și măsurile necesare vieții civile în regiunea respectivă și pentru ideea retragerii trupelor israeliene armate". A respins însă propunerea retragerii trupelor israeliene de pe malul răsăritean al Suezului. Arătînd că în litera lor, cele două teze sînt deosebite, observatorii au opinat însă că, în spiritul lor, pozițiile prezintă germenii unei posibile apropieri și aceasta mai ales dacă pe parcurs vor interveni precizări însoțite, evident, de realism în aprecierea situației și prilejului oferit.

În aceeași perioadă, încercînd să identifice posibilități și modalități prin care să ajungă la un progres în convorbirile sale cu părțile interesate, mediatorul Jarring a întreprins o serie de

TRIBUNALUL MĂRII

În cadrul tradiționalelor „zile ale marinei etiopiene", desfășurate în portul Massaua, în prezența unor unități navale din șase țări invitate (India, U.R.S.S., Iran, S.U.A., Italia, Marea Britanie), Marcel Clébant, directorul organizației „Operațiunea mondială — Mesaj mării", a lansat un apel pentru crearea unui „tribunal internațional al mărilor". Scopul: sancționarea drastică a oricărei tentative sau fapte de infestare a apelor maritime și oceanice.

Fondată în 1962, cu sprijinul a 37 de state, „Operațiunea mondială — Mesaj mării", cu sediul la Paris și Bruxelles, este una din cele mai active organisme care-și desfășoară activitatea în direcția prevenirii și combaterii poluării apelor. În programul său e înscrisă inițierea sau participarea anuală, la o acțiune de mare amploare, în cadrul căreia reprezentanții „Mesajului mării" atrag atenția asupra pericolelor dezechilibrului intervenit în ultima vreme în raporturile omului cu mediul marin și propun o serie de remedii. În acest sens se înscrie și recenta intervenție de la Massaua a directorului organizației. „Soluționarea problemei poluării oceanice, a spus Clébant, se află în aplicarea fără concesii a unor legi internaționale foarte severe. Pentru a putea elabora și aplica aceste legi, este absolut necesară reforma legislației internaționale în materie de protecție a mărilor". De aceea, a adăugat directorul „Operațiunii — Mesaj mării", se impune crearea unui tribunal internațional care „să sancționeze actele de poluare oceanică și maritimă cu aceeași rapiditate și severitate ca în cazul unor fapte de război".

L. E.

inițiative care, de fapt, au fost cele care au generat consultări intense, declarații și luări de poziții. Gunnar Jarring a remis R.A.U. și Israelului o serie de întrebări care, așa cum afirma agenția „Associated Press" se refereau la garantarea libertății de navigație în apele internaționale din această regiune a lumii ; la acceptarea dreptului tuturor statelor de a trăi în pace cît și la garantarea faptului că teritoriul statului respectiv nu va fi folosit ca o bază pentru o acțiune militară sau paramilitară împotriva statelor vecine. Agenția citată arăta că R.A.U. a răspuns pozitiv la întrebările puse de Gunnar Jarring și, intrînd în amănunt, a declarat că dorește să pună capăt stării de război și să recunoască dreptul tuturor părților de a trăi în pace în cadrul unor frontiere sigure ; crearea de ambele părți a unei zone demilitarizate și acceptarea unei forțe de urgență a O.N.U., la care să participe trupe ale celor patru mari puteri (S.U.A., U.R.S.S., Anglia și Franța) ; acceptarea unei forțe a O.N.U. la Sharm El Sheik, care să poată fi îndepărtată numai printr-o rezoluție a Consiliului de Securitate.

În acest sens, precizări oficiale a făcut președintele R.A.U. și într-un interviu acordat revistei americane „Newsweek", în care arăta că, dacă trupele israeliene vor fi retrase de la Canalul de Suez, dincolo de El Arish, conform recentei sale propuneri, atunci R.A.U. „va garanta redeschiderea canalului în decurs de șase luni pentru circulația internațională, prelungind încetarea focului pînă la o dată stabilită, astfel încît Jarring să aibă timp să pună la punct detaliile". Președintele egiptean declara totodată că ar garanta „tranzitul liber prin strîmtoarea Tiran, fapt pe care țara sa l-a consimțit în memorandumul adresat lui Jarring". Referindu-se la posibilitatea și conținutul unui tratat de pace, președintele Sadat era de părere că „rezoluția O.N.U. este un tratat de pace embrionar". Un tratat de pace, spunea Sadat, ar prevedea inviolabilitatea și independența politică ale fiecărui stat din regiune, inclusiv ale Israelului, dacă, potrivit rezoluției Consiliului de Securitate, acesta se retrage din teritoriile arabe ocupate. Referitor la o soluționare justă a problemei palestiniene, președintele R.A.U. arăta că dacă s-ar ajunge la aceasta, integritatea teritorială a Israelului în interiorul unor frontiere sigure și recunoscute va fi garantată de cele patru mari puteri. O compensație adecvată pentru refugiații palestinieni este legată de un referendum, pentru a hotărî dacă palestinienii vor un stat separat, o federație sau o confederație cu Iordania, sau dacă vor să rămînă parte integrantă a Iordaniei. „Ei singuri trebuie să-și hotărască soarta" — spunea în interviu președintele Sadat.

Examinînd conținutul memorandumului R.A.U. la întrebările adresate de Jarring, cercurile oficiale din diverse țări occidentale cît și comentariile presei subliniau atitudinea pozitivă, caracterizată printr-o anume flexibilitate a guvernului egiptean, menționînd necesitatea ca, la rîndul său, Israelul să meargă în întîmpinarea acestei atitudini. De altfel, chiar în Israel o serie de personalități se pronunță în acest sens și cer guvernului să abandoneze unele din pozițiile sale anterioare.

Pentru a studia și răspunde la precizările R.A.U. guvernul israelian a ținut două ședințe. Prima, extraordinară, s-a desfășurat joia trecută fără a se lua însă vreo decizie. Înaintea ședinței de duminică ziarele „Yedioth Aharonoth", „Maariv", care încercau să schițeze răspunsul guvernului de la Tel Aviv, estimau că atitudinea israeliană nu trebuie să fie, sub nici un pretext, mai puțin pozitivă decît cea egipteană, argumentînd că nu se pot neglija reacțiile de speranță suscitate în lume de răspunsul egiptean. Ziarul „Al Hamichmar" cerea guvernului israelian „să ia toate contrainițiativele necesare".

După ședința de duminică la care a participat și generalul Ytzhak Rabin (ambasadorul israelian în S.U.A., care avusese convorbiri cu secretarul de stat adjunct Joseph Sisco privind răspunsul egiptean și evoluția relațiilor israeliano-americane), cabinetul Israelului a dat publicității un comunicat în care se arată că „guvernul israelian privește favorabil exprimarea dorinței guvernului R.A.U. de a lua în considerare un acord de pace cu Israelul și își exprimă propria sa dorință de a participa la negocieri rodnice asupra tuturor problemelor care să ducă la un acord de pace între cele două țări". În continuare se amintesc deosebirile care există în problemele frontierelor și refugiaților. Situîndu-se pe cunoscutele sale poziții, „Israelul — se spune în comunicat — nu se va retrage pe liniile de armistițiu din 4 iunie 1967", declarîndu-se însă „gata să discute despre retragerea forțelor armate în cadrul unor frontiere garantate, sigure și recunoscute, care trebuie stabilite printr-un acord de pace". Confirmînd participarea în continuare a Israelului la negocierile conduse de Jarring, comunicatul arată că aceste negocieri „nu trebuie supuse unor condiții prealabile privind problemele esențiale".

Referindu-se la comunicatul cabinetului israelian, un purtător de cuvînt oficial al guvernului R.A.U. declara că acesta constituie „o respingere netă și fără echivoc" a propunerilor ambasadorului Jarring.

Importanța neobișnuită, scria „France Presse", a reuniunii cabinetului israelian, care a durat peste patru ore, a fost marcată pe lîngă lungul comunicat citat și de interviul pe care Abba Eban l-a acordat televiziunii israeliene, în cursul căruia a explicat pe larg poziția guvernului său. Declarînd că „voința egipteană de încheiere a unui acord de pace cu Israelul a străbătut o nouă etapă", Abba Eban arăta : „Noi vedem în acest memorandum două puncte foarte importante — și pentru prima dată în istoria relațiilor israelo-arabe — exprimarea dorinței de a se ajunge la un acord contractual de pace cu Israelul, care ar include de o parte și de alta luarea de angajamente. Credem că este vorba de o evoluție pozitivă".

Pe de altă parte, referindu-se la ultima reuniune a ambasadorilor la O.N.U. ai celor patru mari puteri, ziarul „Al Ahram" anunța că ea a fost consacrată examinării problemei garanțiilor ce ar urma să fie oferite, eventual, părților aflate în conflict în Orientul Apropiat, în cazul încheierii unui tratat de pace. S-a discutat, totodată, și despre misiunea unei eventuale forțe internaționale de pace la frontierele dintre țările arabe și Israel.

Deși deocamdată nu se remarcă schimbări de fond în pozițiile părților interesate, totuși, așa cum sublinia „L'Aurore", „s-a atins punctul de pornire pentru negocieri". Un fapt, este deci cert, în actuala perioadă au intervenit mai multe elemente și nuanțe apreciate ca pozitive ce ar putea avea noi implicații în viitor.

Dumitru CONSTANTIN

TOKIO

OPINII FAVORABILE LEGĂTURILOR CU R. P. CHINEZĂ

Ceea ce putea apărea, în urmă cu un an-doi, drept acțiuni sporadice, izolate și poate chiar fără vreo posibilă legătură între ele, a devenit în ultimul timp o activitate pe mai multe planuri, economic, social, politic, manifestată cu regularitate în dezbaterile parlamentare. Parlamentarii japonezi, cei mai mulți aparținînd opoziției, unii chiar din partidul de guvernămînt se pronunță tot mai activ spre o politică externă fundamentată într-un mod mai concret pe realități, politică în care un loc aparte îl ocupă normalizarea relațiilor Japoniei cu Republica Populară Chineză. Această tendință și-a găsit loc și în unele opinii ale premierului Eisaku Sato care, într-o conferință de presă desfășurată de Anul Nou, a precizat că „e timpul să discutăm normalizarea acestor relații și promovarea unor schimburi economice". Observatorii politici continuă să fie însă destul de rezervați în aprecierea luărilor de poziție ale șefului partidului liberal-democrat, care cuprind încă oscilații exprimate cu diferite prilejuri, fie în cadrul unor conferințe de presă, fie în cadrul dezbaterilor Dietei, începute la 22 ianuarie. Astfel, în discursul despre politica guvernului său, ocupîndu-se de posibilitatea începerii unor convorbiri între cele două țări, deși premierul Sato a folosit pentru întîia oară denumirea oficială a Republicii Populare Chineze subliniind „dorința de a promova schimburi pozitive", a adăugat că, pe de altă parte, Japonia va menține relațiile cu Taivanul și că recunoaște numai oficialitățile de la Taipe.

→

Premierul Sato

Tomami Narita, președintele Partidului socialist

O atitudine mai categorică se remarcă însă la unii parlamentari japonezi aparținînd chiar partidului liberal-democrat. Astfel, unul dintre liderii partidului, Takeo Miki, a declarat că „acum este cunoscut în întreaga lume că guvernul de la Pekin al Republicii Populare Chineze reprezintă China" și a opinat pentru încercarea unor concretizări în apropierea de această țară, prin corectarea unor atitudini din trecut. Pe de altă parte, Partidul democratic Socialist a pregătit un document, prezentat în cadrul dezbaterilor din partid, de la începutul acestei luni, în care subliniindu-se faptul că guvernul de la Pekin este singurul care reprezintă China, se cere guvernului japonez să urgenteze măsurile pentru contacte imediate și negocieri interguvernamentale în scopul „restaurării relațiilor chino-japoneze".

În panorama politică japoneză, în acest concert de atitudini bazate pe recunoașterea unor realități internaționale, un loc aparte îl ocupă programul Congresului național pentru restabilirea relațiilor diplomatice japono-chineze. Congresul, a cărui conducere este formată din membri ai partidului socialist și ai Sohyo, pornind de la ideea că Taivanul este un teritoriu legitim al Chinei și că R. P. Chineză este singurul stat chinez, a cerut guvernului restabilirea imediată a relațiilor diplomatice cu această țară pe baza respectului reciproc al integrității teritoriale, suveranității, neagresiunii, neamestecului în afacerile interne, egalității în drepturi și coexistenței pașnice. Ceea ce e important în egală măsură din punct de vedere practic este faptul că, pe lîngă programul politic, Congresul s-a angajat să organizeze un front unit național amplu pentru restabilirea relațiilor diplomatice cu R. P. Chineză, să ducă o largă acțiune de explicare a acestui program politic și a necesității unei reorientări externe în vederea stabilirii unor legături prietenești între cele două țări. Alături de acțiunile concrete desfășurate pînă acum de Liga deputaților japonezi pentru normalizarea relațiilor japono-chineze, măsurile Programului Congresului național sînt expresie a opiniilor ferme și realiste ale unei părți tot mai mari a parlamentarilor japonezi. Aceste opinii, consideră observatorii politici, vor influența într-o măsură sporită evoluția atitudinii guvernului.

Acțiunile întreprinse în Japonia sînt urmărite cu interes în R. P. Chineză. Astfel, agenția China Nouă anunță că Ciu En-lai, premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze, și Go Mo-jo, vicepreședinte al Comitetului permanent al Adunării Reprezentanților Populari pe întreaga Chină, au primit recent grupul muncitoresc de studiu din prefectura Mie, membri ai Asociației de prietenie japono-chineze, care se află în vizită în R.P. Chineză.

Pe de altă parte, începînd de la jumătatea acestei luni, Aiichiro Fujiyama, membru al partidului de guvernămînt, președinte al Ligii deputaților din Japonia pentru normalizarea relațiilor japono-chineze, face o vizită în R.P. Chineză în cadrul căreia se discută și unele aspecte ale memorandumului comercial japono-chinez. Misiunea lui Fujiyama este sprijinită activ de Partidul Komeito și de Partidul Socialist Japonez al cărui președinte, Tomami Narita, a cerut în cadrul dezbaterilor din Dietă, recunoașterea R.P. Chineze, stat socialist cu o economie puternică, în continuă dezvoltare.

Luînd cuvîntul în cadrul unui banchet în cinstea lui Aiichiro Fujiyama, Go Mo-jo, președintele de onoare al Asociației de prietenie China—Japonia, a subliniat că dorința poporului japonez de a dezvolta relațiile de prietenie cu poporul chinez și existența în Japonia a unei largi mișcări în favoarea restabilirii relațiilor diplomatice dintre cele două țări au perspective luminoase.

Stelian ȚURLEA

ITALIA

„NU, FASCISMULUI !"

Corespondență de la Dante Cruicchi

Italia trăiește astăzi una din perioadele cele mai critice de după război. Lupta politică a repus în discuție vechile probleme și a scos în evidență altele noi. Clasa muncitoare italiană duce înainte bătălia pentru reforme de structură, menite să schimbe profund aspectul social și politic al țării. Pe măsură ce cresc procesele de unificare la locul de muncă, în întreprinderi, în școli, se definește alternativa de stînga în fața crizei prin care trece majoritatea guvernamentală.

Incapabile să dea un răspuns pozitiv marilor probleme ale societății, forțele de dreapta, economice și po-

FĂRĂ PRECEDENT

„Pentru prima oară în istoria transporturilor aeriene, toate avioanele comerciale ale unei țări — Franța — sînt imobilizate la sol pentru un timp nedeterminat", nota duminică agenția „France Presse". Într-adevăr, hotărîrea celor trei companii franceze „Air France", „Air-Inter" și „U.T.A.", de a suspenda zborurile pînă la rezolvarea conflictului lor cu personalul tehnic navigant, rețnea la Orly și la Le Bourget peste 150 de aparate.

Raporturile dintre companiile respective și personalul lor navigant — piloți, mecanici, radiofoniști — sînt de multă vreme încordate. Săptămîna trecută, personalul navigant a declarat grevă pentru a-și susține revendicările privitoare la salarii și la reamenajarea orariilor de zbor (cu remunerare egală, pe anumite linii cele 68 de ore de zbor lunare se pot efectua în 16 zile în timp ce pe altele necesită 21). Ca răspuns, direcțiile celor trei companii au suspendat zborurile, afirmînd că nu au capacitatea de a satisface revendicările prezentate. Salariații obiectează că judicioase reconsiderări ale gestiunii ar îngădui și normalizarea condițiilor lor de muncă și dezvoltarea în continuare a activității companiilor. Comentînd hotărîrea celor trei companii, ziarul „Paris-Jour" scrie : „Traficul aerian nu este, ca și calea ferată, un serviciu de utilitate publică ? Își poate închipui cineva că S.N.C.F. (Societatea națională a căilor ferate) ar putea opri trenurile pe întreaga rețea ca urmare a unui conflict cu o categorie de muncitori feroviari ? Absența, fie și provizorie, a pavilionului nostru peste hotare nu riscă oare să slăbească pozițiile noastre comerciale ? Pierderile suferite de «Air-France» vor fi în cele din urmă suportate de cine ? De stat, adică de contribuabili. Sînt tot atîtea motive ca guvernul să intervină cît mai curînd".

Fl. Ș.

DEMONSTRANȚI LA MILANO

„Fascismul nu va trece !"

litice, joacă deschis cartea violenței, încercînd să creeze un climat de tensiune și de teamă, care să determine condiții propice unei aventuri autoritare. Președintele Consiliului de Miniștri, Emilio Colombo, a declarat în Parlament că va combate crescînda violență de dreapta, iar președintele Republicii, Giuseppe Saragat, a cerut, după criminalul atentat de la Catanzaro, care a costat viața unui muncitor, să fie pedepsiți responsabilii și instigatorii climatului de violență. Dar lucrurile nu se vor liniști atîta vreme cît focarul din Reggio Calabria este lăsat să contamineze o regiune întreagă. De luni de zile, în acest oraș cu 170 000 de locuitori se experimentează și se înfăptuiește revolta împotriva legalității republicane. Patroni și industriași bogați, mafioți și delincvenți au creat echipe de comando care seamănă teroarea fără ca poliția să intervină hotărît împotriva lor. Extremiștii de dreapta își găsesc sprijinul în cercuri clericale locale ; episcopul Giovanni Ferro a celebrat messa pentru „Reggio capitală de provincie", în prezența unor șefi politici care își datorează succesele sistemului mafiot. S-a încercat minimalizarea puternicei nemulțumiri determinate de slaba dezvoltare economică a regiunii, punîndu-se pe prim plan mitul „capitalei" regiunii Calabria, pentru a încerca să se creeze iluzia că acordarea acestui titlu, în dauna orașului Catanzaro, ar rezolva orice rău. Municipalismul este astfel din nou folosit ca frînă a progresului, tot așa cum în timpul primului Risorgimento, aceleași cercuri îndemnau țăranii să lupte împotriva patrioților lui Garibaldi.

Dar și la Reggio Calabria se schimbă ceva. Cetățenii refuză în număr tot mai mare să urmeze ordinele „comitetului de acțiune", care cheamă la „grevă generală" pînă la capăt. Economia locală este puternic afectată de oprirea lucrului impus cu violență de cîteva sute de provocatori plătiți de bogați industriași, dintre care unii, ca Amedeo Matacena, armator îmbogățit peste noapte, sau Demetrio Mauro, mare importator de cafea, au ajuns în cele din urmă în închisoare. Muncitorii căilor ferate și alte categorii de muncitori, nelăsîndu-se intimidați de amenințări, au deschis o breșă în zidul de teamă ridicat în ultimele luni la Reggio Calabria, reactivizînd serviciul de transport.

Italia Rezistenței se unește și reacționează ferm. Un „nu impus fascismului" domină toată pagina întîia a cotidianului milanez „Il Giorno". „Nu ! gangsterismului fascist", scrie organul socialist „Avanti". 100 000 de cetățeni și-au manifestat, defilînd pe străzile din Milano, voința lor fermă de a înăbuși orice încercare de reînviere a fascismului. Peste 50 000 de tineri, aparținînd întregului arc democratic al țării, de la comuniști la catolici, s-au adunat în capitală pentru a interzice fasciștilor continuarea provocărilor împotriva libertății. Florența și Bologna au văzut îndreptîndu-se spre centrele lor istorice fluvii de oameni care cereau desființarea formațiilor paramilitare de extremă dreaptă și a partidului neofascist. Alte manifestații semnificative au avut loc la Torino și Genova, unde s-au constituit, ca în multe alte comune și orașe italiene, comitete de apărare democratică reunind pe foștii partizani antifasciști și noile generații, călite în acțiunile muncitorești și studențești.

La Bari, după un atentat eșuat la viața cîtorva conducători comuniști inițiat de o bandă de neofasciști, s-a desfășurat una din cele mai viguroase demonstrații populare de protest din ultimul deceniu. La Belluno, primarul democrat-creștin a defilat în marele cortegiu care s-a adunat apoi lîngă monumentul celor căzuți pentru libertate. La Verona și Neapole ca și în alte sute și mii de localități, membri ai tuturor partidelor au reacționat și reacționează împotriva provocărilor fasciste. La Bolzano, „Volkspartei", partidul care grupează marea majoritate a cetățenilor de limbă germană, s-a alăturat frontului unitar al forțelor antifasciste. Am citat numai cîteva exemple pentru a arăta cît de amplă este mișcarea ce se desfășoară astăzi în Italia.

Trebuie să ne reamintim de masacrul de la Milano și de bombele de la Roma din decembrie 1969, pentru a înțelege mai bine ce își propun inițiatorii și responsabilii atentatelor de astăzi. În urmă cu un an și ceva, răspunsul clasei muncitoare, fermitatea partidelor de stînga au împiedicat încercarea de a profita de emoția creată de actele teroriste pentru a se instala o putere autoritară în țară. Se încearcă acum o a doua cale, aceea de a se constitui o bază de masă prin antrenarea celor mai discreditate categorii sociale. Se urmărește dezlănțuirea nordului contra sudului și invers. Dar jocul nu va reuși. Împotriva acestor grupuri, a căror ideologie este cultul violenței pen-

→

DETECTOR

Tristul sfîrșit al „Augustei"

Zvonurile potrivit cărora „Insula Augusta" ar fi urmat să rămînă în picioare s-au dovedit nefondate. Sentința capitală nu a fost comutată. Cele zece etaje, solid construite și cu splendide finisaje interioare, au fost făcute praf. Cel mai nou și mai costisitor hotel din Ibiza, în care companii turistice britanice și spaniole investiseră nu mai puțin de 500 000 de lire sterline, nu a mai avut timp să-și primească oaspeții. Singurele valize care s-au depozitat în somptuoasele holuri ale parterului au conținut... dinamită.

Primarul din Ibiza, domnul Abel Matute, unul din principalii acționari ai complexului turistic, deși condusese cu înțelepciune întreg programul de construcție a hotetului, a pierdut din vedere un singur amănunt care s-a dovedit — vai ! — fatal pentru dreptul „Insulei Augusta" la existență. Cu cît hotelul creștea grațios în altitudine, cu atît domnul Matute își dădea seama că nu acolo era locul „Insulei Augusta"... Cînd clădirea a ajuns la etajul 10, chiar și alți acționari și-au dat seama că o dramatică opțiune avea să se impună consiliului de administrație: sau se muta hotelul în orice alt loc însorit, sau rămînea unde se află, dar în schimb trebuia mutat... aeroportul. Căci „Insula Augusta" fusese înălțată la capătul pistei aeroportului din Ibiza. Așadar, îndată după decolare, avioanele riscau să facă o mică escală în... barul de la etajul 10, ceea ce s-a presupus că nu ar fi fost agreat nici de călători și nici de locatarii hotelului.

Întrunit în ședință plenară, consiliul a votat desființarea obstacolului. Numai doi acționari s-au opus. Aceștia au considerat că demolarea s-ar putea limita numai la ultimele două etaje. Amendamentul nu a fost acceptat și s-a trecut la... pierderea totală a banilor.

R. B.

tru violență, tot mai izolate și desprinse azi de marea masă care muncește și produce, se îndreaptă acțiunile tuturor forțelor democratice italiene. Fascismul este în afara legii și e condamnat de conștiința civică a italienilor.

Roma, 23 februarie

SUEDIA

GREVELE NU MAI SURPRIND...

La începutul acestei săptămîni, 47 000 de oameni deveneau inactivi în Suedia, ca urmare a acțiunilor greviste inițiate de două sindicate — confederația asociațiilor profesionale (S.A.C.O.) și federația salariaților statului (S.R.) — și a lockouturilor hotărîte de guvern, ca ripostă la greve. Numărul greviștilor este (nu numai pentru Suedia) important ; iar prin faptul că este vorba în general despre personal calificat, activ în sectoare-cheie, efectul asupra economiei și vieții publice suedeze este — am putea spune — geometric proporțional cu acest număr : astfel, inactivitatea, începînd de sîmbătă, a celor 190 de piloți din porturile Göteborg, Stockholm, Nomköping și Helsingborg riscă să suspende, practic vorbind, importurile de petrol (prin aceea că petrolierele cu o capacitate de peste 2 000 de tone nu pot pătrunde în porturile suedeze decît pilotate) ; în același timp, greva unui număr relativ redus de feroviari — anume a supraveghetorilor de manevre și acarilor — paralizează căile ferate, aducînd statului pierderi de șase milioane de coroane pe zi și provocînd pierderea a numeroase ore de muncă, prin întîrzierile unor angajați care pentru a merge la lucru foloseau cursele locale. Sînt afectate și alte domenii : serviciile de asistență socială nu funcționează, tribunalele — asemenea.

Greu de conceput cu ani în urmă, situația socială din Suedia nu surprinde în aceste zile. Pe de o parte, pentru că precedente în ultimul timp au existat : începută în decembrie 1969 și prelungindu-se vreme de cîteva săptămîni în anul următor, greva minerilor de la Kiruna a pus sub semnul întrebării „modelul suedez" de soluționare a problemelor, exclusiv prin tratative, între centrala sindicală (L.O.) și patronat, reafirmînd rolul sindicatelor din unitățile industriale, importanța condițiilor, și revendicărilor, locale. După neașteptata demonstrație de combativitate muncitorească de la Kiruna au urmat, pînă la această dată, peste 150 de acțiuni greviste culminînd, desigur, cu aceea declanșată de S.A.C.O. și S.R. la 30 ianuarie, adică atunci cînd negocierile pentru încheierea unor noi contracte colective au ajuns în impas. Cele două sindicate, grupînd mai multe categorii de angajați ai instituțiilor de stat, cereau pentru membrii lor sporuri substanțiale de salarii, urmînd a fi introduse în termen de un an ; administrațiile respective nu oferiseră decît un spor mult inferior și acesta urmînd a fi acordat eșalonat, în decursul a doi ani.

Conflictele sociale din Suedia nu surprind și dintr-un alt considerent : conjunctura economică, din multe puncte de vedere defavorabilă, este de natură să agraveze tensiunile. Faptul că oferta guvernamentală este cu atît de mult inferioară revendicărilor se explică, între altele, prin prezența și în Suedia, chiar într-o proporție neliniștitoare, a fenomenelor inflaționiste caracteristice în prezent atîtor economii occidentale ; deficitul balanței comerciale, aflat în ultima vreme într-o accentuată creștere, înrăutățește conjunctura și inspiră guvernului o strategie caracterizată prin austeritate.

De altfel, guvernul suedez pare să anticipeze o perioadă mai îndelungată de conflicte sociale : între argumentele opuse revendicărilor celor două sindicate se număra și acela că guvernul nu își poate permite să ofere mai mult membrilor S.A.C.O. și S.R. care intră în categoria salariaților cu venituri mijlocii, întrucît trebuie să dispună de resurse pentru a face față și revendicărilor celor cu salarii mici (argument la care cele două sindicate replicau că, prin creșterea recentă a prețurilor și a unor impozite, salariile membrilor lor nici nu mai sînt chiar atît de „mijlocii").

Purtătorii de cuvînt guvernamentali au trasat o limită pînă la care să se realizeze fie un nou demaraj al negocierilor, fie măcar o reluare a lucrului în unele sectoare-cheie — în primul rînd transporturile feroviare. Se vor înregistra pași spre conciliere pînă la această dată ? Se va extinde mișcarea grevistă ? Va recurge guvernul la măsuri de excepție — declararea grevelor ca fiind „ilegale", — introducerea unui arbitraj obligatoriu ? În orice caz, nici o categorie de salariați și niciun sindicat nemanifestîndu-și dorința de a suporta daunele conjuncturii nefavorabile, și ale remediului „austerității", Suedia trece printr-un anotimp social agitat...

Mihai MATEI

Album de familie

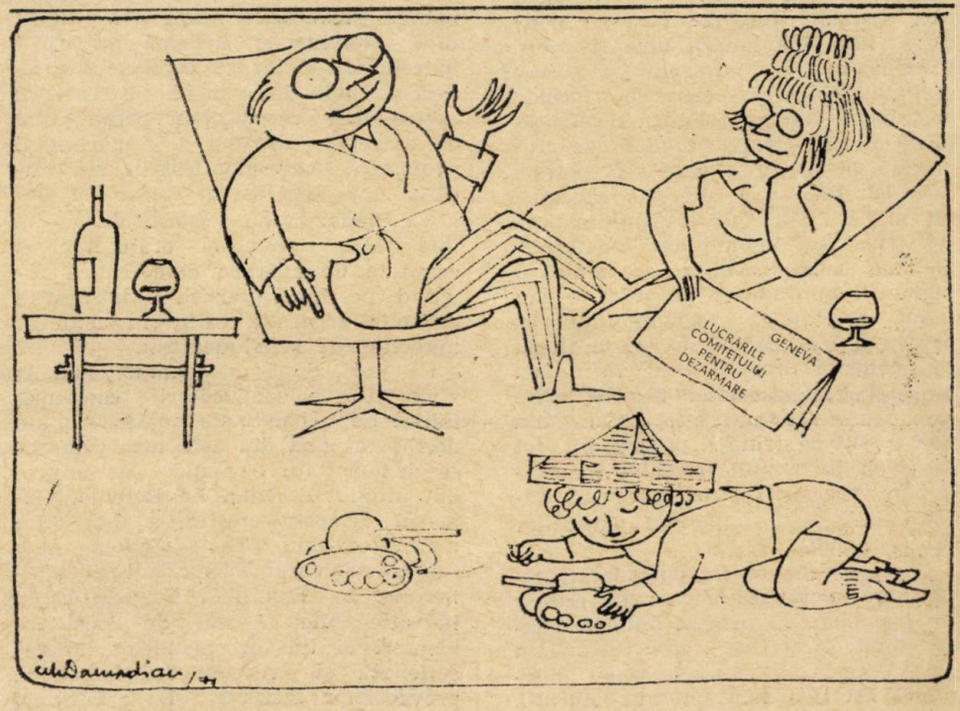

— Vezi, dacă toate armamentele ar fi reduse la nivelul ăsta...

Desen de CIK DAMADIAN

DIN SURSE...

Rivali

La Toulouse, cel pe care englezii l-au botezat „Domnul Concorde", André Turcat, pilotul avionului supersonic franco-britanic, s-a lansat în bătălia pentru alegerile municipale — anunță „L'Express". Dar avionul supersonic va avea de înfruntat popularitatea... balonului oval : pe lista orașului Toulouse figurează și un rugbist : fostul internațional André Brouat, președintele stadionului din oraș...

Protecție

Pe ordinea de zi a Comisiei drepturilor omului, ale cărei lucrări se desfășoară la Geneva (22 februarie—27 martie), figurează — anunță agențiile de presă — și problema protejării ziariștilor aflați în misiune periculoasă. Elaborarea de către această comisie a unui acord internațional privind protecția ce trebuie acordată în anumite cazuri ziariștilor a fost hotărîtă la 9 septembrie 1970, în cadrul Adunării Generale a O.N.U.

Golf

Deși Alan Shepard, comandantul de bord al lui „Apollo-14", avea să exclame în cursul primei conferințe spațiale de presă : „Am aruncat cea de a treia minge de golf la o distanță de peste 640 metri", aflăm din „Süddeutsche Zeitung" că, totuși, „Royal and Ancient", asociația jucătorilor de golf britanici, îi reproșează... imperfecțiunea jocului.

Periplu

Vicepremierul și ministrul de interne al Greciei, Stylianos Pattakos, care a efectuat în cursul săptămînii trecute o vizită oficială la Cairo și Addis Abeba, urmează să plece la 5 martie într-o călătorie în cîteva țări africane, a anunțat, într-o conferință de presă, secretarul ministerului de externe al Greciei

Coincidențe

O telegramă „France Presse" ne relatează cum, din întîmplare, un cetățean din Johannesburg, Issy Treger, s-a întîlnit în 1967 pe undele de radio-amatori cu... regele Hussein al Iordaniei. O a doua întîlnire avea să aibă loc în aprilie 1970. Discuțiile s-au purtat întotdeauna în jurul stării vremii și niciodată pe chestiuni de ordin politic. De curînd, Issy Treger a primit confirmarea celor două convorbiri ale sale : o felicitare i-a fost trimisă prin poștă la Johannesburg. Pe ea se afla scris : „Cu cele mai bune urări, Hussein".

Aniversare

Potrivit unei declarații a ambasadorului iranian la Paris, cincizeci de suverani și șefi de state urmează să sosească la Persepolis în cursul lunii octombrie, pentru a asista la celebrarea împlinirii a 2 500 de ani de la întemeierea imperiului persan.

Olimpice

Medaliile olimpice ce vor fi cîștigate la jocurile din vara lui 1972 de la München vor prezenta o inovație : pentru prima oară în istoria jocurilor olimpice, ele vor fi „personalizate". Numele cîștigătorilor urmează a fi gravate pe medaliile de aur, argint sau bronz de o mașină specială, care va efectua operația în numai cîteva secunde.

O. E. R. S.

În aceste zile la Nouakchott (Mauritania) se desfășoară cu ușile închise conferința extraordinară a miniștrilor afacerilor externe ai țărilor Organizației statelor riverane ale fluviului Senegal — O.E.R.S. — (Mauritania, Mali, Guineea, Senegal) sub președinția lui Moktar Ould Daddah, șeful statului-gazdă. Reuniunea a fost convocată în urma cererii adresate Organizației la 9 februarie de către Guineea, ca urmare a diferendumului apărut între această țară și Senegal după agresiunea comisă împotriva regimului de la Conakry la 22 noiembrie 1970.

Facturi

Jackie Onassis s-ar fi plîns presei : „N-am în bancă decît 5 000 de dolari ; sînt obligată să-mi trimit facturile la «Olimpic Airways», companie aeriană ce aparține soțului meu".

Împrumut

Ziarul „Al Ahram" scrie că, în urma vizitei pe care John Gunther, responsabil pentru Orientul Apropiat al Fondului Monetar Internațional, a făcut-o la Cairo, Republica Arabă Unită urmează să primească la sfîrșitul lunii martie, din partea F.M.I., un împrumut de 24 milioane dolari. Modalitățile de acordare a împrumutului vor fi definitivate peste două săptămîni, în cursul viitoarei vizite pe care John Gunther o va efectua la Cairo.

Bilanț

„France Nouvelle" prezintă în ultimul său număr un scurt bilanț al mișcărilor revendicative din țările occidentale: în 1970, 5 600 de greve importante au avut loc în S.U.A., la ele participînd peste trei milioane și jumătate de muncitori (de amintit grevele personalului de la General Motors, greva poștașilor și cea a 300 000 lucrători feroviari). În Europa occidentală, față de 36 milioane de greviști în 1968 și 60 milioane în 1969, anul trecut numărul persoanelor care au participat la greve se ridică la peste 65 milioane.

Spînzurători

„Segregație rasială împinsă la extrem !" — exclamă „Paris Match" : în Africa de sud, autoritățile ar fi interzis spînzurarea criminalilor albi laolaltă cu cei africani...

Martine

Epilogul „afacerii Martine" (a cărei evoluție am urmărit-o la această rubrică), pare a fi fost în sfîrșit scris : generalul Jean Bedel Bokassa, președintele Republicii Africa Centrală, — scriu agențiile de presă — a hotărît, cu ocazia împlinirii a 50 de ani, s-o adopte pe Nguyen Thi Baxi, tînăra sud-vietnameză care în noiembrie s-a prezentat la Bangui drept fiica președintelui și căreia, la 10 ianuarie, cînd apărea adevărata Martine Bokassa, i se impusese domiciliu forțat. Comunicîndu-și hotărîrea la postul de radio Bangui, președintele Bokassa a anunțat, de asemenea, că a făcut demersurile necesare pe lîngă guvernul de la Saigon pentru eliberarea părinților „falsei Martine", aflați sub stare de arest în Vietnamul de sud.

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

UNDEVA ÎN INDOCHINA

— Vă înșelați, domnule senator, astea nu sînt avioane, sînt niște... zburătoare

(Din Chicago Sun Times)

LA RELUAREA TRATATIVELOR PENTRU DEZARMARE

Începînd de marți, 23 februarie, perimetrul din Palatul Națiunilor Unite din Geneva, rezervat Conferinței Comitetului pentru dezarmare — sala cu masive portaluri de bronz afectată în perioada interbelică Consiliului Societății Națiunilor și încăperile adiacente — cunoaște, din nou, după cîteva luni de răgaz, animația gravă, specifică demarării unei noi runde de negocieri consacrate importantului contencios al dezarmării.

Primele momente sînt, ca de obicei, festive. Cîteva zeci de ambasadori și experți în problemele an de an tot mai spinoase și complexe ale dezarmării, ziariști, trimiși ai marilor agenții de presă și ai principalelor gazete internaționale, fotoreporteri, reprezentanții secretarului O.N.U., îndeplinesc, înaintea deschiderii ședinței Comitetului, un ritual diplomatic statornicit încă de la înființarea, în martie 1962, a acestui organism : saluturi și reverențe impuse de rigorile etichetei diplomatice, revederi, prezentarea noilor reprezentanți acreditați, primele convorbiri asupra tematicii și, mai ales, perspectivelor negocierilor etc.

Toate, pe fundalul întrebărilor înfrigurate (timpul dinaintea ședinței este scurt), dinainte ticluite, ale ziariștilor și al flash-urilor fotoreporterilor, grăbiți să disemineze, pentru uzul opiniei publice, primele informații recoltate „pe viu" asupra **noii runde a dezarmării, din acest an, 1971 — primul din decada proclamată de Adunarea Generală a O.N.U. drept deceniu al dezarmării.**

Ceremonia s-a încheiat. Circa o sută de diplomați pătrund solemn în nu mai puțin solemna sală a conferinței Comitetului pentru dezarmare — poate cea mai frumoasă-arhitectonic — din întregul palat al Națiunilor Unite. 25 de delegații iau locul în ordinea alfabetică a numelui țărilor pe care le reprezintă, în cunoscutul „careu al dezarmării".

Între delegațiile Etiopiei și Ungariei, un spațiu este gol : locul rezervat reprezentanților Franței este și în acest an liber. Chiar dacă, fizic majoritatea celor din incintă s-a obișnuit în ultimii ani cu această imagine, ea amintește, la fiecare început de sesiune, o realitate care preocupă : Franța și R. P. Chineză, două mari puteri, state nucleare, nu participă la tratativele de dezarmare.

Ușile grele de bronz ale sălii se închid...

Ședințele Comitetului pentru dezarmare sînt închise, fără public sau presă.

Cea de-a 495-a ședință oficială a Comitetului pentru dezarmare a început. Cifra, amintită solemn de președintele ședinței, vorbește, parcă de la sine. **De la 21 martie 1962, cînd s-a ținut prima reuniune oficială a Comitetului, au avut loc 495 de ședințe, în nouă ani. Numărul statelor membre a crescut, de la 18 la 26.**

Cu această a 495-a ședință, se întoarce o nouă filă a voluminosului dosar al dezarmării, peste care se apleacă, preocupați, ochii diplomaților și ai oamenilor politici.

■

La începutul unei noi etape a tratativelor de dezarmare, apar pe deplin firești și justificate primele întrebări, devenite, de-acum, tradiționale : **din ce punct demarează negocierile ? Care sînt problemele cu care este confruntat Comitetul pentru dezarmare în 1971 ? Și, în măsura în care se poate estima, care sînt perspectivele negocierilor din acest an ?**

În numărul ei din 17 decembrie 1970, revista „Lumea" a schițat un bilanț al tratativelor de dezarmare, desfășurate în anul care a trecut în Comitetul pentru dezarmare și la O.N.U. Pornind de la aceasta, în cele ce urmează ne propunem să trecem în revistă, sumar, unele aspecte de actualitate ale negocierilor de dezarmare, cu referire specială la problemele sesiunii în curs a Comitetului.

Sarcinile care stau la începutul anului 1971, în fața Comitetului pentru dezarmare, sînt multiple și complexe.

În primul rînd, Comitetul și-a fixat, încă la 15 august 1968, o agendă amplă de negocieri, care include patru mari grupe de măsuri : măsuri de încetare a cursei înarmărilor nucleare și de dezarmare nucleară ; măsuri din domeniul nenuclear : măsuri colaterale de dezarmare ; dezarmarea generală și totală. Această agendă include, practic, ansamblul de probleme ale dezarmării, constituind cadrul general de desfășurare a tratativelor. Ea are meritul de a consacra, prin acordul tuturor țărilor reunite la masa tratativelor, prioritatea absolută de care trebuie să se bucure dezarmarea nucleară, rolul important al măsurilor colaterale și parțiale, ca și obiectivul final al negocierilor — înfăptuirea dezarmării generale.

În al doilea rînd, Comitetul are misiunea de a examina acele probleme concrete de dezarmare, care rezultă din rezoluțiile adoptate la cea de a 25-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., documente care vin să precizeze și detalieze unele măsuri concrete ce își așteaptă rezolvarea. Marcînd un sfert de secol de la înființarea O.N.U., organizație care și-a propus între obiectivele sale fundamentale înfăptuirea dezarmării, cea de a 25-a sesiune a Adunării Generale a procedat la o analiză amplă, cu participarea tuturor statelor membre, a stadiului tratativelor de dezarmare și a inclus, în documentele adoptate, obiectivele ce trebuie urmărite și atinse.

Între rezoluțiile adoptate la această sesiune, se cuvin amintite, prin importanța lor, următoarele :

— Rezoluția privind consecințele cursei înarmărilor, inițiată de România, prin care se cere statelor și Comitetului pentru dezarmare „să continue să acorde atenția cuvenită, într-un spirit de urgență, problemelor de natură să pună capăt cursei înarmărilor și pentru realizarea unor progrese constante în negocierile de dezarmare". Această rezoluție însărcinează pe secretarul general al O.N.U. să pregătească, cu concursul unor experți internaționali un raport asupra consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor și ale cheltuielilor militare, care urmează să fie examinat la cea de a 26-a sesiune a Adunării Generale.

— Rezoluția privind programul cuprinzător de măsuri în cadrul deceniului dezarmării.

Această rezoluție, prin care Adunarea Generală a aprobat programul deceniului dezarmării (deceniu proclamat la inițiativa României în 1969), cere Comitetului „să depună eforturi mai intense pentru realizarea unui ritm cît mai rapid în direcția înfăptuirii unor măsuri de dezarmare" ; prin aceeași rezoluție, se recomandă Comitetului să ia în considerare în negocierile viitoare cîteva documente programatice cu privire la desfășurarea negocierilor de dezarmare, avansate sau care vor fi prezentate de statele membre.

O importantă rezoluție a Adunării Generale se referă la problema urgentă și prioritară a dezarmării nucleare ; în termenii rezoluției, Adu-

narea Generală „invită insistent guvernele puterilor nucleare să pună capăt cursei înarmărilor nucleare, să înceteze toate experiențele și să nu amplaseze sisteme ofensive și defensive de arme nucleare".

În sfîrșit, un set important de rezoluții adoptate de Adunarea Generală se referă la diferitele aspecte concrete ale dezarmării, cum sînt : aplicarea rezultatelor conferinței statelor neposesoare de arme nucleare ; denuclearizarea Americii Latine ; interzicerea armelor chimice și biologice ; prohibirea experiențelor nucleare subterane ; schimbul internațional de date seismice în scopul punerii la punct a unui sistem de control al testelor nucleare subterane ; studierea noilor metode de îmbogățire a uraniului ; exploziile nucleare pentru scopuri pașnice.

Toate aceste documente se află, așadar, în atenția Comitetului, trebuind să-i ghideze în permanență activitatea. Ele constituie și în acest an o reîmnoire a mandatului Comitetului de către Națiunile Unite, un ansamblu de recomandări clare ce se cer materializate prin negocieri și acorduri concrete.

În al treilea rînd, Comitetul pentru dezarmare este sesizat cu un mare număr de propuneri, sugestii, inițiative, documente de lucru, proiecte de convenții și acorduri avansate de diferite state în ultimii ani, **care tratează diferite laturi ale dezarmării nucleare, ale dezarmării generale și totale sau se referă la unele aspecte de ordin tehnic,** a căror clarificare este indispensabilă pentru progresul tratativelor.

Aceste inițiative, dintre care unele de o însemnătate incontestabilă pentru consolidarea păcii și securității internaționale, **așa cum este cazul propunerilor guvernului român din 5 martie 1970 privind înfăptuirea unor pași concreți pe calea dezarmării** — rămîn în continuare pe agenda negocierilor, își așteaptă soluții adecvate, conform cu interesele vitale ale popoarelor.

În al patrulea rînd, în enumerarea problemelor cu care este confruntată noua rundă a negocierilor de dezarmare, trebuie amintită, cred, **obligația înscrisă în articolul 6 al Tratatului de neproliferare a armelor nucleare,** articol care consacră, pentru prima oară într-un instrument internațional, angajamentul juridic al statelor-părți, de a continua cu bună-credință negocieri cu privire la măsuri eficace de încetare a cursei înarmărilor nucleare la o dată apropiată și de dezarmare nucleară și la un tratat de dezarmare generală și totală sub un control internațional strict și eficace. La aproape un an de la intrarea în vigoare a Tratatului de neproliferare, îndeplinirea obligațiilor de dezarmare încorporate în articolul 6 al Tratatului se impune cu vigoare și urgență. Este, acesta, unul dintre imperativele majore sub semnul căruia încep negocierile de dezarmare din 1971.

Pentru statele nenucleare, ca și pentru puterile nucleare, obligațiile contractate prin acest acord au intrat în vigoare începînd cu data de 5 martie 1970. Cu toate acestea, cele trei mari grupuri de obligații în sarcina puterilor nucleare — acelea privind dezarmarea, garanțiile de securitate pentru statele neposesoare de arme nucleare și cooperarea internațională pentru asigurarea accesului tuturor statelor la aplicările pașnice ale energiei nucleare — își așteaptă soluționarea.

Iată de ce, noua sesiune a Comitetului pentru dezarmare este chemată să dea răspunsuri valabile la problemele ce decurg din intrarea în vigoare a Tratatului de neproliferare.

■

Elementele evocate mai sus compun, am putea spune, cadrul politic și juridic, formal, al negocierilor de dezarmare începute la 23 februarie.

Există însă un unghi esențial din care, privită, dezarmarea apare la dimensiunile ei reale, de imperativ arzător al epocii contemporane. Sub acest raport, poate că argumentele cele mai convingătoare în favoarea dezarmării sînt date nu atît de noianul de documente și rezoluții ale Comitetului și ale națiunilor, ci de marea și amenințătoarea primejdie a cursei înarmărilor, care a atins proporții extraordinare, astronomice, de acumularea crescîndă a unor stocuri enorme de armament, în special de arme nucleare, de perspectivele sumbre deschise de continuarea creșterii calitative și cantitative în sfera înarmărilor, de îngrijorarea — legitimă și tot mai profundă — a opiniei publice mondiale față de decalajul tot mai mare între rezultatele modice ale eforturilor de dezarmare și dimensiunile absurde ale procesului de înarmare.

Efectele nocive ale cursei înarmărilor, în primul rînd în domeniul armamentelor nucleare asupra vieții națiunilor, asupra păcii și securității generale, asupra tuturor compartimentelor relațiilor internaționale sînt astăzi unanim recunoscute, viața internațională arată că intensificarea goanei înarmărilor, înmagazinarea unor stocuri uriașe de arme, în special de armament nuclear, se află în dezacord cu interesele fundamentale de pace, securitate și progres ale popoarelor, cu exigențele și legitățile dezvoltării progresiste, democratice ale societății umane. Datele vieții internaționale arată că, pe lîngă povara apăsătoare pe care cheltuielile militare o constituie pentru întreaga omenire, acumularea unor uriașe capacități de distrugere este folosită de cercurile imperialiste pentru înveninarea relațiilor internaționale, pentru alimentarea încordării și suspiciunilor în raporturile dintre state, pentru atentate la libertatea și independența popoarelor, fenomene care, toate, periclitează grav pacea internațională.

Sînt toate acestea rațiuni pentru care **înfăptuirea dezarmării a devenit o componentă importantă a luptei forțelor progresiste, la scara mondială, pentru pace, securitate, progres economic și social, pentru democratizarea relațiilor internaționale, pentru dezvoltarea liberă și independentă a fiecărui popor.**

Privită în ansamblu, sesiunea actuală a Comitetului pentru dezarmare este confruntată, în principal, cu decalajul în continuă creștere dintre ritmul și proporțiile pe care le înregistrează cursa înarmărilor, îndeosebi în domeniul nuclear și realizările minime ale tratativelor de dezarmare din perioada postbelică. Este adevărat, în anii de cînd a fost constituit Comitetul pentru dezarmare s-au încheiat cîteva acorduri în domeniul dezarmării, între care ar putea fi citate Tratatul de la Moscova privind interzicerea parțială a experiențelor nucleare subterane, Tratatul privind denuclearizarea Americii Latine, Tratatul de neproliferare a armelor nucleare sau, cel mai recent Tratatul privind interzicerea amplasării armelor nucleare și a altor arme de nimicire în masă pe fundul mărilor și oceanelor și în subsolul lor, deschis spre semnare la 11 februarie 1971. Valoarea acestor tratate nu poate fi subestimată, întrucît ele au marcat unele progrese ale negocierilor de dezarmare, contribuind, totodată, la destinderea internațională.

Pe planul dezarmării se poate vorbi, cu deplin temei, de o situație paradoxală. Pe de o parte, de jure, sînt larg recunoscute și chiar consacrate în documente însemnătatea dezarmării, prioritatea absolută a dezarmării nucleare, rolul deosebit al unor măsuri parțiale sau colaterale pentru progresul dezarmării, importanța dezarmării generale, ca obiectiv final al negocierilor. De facto, însă, negocierile de dezarmare sînt cantonate în domenii marginale, se concentrează an de an asupra unor probleme care, deși nu se poate spune că sînt neglijabile, au o importanță redusă în comparație cu însemnătatea, prioritatea și urgența altor măsuri, în primul rînd în raport cu dezarmarea nucleară. Astfel, o privire sumară asupra tratativelor din ultimii ani din Comitet și de la O.N.U. indică faptul că, eludînd problemele reale ale dezarmării, în special dezarmarea nucleară și dezarmarea generală și totală, aceste tratative au fost consacrate unor domenii colaterale, ca demilitarizarea teritoriilor submarine, prohibirea armelor chimice și biologice etc. Între timp, discuțiile asupra dezarmării nucleare trenează, problemele sînt ocolite, dezarmarea generală, proclamată de O.N.U. ca obiectiv central, fundamental, al negocierilor, nu a mai fost examinată, practic, din 1965.

Potrivit estimărilor ce se fac în rîndurile experților în domeniul dezarmării și ale cercurilor de presă, această tendință va continua să acționeze și în acest an. **Există indicii că, în 1971, tratativele se vor concentra în principal asupra prohibirii armelor chimice și biologice, interzicerii experiențelor nucleare subterane și, eventual, asupra altor cîteva măsuri colaterale.** Neîndoielnic, problemele menționate își au însemnătatea lor, iar încheierea unor acorduri în aceste domenii ar fi salutată de opinia publică internațională. Cu toate acestea însă, **în opinia majorității statelor ce compun comunitatea internațională se consideră că a sosit de mult timpul să se treacă la măsuri hotărîte și energice în domeniul dezarmării, la măsuri care să contribuie la reducerea și încetarea cursei înarmărilor, la limitarea și încetarea producției de arme nucleare, la reducerea și lichidarea stocurilor de asemenea arme, la angajarea fermă pe calea dezarmării generale.**

Dezbaterile din anul care a trecut din Comitetul pentru dezarmare ca și discuțiile care au avut loc la cea de-a 25-a sesiune a Adunării Generale au reliefat cu tărie existența unei stări cvasigenerale de nemulțumire în rîndul statelor în legătură cu ritmul lent și eficiența scăzută a tratativelor de dezarmare, au pus într-o puternică lumină necesitatea de a se trece, într-un spirit de urgență, la adoptarea unor măsuri de substanță, radicale, în acest domeniu.

■

Ca țară membră a Organizației Națiunilor Unite și în Comitetul pentru dezarmare, România a participat activ și consecvent la eforturile pentru înfăptuirea dezarmării, pronunțîndu-se cu fermitate pentru așezarea tratativelor de dezarmare pe făgașul unor înfăptuiri concrete.

Atașamentul țării noastre față de cauza dezarmării se înscrie în coordo-

→

natele esențiale ale politicii externe promovate constant de P.C.R. și guvernul român, decurge în mod nemijlocit din adeziunea fermă a României la marile principii ale dreptului și eticii internaționale.

Susținerea fără rezerve a înfăptuirii dezarmării constituie o expresie concludentă a politicii pașnice, de largă cooperare internațională promovată neabătut de țara noastră, a voinței poporului român de a-și dedica energiile sale creatoare, în condiții de pace, libertate și independență, pentru înfăptuirea năzuințelor de progres și civilizație.

Poziția constructivă și consecventă a țării noastre în problemele dezarmării, expusă în repetate rînduri în cuvîntările conducătorilor României, în numeroase documente de partid și de stat, argumentată de reprezentanții României la Națiunile Unite, în Comitetul pentru dezarmare și în alte foruri internaționale, se bucură de o largă recunoaștere și apreciere internațională. **Țara noastră se declară hotărît în favoarea înfăptuirii, cu maximă prioritate și urgență, a dezarmării nucleare, a angajării unor negocieri serioase pe tema dezarmării generale și totale, a realizării neîntîrziate a unor măsuri concrete, fie cît de mici la început, dar care să conducă, practic, la oprirea cursei înarmărilor, la începerea procesului de dezarmare propriu-zisă.**

În dorința de a-și aduce contribuția proprie la eforturile în domeniul dezarmării, **guvernul român a făcut, la 5 martie 1970, în Comitetul pentru dezarmare, cunoscutele sale propuneri privind înfăptuirea unor pași concreți pe calea dezarmării.**

În același spirit, **țara noastră a înscris pe agenda celei de-a 25-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. punctul intitulat „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume"**, punct care are meritul de a aduce pentru prima oară în preocupările O.N.U., ca problemă distinctă, chestiunea acută a cursei înarmărilor.

Adoptarea în unanimitate a rezoluției de la punctul inițiat de țara noastră și măsurile preconizate de Adunarea Generală a O.N.U., vin să sublinieze pregnant actualitatea propunerii române, faptul că ea răspunde preocupării largi a comunității internaționale de a se identifica acele pîrghii și mijloace prin care să se acționeze pentru reducerea și oprirea cursei înarmărilor, pentru eliminarea efectelor ei nocive asupra vieții națiunilor, asupra păcii și securității generale.

Acum, la începerea unei noi etape a negocierilor de dezarmare, se relevă intens semnificațiile profunde, clarviziunea politică de care sînt pătrunse cuvintele pronunțate de conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de la tribuna Adunării Generale a O.N.U.

„Trebuie să spunem cu hotărîre NU cursei înarmărilor, NU armelor nucleare.

După părerea noastră, Comitetul de dezarmare de la Geneva trebuie să primească însărcinarea de a acționa efectiv, cu reală răspundere pentru realizarea scopului în virtutea căruia a fost creat. Considerăm necesar că la lucrările acestui comitet să participe toate statele interesate. Este, în sfîrșit, timpul să se treacă de la vorbe la fapte, de la discuții la măsuri concrete în direcția dezarmării".

Tiberiu **BOGDAN**

EVOLUȚII ÎN FOSTUL „LAC BRITANIC"

Aristide Ratsimbazafy
redactor al revistei
„Remarques Africaines"

Cu o suprafață de 74 900 000 kmp și scăldînd trei continente (Africa, Asia și Australia), Oceanul Indian are o importanță geostrategică considerabilă în relațiile internaționale. Străbătut de căile de comunicație cele mai scurte sau cele mai comode pentru a face înconjurul planetei, el interesează politica internațională a tuturor puterilor mondiale. Și tocmai din acest motiv, zona Oceanului Indian cunoaște în prezent efervescențe, din care cea mai puternică se datorează conflictului dintre evoluția țărilor afro-asiatice din bazinul oceanului, pe de o parte, și interesele de peste mări ale Marii Britanii, pe de altă parte.

De la dobîndirea independenței, țările afro-asiatice și-au făcut apariția pe scena internațională, zdrobind „frontierele diplomatice" cu caracter de protectorat lăsate de regimul colonial. Ele au stabilit relații diplomatice, comerciale și culturale cu toate țările, inclusiv cu țările socialiste. Astfel, Oceanul Indian a încetat să mai fie un „lac britanic", devenind o zonă de cooperare pașnică, deschisă tuturor țărilor în acțiunea de colaborare internațională pentru ajutorarea țărilor din regiune. În acest cadru se remarcă, între altele, construirea unei căi ferate de 1 700 km întreprinsă cu ajutorul R.P. Chineze. Prin traseul ei, care se întinde din centrul continentului african pînă pe malurile occidentale ale Oceanului Indian, ea va putea să dea impuls schimburilor comerciale ale țărilor din Oceanul Indian.

De cîteva luni, evoluția țărilor din bazinul Oceanului Indian a provocat neliniștea anumitor cercuri politice și economice internaționale care, de aproape un secol, au dominat în această zonă. Pe plan economic, aceste cercuri internaționale, al căror centru se află în mod vizibil în Marea Britanie, se temeau ca interesele lor să nu aibă de suferit ca urmare a politicii de extindere și lărgire a relațiilor promovată de riveranii Oceanului Indian.

Dar ceea ce neliniștea cel mai mult aceste cercuri era că evoluția pașnică a țărilor afro-asiatice, din Oceanul Indian a provocat prăbușirea politică a S.E.A.T.O. și C.E.N.T.O., pacte menite să izoleze pe afro-asiatici și să permită controlul imperialiștilor asupra dezvoltării lor naționale. Prăbușirea lor politică a lipsit puterile dinafara Africii și Asiei, care controlau cele două pacte, de o puternică armă ofensivă.

Pentru aceste puteri străine, drama constă în faptul că, în ciuda efortului depus de unele dintre ele pentru a consolida sau înlocui pactele dispărute, evoluția regiunii spre o independență reală nu a putut fi frînată. Pakistanul, care în intenția lor trebuia să constituie veriga de legătură dintre C.E.N.T.O. și S.E.A.T.O., este „inactiv", manifestînd chiar o tendință de distanțare. Recentele alegeri legislative din Pakistan au subliniat energic caracterul ireversibil al evoluției sale. În același timp, Iranul, care asigura petrolul necesar celor două pacte, prin atitudinea curajoasă pe care a adoptat-o în actuala bătălie a petrolului, a evidențiat o netă luare de cunoștință a neutralismului pozitiv.

Astfel, prăbușirea politică a S.E.A.T.O. și a C.E.N.T.O., pe de o parte, și dezvoltarea independentă cu tendință neutralistă a țărilor din bazinul Oceanului Indian, pe de altă parte, au creat o situație nouă în relațiile internaționale. Cu greu, uneori în mod dramatic, un nou echilibru înlocuiește acum secularul echilibru imperialist, care făcea din Oceanul Indian un important lac strategic al vastului imperiu victorian, unde „soarele nu apunea niciodată". Situația actuală a bazinului Oceanului Indian, este guvernată de tendința neutralistă a evoluției acestei zone maritime.

Pe vremea cînd Oceanul Indian era un „lac britanic"...

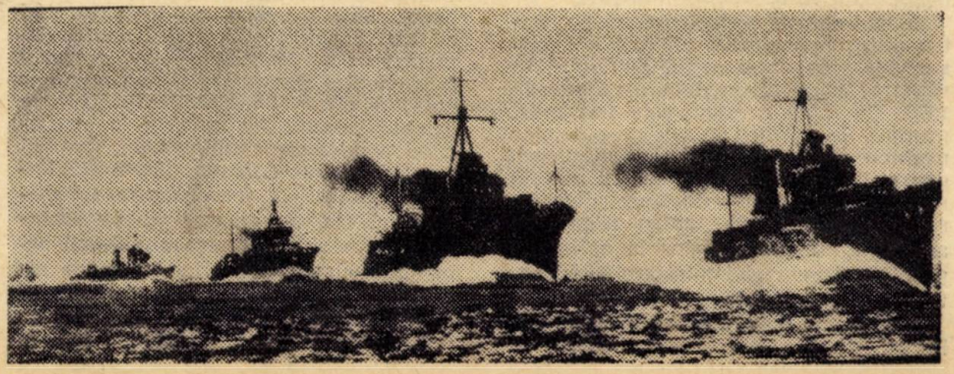

Încercînd recîştigarea influenţei, Marea Britanie, chipurile pentru a asigura apărarea intereselor ei de peste mări, intenţionează să reia colaborarea navală cu Africa de Sud. Aparent, Marea Britanie doreşte, în cadrul acestei colaborări navale, să dispună de o bază intermediară între insula Ascension, în Atlanticul de sud, de unde a fost lansată, în toamna anului 1964, agresiunea împotriva Congo (Kinshasa), şi viitoarea bază anglo-americană din insula Diego Garcia, în inima Oceanului Indian. Dar, în fond, este vorba în mod vizibil de o ofensivă bine organizată împotriva evoluţiei neutraliste din Oceanul Indian, cu scopul de a redobîndi controlul asupra dezvoltării Commonwealthului.

Afirmînd că trebuie şi poate să reia colaborarea navală cu Pretoria, Marea Britanie vrea să aibă o monedă de schimb împotriva evoluţiei neutraliste a ţărilor din această zonă. Dispunînd de această monedă de schimb, ea intenţionează ca, prin atitudinea ei „încăpăţînată", cum a calificat-o Harold Wilson însuşi, să oblige pe riverani să aleagă între două posibilităţi pentru a rezolva conflictul examinat la ultima conferinţă a primilor miniştri ai Commonwealthului de la Singapore. Este vorba de a opta, pe de o parte, între dezvoltarea independentă de tendinţă neutralistă, avînd drept contrapondere înfăptuirea alianţei anglo—sud-africane în Oceanul Indian ; pe de altă parte, renunţarea de către Anglia la colaborarea navală cu Pretoria, avînd drept contrapondere temporizarea tendinţei lor neutraliste în viaţa internaţională.

În faţa acestei opţiuni, ce vor face ţările din zona Oceanului Indian ? Vor rămîne oare ferme şi intransigente în apărarea dezvoltării lor independente ? Vor lăsa Marea Britanie să se alieze cu marele duşman al popoarelor din Africa şi Asia ? Oricare ar fi rezolvarea acestei probleme, un lucru este cert : reluarea „strategiei victoriene", pe care o constituie colaborarea navală cu Africa de Sud, nu poate avea nici o eficacitate fără o înţelegere cu ţările de la est de Suez. Faimoasa politică a „drumului Indiilor" nu poate fi reînviată cu succes fără acordul şi contribuţia Indiei. Or, ţările de la est de Suez, în special India, şi ţările din Africa răsăriteană nu sînt cîtuşi de puţin dispuse să se întoarcă în secolul lui Rudyard Kipling. Discuţiile însufleţite care au marcat recenta conferinţă de la Singapore nu lasă nici o îndoială în această privinţă.

CÎT COSTĂ POLITICA MILITARĂ A CONSERVATORILOR

Publicată săptămîna trecută, „Cartea Albă" cu privire la problemele apărării aduce precizări privind politica militară a conservatorilor şi costul ei pentru contribuabilul britanic. În anul fiscal următor (1971—1972), cheltuielile militare ale Angliei se vor cifra la 2 545 milioane lire sterline, depăşind astfel cu 265 miloane precedentul buget militar.

Explicaţia acestei sporiri a cheltuielilor militare o oferă, desigur, proiectele guvernului conservator. (Într-o măsură limitată, inflaţia — creşterea generală a preţurilor — explică şi ea cifrele superioare celor din exerciţiul bugetar precedent). Astfel, una dintre priorităţi o constituie completarea efectivelor armatei engleze : recrutarea făcîndu-se pe bază voluntară, cifra planificată de 377 500 de oameni nu a putut fi realizată în ultimii ani. De asemenea, va fi amplificată prezenţa militară în zona Singapore prin deplasarea de noi unităţi ale flotei britanice. Alte precizări ar putea surveni după 15 aprilie, dată la care miniştrii apărării din Singapore, Malayezia, Australia, Noua Zeelandă şi Marea Britanie se vor întîlni la Londra pentru a definitiva proiectul forţei „în cinci" propus de guvernul conservator. Un alt capitol al bugetului militar îl constituie alocarea, în următorii cinci ani, a 32,5 milioane de lire sterline pentru realizarea unui sistem de comunicaţii integrat al N.A.T.O. Merită să fie consemnat faptul că investiţiile în sistemul de comunicaţii vor fi făcute exclusiv de partenerii vest-europeni din N.A.T.O., în conformitate cu intenţiile exprimate, la consiliul ministerial din decembrie al pactului, de a prelua o parte din „povara suportată în prezent de Statele Unite". (La începutul lui martie se va şti, în aceeaşi ordine de idei, în ce proporţie va compensa guvernul vest-german, prin achiziţii de armament şi alte produse, cheltuielile în valută legate de întreţinerea celor 53 000 de soldaţi ai trupelor britanice din R.F.G.; cheltuielile în valută — 137 milioane de lire sterline anual — reprezintă numai o parte din costul total al întreţinerii „armatei britanice de pe Rin", care este de 363 milioane).

O precizare pe care „Cartea Albă" nu a făcut-o priveşte situaţia trupelor aflate în Golful Persic. Conform planificării elaborate de laburişti, acestea urmau să fie retrase pînă la sfîrşitul acestui an. Conservatorii ar fi dorit să menţină o prezenţă militară în această zonă a unor importante interese petroliere; dar atitudinea nefavorabilă a statelor independente din zonă — Iran, Kuweit, Irak, Arabia Saudită — şi insuccesul proiectatei federaţii a micilor şeicate, a creat îndoieli asupra posibilităţii de a găsi o formulă justificativă pentru menţinerea trupelor. Decizia a fost anunţată pentru „o dată apropiată", adică după ce ministerul de externe şi cel al apărării vor fi analizat raportul lui sir William Luce, care şi-a încheiat zilele trecute a doua misiune de informare în zona Golfului Persic.

Insatisfacţia publică provocată de sporirea cheltuielilor militare — concomitent cu reducerea cheltuielilor sociale şi, în general, cu un moment social dificil (şomaj-record, preţuri în creştere) este reflectată de o serie de comentarii ale presei londoneze. „Unde se duc banii noştri ?", întreabă cu evidentă nemulţumire „Sun"; „Anglia îşi va mări contribuţia pentru N.A.T.O. cu 32,5 milioane lire ca să reducă cheltuielile militare ale guvernului american în Europa" constata, parcă dînd răspunsul, „Daily Express", în vreme ce „Daily Mail" arăta că noul buget militar „este cu 300 milioane de lire mai mare decît cel destinat educaţiei". Trăgînd anumite concluzii, „Morning Star" nota paralelismul între creşterea cheltuielilor militare şi reducerea alocaţiilor pentru locuinţe, sănătate, educaţie, încheind: „Astfel, cheltuielile militare subminează securitatea poporului în loc să o apere".

M. M.

DETECTOR

Scandal în Illinois

La Springfield — capitala statului Illinois — cu ocazia funeraliilor lui Paul Powell, fost secretar al statului şi vechi membru al Parlamentului local, guvernatorul Richard Ogilvie a declarat: „Am pierdut un om care, numai prin înaltul său simţ al onoarei, a reuşit să traverseze cu fruntea sus patru decenii atît de agitate..."

Dacă despre caracterul agitat al ultimelor patru decenii s-ar putea ca guvernatorul să aibă dreptate, în schimb, în privinţa „onoarei" lui Paul Powell, se pare că evenimente ulterioare impun o substanţială revizuire... Astfel, după evaluarea „micilor economii" ale defunctului, experţii nu au înţeles foarte clar cum a reuşit Powell, cu un salariu de 6 000 dolari pe an, să realizeze o avere de peste 3 milioane de dolari. Ancheta asupra veniturilor fostului om politic a pornit de la o mică enigmă: adjunctul lui Powell, un anume Ciacio, se străduise să camufleze timp de 24 de ore moartea patronului... Căutînd să afle de ce încercase Ciacio să ascundă decesul, agenţii au descoperit în apartamentul lui Powell o nişă secretă, construită în mod evident pentru depozitarea de valori. Un milion de dolari în bancnote se odihniseră acolo înainte de a fi depuşi de Ciacio într-o bancă. Neputinţa adjunctului de a justifica proveniena banilor nu a fost în nici un fel estompată de una din clauzele testamentare ale lui Powell prin care acesta îl recompensa pe Ciacio cu suma de 600 000 de dolari pentru „meritele sale incontestabile şi pentru ataşamentul său deosebit..." A oferi unui subaltern, chiar cu „merite incontestabile", salariul pe 100 de ani e, oricum, un act de generozitate care bate la ochi...

Anchetatorii au izbutit în cele din urmă să descopere că Powell, cel „cu fruntea sus", îşi rotunjea copios veniturile prin tot felul de afaceri facilitate de înaltul său post. Stăpîn peste 5 000 de funcţionari, Powell primea cu nemiluita „mici atenţii" care, cumulate, deveneau considerabile. Dar veniturile sale se rotunjeau în special din legăturile strînse cu lumea pariurilor şi a curselor de cai. Powell ajunsese să deţină un important pachet de acţiuni asupra hipodromurilor din Illinois şi nu era un secret pentru nimeni că o tandră prietenie îl lega de „Big Sam", cum era denumit regele curselor de cai din Illinois, un oarecare Irwin Wiedrick. Cu toate acestea, puţini s-au întrebat în cursul vieţii lui Powell de ce taxele asupra curselor în Illinois erau foarte scăzute... La fel, puţini s-au întrebat de ce Powell nu inspectează companiile de transport rutier, nu controlează dacă normele de securitate sînt respectate şi, mai ales, cum se face că majoritatea vehiculelor grele sînt înmatriculate într-un stat vecin, unde taxele de înregistrare erau mai avantajoase...

Dar, în timpul vieţii, Powell era prea puternic şi avea prea mulţi „amici"...

R. B.

COORDONATE DE POLITICĂ EXTERNĂ

Prof. Klaus Törnudd

Profesor de politică internațională la Universitatea din Tampere, autorul acestui articol a făcut recent o vizită în România la invitația Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale (A.D.I.R.I.). La solicitarea redacției oaspetele a binevoit să ne expună principalele preocupări actuale ale politicii externe finlandeze.

Toamna trecută a fost sărbătorit în Finlanda centenarul nașterii lui Juho Kusti Paasikivi, zi memorabilă care a constituit un prilej de a ne îndrepta privirile atît spre trecut, spre istorie, cît și spre viitor. Într-adevăr, Paasikivi a fost președintele Republicii Finlanda timp de zece ani, din 1946 pînă în 1956, și, în baza prevederilor exprese ale Constituției finlandeze, președintele este acela care stabilește relațiile țării cu străinătatea. În special, în perioada de după război, politica externă a fost considerată din ce în ce mai mult în Finlanda drept domeniul special al președintelui, și atît Paasikivi cît și actualul președinte, Urho Kekkonen, care a fost deja reales în două rînduri, au acționat cu succes atît în calitate de conducători ai poporului cît și ca experți în domeniul politicii externe.

De fapt, Paasikivi a dobîndit răspunderi mari încă în anul 1944, cînd a devenit prim-ministru. Armistițiul cu Uniunea Sovietică abia fusese încheiat și sarcina națională primordială era de a orienta politica externă finlandeză pe căi noi. În 1948 între Finlanda și Uniunea Sovietică a fost încheiat Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală care, ulterior, a constituit unul din fundamentele politicii externe finlandeze. Tratatul urmînd după încheierea păcii, Finlanda și Uniunea Sovietică au putut deci să ia loc la masa tratativelor pe picior de egalitate. Rodul acestor negocieri a fost un tratat care corespunde intereselor de securitate ale ambelor părți. Datorită eforturilor depuse de Paasikivi, acest tratat a făcut ca Finlanda să dobîndească încrederea Uniunii Sovietice, punînd în același timp bazele politicii de neutralitate pe care Finlanda a practicat-o în mod sistematic în relațiile internaționale.

Ulterior, relațiile cu Uniunea Sovietică s-au dezvoltat cu succes. Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală a fost prelungit în 1955 — în legătură cu retrocedarea către Finlanda a bazei de la Porkkala, care fusese închiriată Uniunii Sovietice — și din nou, pe timp de 20 de ani, printr-un acord încheiat vara trecută. Protocolul acestui acord a fost semnat la Moscova în cursul vizitei oficiale a președintelui Kekkonen. În comunicatul comun publicat la încheierea vizitei, cele două părți constatau că relațiile lor de bună vecinătate sînt „independente de variațiile politicii internaționale" și că „politica de neutralitate iubitoare de pace a Finlandei, precum și relațiile prietenești pe care ea le întreține cu toate țările joacă un rol deosebit de valoros în dezvoltarea bunei înțelegeri internaționale și deci în problemele păcii generale".

Ca și înainte, obiectivul pricipal al politicii externe de neutralitate a Finlandei în anii '70 va fi, firește, apărarea intereselor naționale finlandeze, și în același timp menținerea și consolidarea bunelor relații cu toate țările. Finlanda consideră că în acest fel poate contribui cel mai bine la înfăptuirea obiectivelor înscrise în Carta Națiunilor Unite: menținerea păcii și a securității, dezvoltarea de relații prietenești între națiuni și realizarea colaborării internaționale prin rezolvarea problemelor economice, sociale, culturale și umanitare, precum și prin întărirea respectului pentru drepturile omului.

Fără îndoială, nu este surprinzător ca pe primul plan să se pună problema, arzătoare azi, a securității europene — care, de fapt, este în același timp și în mare măsură problema securității întregii lumi. Trebuie să se acționeze în favoarea păcii și a securității simultan la mai multe niveluri, și în diferite moduri, dar mă voi strădui să analizez în mod mai special anumite procedee care, din punct de vedere al Finlandei, sînt importante în consolidarea securității europene. Desigur, se poate susține că într-un anumit fel, Europa se bucură chiar de pe acum de securitate, deoarece după ultimul război mondial situația strategică s-a schimbat complet, și războaiele sîngeroase se desfășoară în special pe alte continente. Dar situația actuală din Europa este legată de numeroase aspecte neplăcute. Se mențin în continuare cheltuieli militare mari, suspiciuni reciproce. Dacă s-ar reuși să se ajungă la o securitate reală, acest rezultat ar putea fi salutat drept o mare cucerire.

Posibilitățile Finlandei de a acționa în favoarea dezarmării sînt desigur limitate. Sperăm că tratativele sovieto-americane de la Helsinki și de la Viena cu privire la limitarea armamentelor strategice vor avea un rezultat pozitiv. Aceasta ar crea poate condițiile propice pentru aplicarea unor măsuri de reducere și de reglementare a celorlalte armamente, în special în Europa. Anterior, Finlanda a susținut propunerile urmărind realizarea dezarmării în diferite zone ale Europei; președintele Kekkonen a prezentat el însuși ideea creării în Europa de nord a unei zone denuclearizate. Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare nu a înlăturat decît în parte necesitatea unei înțelegeri cu privire la crearea de zone denuclearizate, astfel încît în această problemă Finlanda își menține pozițiile anterioare. Desigur, în Finlanda se dorește de asemenea ca alte aranjamente locale, de pildă, acorduri cu privire la reducerea reciprocă a efectivelor militare sau la evacuarea trupelor străine staționate în Europa, să devină posibile în anii '70.

„COLABORAREA FUNCȚIONALĂ"

În Finlanda, „colaborarea funcțională" este considerată drept un mijloc important de a reduce încordarea, de a spori încrederea și, deci, de a consolida securitatea. Colaborarea funcțională poate fi înțeleasă drept un concept vast care cuprinde: 1) schimburile și relațiile de tot felul dintre state (comerț, turism, schimburi culturale etc.); 2) diferite măsuri urmărind coordonarea și armonizarea (planuri economice, legislație socială, orare ale transporturilor etc.) și 3) colaborarea propriu-zisă folosind în scopuri comune resursele mai multor țări (centrale electrice, oleoducte și gazoducte comune, proiecte de cercetări etc.). O colaborare de acest tip poate fi practicată atît pe plan bilateral, cît și pe plan multilateral. Se pare că Europa are nevoie în mod special de creșterea colaborării funcționale la nivelul întregului continent. Aceasta s-ar putea dezvolta, de pildă, în cadrul instituțiilor specializate ale O.N.U. Se poate considera că un comerț voluminos între două sau mai multe țări constituie un obstacol important în calea izbucnirii unor conflicte între ele. Este evident că azi aproape toate statele europene sînt gata, cel puțin în principiu, să accepte această teză. În sine, această stare de spirit favorabilă este prin ea însăși

capabilă să reducă încordarea și să sporească încrederea, dincolo de barierele ideologice. În ce o privește, Finlanda nu a făcut decît experiențe pozitive de colaborare apropiată și diversificată cu celelalte țări nordice, și, paralel, de colaborare practicată în numeroase domenii cu Uniunea Sovietică. Aceasta este — dacă am înțeles bine — calea spre securitatea europeană pe care a vrut s-o indice și guvernul român prin cunoscutele sale inițiative luate la O.N.U. privind măsuri regionale proprii să îmbunătățească relațiile de bună vecinătate între statele europene cu sisteme politice și sociale diferite. Finlanda și Bulgaria au fost printre coautorii proiectului de rezoluție privind această problemă, prezentat de delegația României în Adunarea Generală a O.N.U. în anul 1965. Se pare că sugestiile de acest tip se află pe primul plan al propunerilor făcute atît de Est cît și de Vest pentru ordinea de zi a unei conferințe cu privire la securitatea europeană.

Guvernul finlandez și-a exprimat de asemenea sprijinul pentru o inițiativă care, la timpul ei, a fost avansată în special de experți în problemele păcii. Am în vedere propunerea de înființare a unei comisii permanente pentru securitatea europeană sau a unui organism analog. O propunere asemănătoare a fost cuprinsă de asemenea în cea mai recentă propunere privind ordinea de zi a conferinței pentru securitatea europeană, prezentată în iunie de conferința miniștrilor de externe ai țărilor din Tratatul de la Varșovia. Este adevărat că există Organizația Națiunilor Unite și că se poate recurge la ea pentru a rezolva diferite crize, dar posibilitățile de acțiune eficace ale acesteia în cazul unei crize grave a securității în Europa par din păcate, ca fiind destul de reduse. Considerînd un asemenea organism ca trebuind să aibă un rol prin excelență preventiv — stabilire de contacte, cercetări și planuri — putem aprecia importanța reală pe care ar dobîndi-o o Comisie pentru securitatea europeană.

Evident, guvernul finlandez dorește ca în cursul anilor '70 să se realizeze un progres în probleme referitoare la securitatea europeană. În acest spirit, el a propus orașul Helsinki ca loc de întrunire a unei conferințe cu privire la securitatea europeană și a început să se intereseze de posibilitățile de organizare a unei asemenea conferințe. Firește, conferința de securitate nu poate fi considerată drept un scop în sine, și este posibil chiar să nu se obțină rezultate mari la o singură conferință; totuși, se pare că azi conferința este acceptată drept un obiectiv intermediar, singurul prin care se va putea ajunge la rezultate.

Colaborarea economică europeană înmănunchează un grup de probleme care, în cursul anilor '70, vor reprezenta desigur o preocupare în politica externă finlandeză. Guvernul finlandez consideră colaborarea economică internațională drept un fenomen firesc și pozitiv. Finlanda a profitat ea însăși, de pildă, de colaborarea reprezentată de zona comună nordică și de Asociația europeană a liberului schimb, (A.E.L.S.).

DOUĂ IMPERATIVE

Ca stat care duce o politică de neutralitate, Finlanda nu poate aspira să devină membru plin al vreunei organizații economice închise. Mi se pare că politica finlandeză este dominată de două imperative — un imperativ politic și un imperativ economic: 1) Finlanda trebuie să-și mențină în orice situație credibilitatea politicii ei de neutralitate și 2) în același timp ea trebuie să mențină în orice situație competitivitatea exporturilor ei și prosperitatea țării. Nu este de loc ușor să iei în considerare simultan și în mod satisfăcător aceste imperative; Finlanda își îndreaptă însă privirile spre viitor cu optimism. Din această perspectivă, Finlanda a început recent convorbiri de explorare cu Comisia Comunității Economice Europene. Conform politicii ei de neutralitate, la aceste convorbiri Finlanda urmărește încheierea unui aranjament care s-ar limita cît mai strict posibil doar la problemele comerciale. În același timp, Finlanda încearcă în mod metodic să mențină și să dezvolte relațiile ei comerciale și colaborarea ei economică cu țările din Europa de est, și în special cu Uniunea Sovietică, unul din cei mai importanți parteneri comerciali ai ei.

Finlanda ar privi deci cu multă satisfacție dezvoltarea unei colaborări economice pan-europene, alături de urmărirea proiectelor de colaborare subregională în Europa. Fără îndoială guvernul finlandez va sprijini măsuri în acest sens, de pildă în momentul în care se va pune problema participării la G.A.T.T. a Bulgariei, Ungariei și României.

Consider de asemenea că în cursul anilor '70 Finlanda, ca și celelalte state europene și în general țările industrializate, vor ajunge în mod inevitabil să colaboreze tot mai mult în problemele privind știința, tehnica și protecția mediului înconjurător. Din punct de vedere al omului, progresul tehnicii nu este în sine un fenomen pozitiv sau negativ — totul depinde de modul de a-l utiliza. Folosirea pașnică a spațiului cosmic și a energiei nucleare, lupta împotriva poluării aerului și apei, exploatarea rațională a resurselor naturale, menținerea cercetării la un nivel suficient de ridicat — iată probleme pe care nici o țară din Europa nu le poate rezolva singură și care reclamă o colaborare dincolo de frontiere.

Interesul pentru problemele internaționale și pentru politica externă crește puternic în Finlanda în toate păturile populației, în special în rîndul tineretului. Parlamentul, partidele politice, organizațiile muncitorești, numeroase alte organizații importante și organizațiile de tineret întrețin propriile lor relații internaționale. Anul trecut a avut loc la Helsinki o conferință a tinerilor de pe continent cu privire la securitatea europeană. Politica internațională este studiată în mod științific în două universități, precum și în cadrul Institutului de politică externă și al Institutului de cercetări în problemele păcii. Presa, radioul și televiziunea urmăresc cu multă atenție evenimente care se produc fie chiar și în țările cele mai îndepărtate.

Interesul opiniei publice se concentrează foarte mult în zilele noastre asupra problemelor „lumii a treia". Aceste probleme se vor menține în anii '70, și chiar și mai tîrziu.

În altă ordine de idei, guvernul finlandez consideră reducerea violenței în lume drept un obiectiv de politică externă deosebit de important, implicînd la rîndul său numeroase obiective parțiale. Sfîrșitul stării de război acute în Orientul Apropiat și în Vietnam este apreciat drept un imperativ, nu pentru că ar exista pericolul unei extinderi a războiului în Europa, ci pentru faptul că violența trebuie condamnată în raporturile dintre state.

Finlanda nu crede că se poate ajunge la soluții satisfăcătoare prin violență. În ce o privește, țara noastră nu poate exercita o influență asupra situațiilor de criză decît prin calitatea ei de membru al O.N.U., în măsura în care O.N.U. poate exercita în general o influență asupra acestor situații. Pornind de la aceste considerente, Finlanda acordă o importanță specială menținerii și consolidării capacității de acțiune a O.N.U.; în acest sens ea a urmărit să-și exercite în mod corespunzător răspunderea de membru neutru, care poate depune o muncă constructivă în cadrul organizației — ultima oară ca membru al Consiliului de Securitate în anii 1969 și 1970.

Problemele violenței în țările sărace nu se limitează la preîntîmpinarea războiului. Rasismul și refuzul dreptului la autodeterminare sînt și ele forme de violență.

Guvernul finlandez se asociază la concepțiile exprimate la O.N.U. potrivit cărora este necesară o strategie a dezvoltării pentru a lichida mizeria din țările sărace. Această strategie trebuie să cuprindă măsuri în numeroase și diverse domenii. Colaborarea pentru dezvoltare promovată de O.N.U. și celelalte măsuri multilaterale ocupă un loc primordial în politica dusă de Finlanda în favoarea dezvoltării. Împreună cu celelalte țări nordice, Finlanda participă la anumite proiecte de colaborare pentru dezvoltare destinate țărilor din Africa răsăriteană. Țările nordice au pregătit de asemenea măsuri pentru a ajuta la reconstrucția Vietnamului, de îndată ce războiul va lua sfîrșit. Politica comercială, cercetarea științifică, protecția mediului înconjurător și multe alte domenii vor fi și ele examinate cu scopul de a contribui la lichidarea prăpastiei dintre țările sărace și țările bogate.

Pentru statele mici, un anumit optimism, o încredere în viitor, sînt poate o calitate absolut indispensabilă în momentul de față. Cred că tocmai într-o asemenea stare de spirit optimistă guvernul finlandez va aborda marile probleme ale dezvoltării, conștient că o nouă repartiție internațională a sarcinilor este condiția succesului.

INDIA

UVERTURĂ ELECTORALĂ

Apropiatele alegeri din India propun observatorilor un spațiu de analiză cu mult mai amplu ca de obicei și aceasta din două motive : 1) data alegerilor a fost devansată cu un an pentru prima dată în istoria modernă a țării, adică de la proclamarea Constituției în 1950 ; 2) actul electoral se produce în procesul apariției unor tendințe politice inedite în raport cu tradiționala repartiție de forțe de pe scena electorală a confruntărilor anterioare.

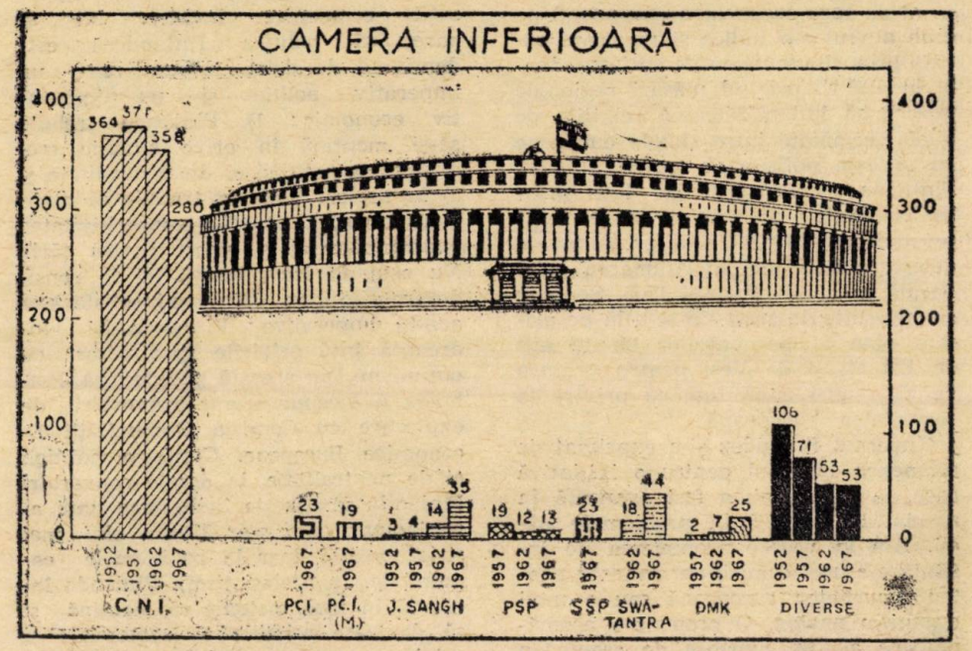

Compoziția Camerei Inferioare în urma alegerilor din anii 1952, 1957, 1962 și 1967. C.N.I. = Congresul Național Indian ; P.C.I. = Partidul Comunist Indian ; P.C.I. (M). = Partidul Comunist Indian (Marxist) ; P.S.P. = Partidul Socialist Praja ; S.S.P. = Partidul Socialist Unificat ; D.M.K. = Partidul agrarian Dravida Munnetra Kaztragan

La New Delhi, iarna acestui an a semănat, de loc întîmplător, cu vara anului 1969. Cauza acestei temperaturi politice similare se datorește amplitudinii conflictului dintre forțele de dreapta și cele de stînga. Caracteristica esențială a acestui conflict, în cazul Indiei anului 1971, derivă din delimitarea fermă a pozițiilor, pe această bază a clarificării programelor politice și, nu mai puțin, a intensificării deosebite a fricțiunilor.

Comentariile privind actualitatea politică indiană pornesc inevitabil de la situația din Partidul Congresul Național Indian (C.N.I.), de peste două decenii aflat la putere. Referirea la C.N.I. este indispensabilă nu numai pentru a putea urmări liniile directoare ale partidului de guvernămînt, dar și pentru că situația sa actuală reflectă mutațiile politice profunde ce se produc astăzi în India.

Am putut asista în ultimii doi ani (fenomenul a început cu mult înainte, în forme de manifestare mai atenuate) la transformarea C.N.I. dintr-un organism politic unitar și etanș în comparație cu „permeabilitatea" altor organizații, într-un teren de manifestare a unor puternice contradicții. De aici au rezultat importante pierderi de forțe care și-au putut da ușor mîna cu alte partide, în special de dreapta, dar menținîndu-se, în mod paradoxal, în continuare în cadrul C.N.I. Față de climatul difuz ce începuse să domine partidul, primul ministru Indira Gandhi, liderul aripii democratice a C.N.I., a luat în acești doi ani măsuri energice, care au dus la delimitarea partidului față de membrii aflați la remorca dreptei. Au apărut în fapt două partide : unul format din membrii hotărîți să ducă mai departe programul progresist-democratic al C.N.I., fortificat în focul luptei împotriva colonialismului, și o aripă dizidentă, care poartă numele „Congresul opoziției", grupare inspirată și orientată de oligarhia financiară.

Scindarea C.N.I., element politic de o extremă importanță pentru configurația generală a scenei politice indiene, a fost determinantă pentru devansarea datei alegerilor. Devansarea s-a produs în urma refuzului Curții Supreme de a valida decretul, propus de Indira Gandhi și susținut de aripa democratică a C.N.I., privind desființarea privilegiilor acordate maharajahilor. În urma obstrucțiilor dreptei, președintele Giri a dat cîștig de cauză parlamentarilor democrați și, la propunerea primului ministru, a dizolvat Camera Inferioară, anunțînd alegerile.

Este limpede că devansarea alegerilor este o măsură de natură să grăbească și clarifice — prin consultarea maselor — procesul de eroziune a rîndurilor dreptei congresiste, precum și a dreptei dinafara C.N.I., care s-a manifestat în ultima vreme prin tactica blocărilor, obstrucțiilor, tergiversării etc. Indira Gandhi, opinează observatorii, așteaptă ca rezultatul voturilor să confere o poziție solidă aripii democratice a C.N.I. în Parlament și să deschidă astfel o poartă largă pentru punerea în practică a unei serii de reforme progresiste, pînă în prezent blocate de cele mai multe ori de forțele dreptei.

Presa indiană și internațională se întreabă, în aceste zile premergătoare scrutinului, dacă o asemenea măsură energică — trecerea la consultarea maselor — care fusese considerată necesară pentru a curma sterilul dialog parlamentar, este totodată și suficientă pentru a asigura, în mod concret, victoria scontată ?

TIMP ȘI CONTRATIMP

La cîteva sute de metri de somptuosul hotel „Taj Mahal" din Bombay, pe lespezile care duc spre „Poarta Indiei", am asistat într-o zi din toamna anului 1969 la o manifestație de simpatie pentru naționalizarea unor importante bănci. Demonstranții erau în majoritate muncitori portuari. Ar fi însă eronat să se creadă că orice reformă progresistă sau inițiativă de reformă duce automat la cîștigarea imediată a majorității votanților și aceasta mai ales în India. De ce ? Întrucît viața politică și socială din India este de o asemenea complexitate încît drumul de la Parlament la cetățeanul din orașul sau satul aflat la mii de kilometri de capitală, se complică adesea. Trebuie traversate granițele care delimitează regiunile și conferă populațiilor impresia propriilor priorități pe agenda măsurilor economice și sociale generale, trebuie învinse diferențele de limbă, religie, de nivel de trai, pregătire etc., etc.

Pentru a ilustra acest fapt este suficient să rememorăm că deși C.N.I. se află de peste două decenii la putere (el reprezentînd în conștiința unei însemnate părți ale corpului electoral imaginea „bastionului anticolonial" din 1947) totuși nu în toate statele deține controlul. Cea mai răsunătoare absență a C.N.I. de la pîrghiile de conducere a unui guvern local o constituie statul Uttar Pradesh, cel mai populat stat indian (peste 90 milioane locuitori). Contratimpul în care a intrat dreapta congresistă în raport cu necesitatea reformelor, fricțiunile grave din interiorul C.N.I. au determinat ca alegerile să găsească acest stat mai puțin receptiv la influența partidului de guvernămînt. Cinci partide, cu orientare de dreapta și de centru, avînd ca bază agricultorii mari și mijlocii, proprietarii fabricilor de zahăr (care controlează industria statului), precum și păturile hinduse aflate sub influența partidului naționalist-hinduist „Jan Sangh" și-au anunțat, cu ocazia apropiatelor alegeri, hotărîrea

de a constitui un „foc de baraj" în calea C.N.I. Nu e mai puțin adevărat că această „hotărîre" reprezintă un exemplu concludent de conservatorism și de impermeabilitate la ideea de progres căci este bine știut că regiunea centrală de limbă hindi care se întinde de-a lungul Gangelui de nord este cea mai înapoiată economic, cu cea mai evidentă stagnare socială. Dar dacă guvernul de la Lucknow ridică însemnate probleme în fața campaniei electorale a primului ministru și, implicit, a aripii congresiste cu vederi democratice, partidul de guvernămînt întîmpină anume dificultăți, într-un mod doar la prima vedere paradoxal și în Bengalul de vest. Guvernul de la Calcutta a fost desființat printr-o hotărîre prezidențială în urma revendicărilor extrem de decise ale stîngii din acest stat. Preluînd prerogativele puterii din Bengalul de vest, guvernul unional a explicat faptul ca o măsură împotriva „extremismelor" care s-au manifestat la forțele de stînga și în special partidul comunist puternic în Andhra Pradesh, Kerala, Maharashtra, Bengalul de vest.

PARTIDELE ȘI COALIȚIILE

La 1 martie, 300 de milioane de indieni vor vota. 523 de parlamentari aleși vor lua loc apoi în Lok Sabha (Camera Inferioară). La data dizolvării Camerei Inferioare C.N.I. avea 228 de locuri adică cu 40 mai puțin decît majoritatea care i-ar conferi o reprezentare comodă. Pentru cîștigarea acestor 40 de locuri C.N.I. își pune acum în joc toate forțele.

După majoritatea părerilor, în ciuda tuturor complexităților și dificultăților (mai noi sau „tradiționale") C.N.I. va fi principalul depozitar al voturilor. Platforma sa electorală include, într-o măsură de altfel previzibilă încă înaintea începerii campaniei electorale,

Demonstrație în sprijinul reformelor întreprinse de cabinetul Indirei Gandhi

Calcutta. Partidul Comunist Indian (marxist) a criticat guvernul pentru faptul că o mare parte a împrumuturilor externe (40 la sută) sînt destinate achitării vechilor datorii fapt care, împreună cu avansarea de fonduri marilor industriași, a dus la sporirea prețurilor și creșterea impozitelor. Programul P.C.I. (M) prevede, printre altele, naționalizarea industriei, băncilor, plantațiilor, minelor, participarea angajaților la conducerea sectorului de stat al economiei etc.

Așadar, iată o situație inversă în comparație cu aceea din Uttar Pradesh. Nu trebuie înțeles de aici că C.N.I. atacă, în bloc, stînga, proba contrarie fiind furnizată de coalițiile locale cu partidul comunist — spre exemplu — dintre care aceea din statul Kerala este cea mai puternică. Este însă cazul să precizăm aici că C.N.I., gruparea Indirei Gandhi, duce o politică de echilibru între menținerea resurselor financiare (provenite de la marea industrie, precum și de la marii agricultori) și politica de reforme cu un caracter democratic. Punctul critic al C.N.I. provine din faptul că o alianță perfect sudată cu stînga i-ar reduce anumite contribuții financiare, în timp ce o glisare spre dreapta i-ar aduce opoziția maselor largi, ca să nu mai vorbim de puncte programatice care au constituit reperele sale politice din ultimii ani: continuarea industrializării țării, creșterea nivelului de trai, amplificarea naționalizărilor, lupta împotriva analfabetismului, iar în plan extern practicarea unei politici de nealiniere, de pace și colaborare cu toate țările indiferent de orînduirea social-politică a acestora. Fără a fi inedite pe agenda-program a C.N.I. două puncte au fost subliniate în mod deosebit de Indira Gandhi în cursul turneelor sale electorale: necesitatea adîncirii reformei agrare (lege în curs de elaborare prin care se preconizează împărțirea marilor latifundii și a cărei concretizare devenise „la ordinea zilei" în vara trecută cînd țăranii au ocupat o serie de moșii din Madhya Pradesh, Lucknow etc.) precum și barareа tendințelor de imixtiune a capitalului străin în cadrul economiei indiene. Față de direcțiile democratice ale platformei-program congresiste, Partidul Comunist Indian și-a exprimat adeziunea. Chiar dacă într-o serie de probleme comuniștii nu se întîlnesc cu C.N.I., aceasta marcînd o dovadă a limitelor C.N.I. în concretizarea unor măsuri, totuși ori de cîte ori C.N.I. a trecut cu hotărîre la realizarea unor reforme democratice (naționalizarea băncilor, blocarea privilegiilor maharajahilor etc.) sprijinul comuniștilor dat partidului de guvernămînt a fost eficace. Iată, spre exemplu, cîteva din punctele programatice ale Partidului Comunist Indian (Dange); necesitatea unor modificări radicale ale Constituției și asigurarea suveranității parlamentului; aplicarea reformei agrare radicale; măsuri ferme antimonopoliste pe linia naționalizării principalelor bănci și abordarea problemei prețurilor și a șomajului; rezolvarea unor cereri și nevoi urgente ale clasei muncitoare, asigurarea de drepturi pentru sindicate; o politică externă de pace și nealiniere bazată pe principiile ferme ale antiimperialismului, anticolonialismului, prieteniei cu țările socialiste și apărarea intereselor naționale indiene împotriva acțiunilor neocolonialiste.

Dacă, în general, între politica de centru-stînga a C.N.I. și forțele de stînga există o serie de puncte de contact, în schimb atît de vehiculata coaliție a „Frontului Unit" a forțelor de dreapta rămîne valabilă doar în teorie. Coalițiile electorale anterioare care masaseră dreapta în aceeași tabără nu au mai putut fi repuse în funcțiune. Procesul de eroziune al dreptei nu s-a estompat cu ocazia preparării campaniei electorale. Jan Sangh practică din ce în ce mai „ferm" o politică extremistă în care naționalismul hindus și patima religioasă îl plasează mai la dreapta ca niciodată, deteriorînd astfel capacitatea partidului denumit „independent moderat" (Swatantra) de a merge umăr la umăr cu acesta. Sub cupola „chemării la alianță" între forțele profeudaliste (Jan Sangh) și cele ale marelui capital (Swatantra) se cască, în fapt, un hiatus. În febra campaniei electorale „Congresul opoziției" născut din C.N.I. și așezîndu-se la remorca dreptei s-a văzut pus astfel într-un convoi politic cu rîndurile dispersate. Că „alianța" dreptei este eterogenă și instabilă o probează și faptul că forțele de dreapta se bazează mai mult pe „influența" locală a unor lideri cum sînt Desai (fostul vicepreședinte al republicii) în Gujarat, Nijalingappa (fostul președinte al C.N.I.) în Bihar și Mysore, Kamarai în Tamil Nadu etc. În privința „Congresului opoziției" trebuie să mai remarcăm că o serie de lideri ai acestuia s-au pronunțat cu hotărîre împotriva identificării cu extremismul partidului Jan Sangh sau cu liberalismul economic al partidului Swatantra.

Mai departe, partidul socialist unificat (P.S.S.) deși se aliniază în frontul dreptei se întîlnește, în anumite puncte, cu C.N.I. (naționalizările, eliminarea birocrației etc.) Un alt partid, „Dravida Munnetra Kazhagam" (D.M.K.) aflat tot în opoziție, dar nefăcînd corp cu dreapta, încearcă să atragă fie și un modest interes guvernului unional față de voturile sale pentru parlament sugerînd acordarea în schimb a unor priorități economice în singurul stat unde D.M.K. este puternic: Tamil Nadu. În aceeași ordine de idei se înscriu și dificultățile în fuzionarea socialiștilor „Praja" și „Samyukta" sau a fuzionării partidului agrarian „Bharatyia Kranti Dal" (B.K.D.) cu cei „doi mari" ai dreptei Jan Sangh și Swatantra.

Acestea sînt, foarte succint, coordonatele scenei politice pe care vor evolua protagoniștii în cele 10 zile electorale care încep la 1 martie.

Radu BUDEANU

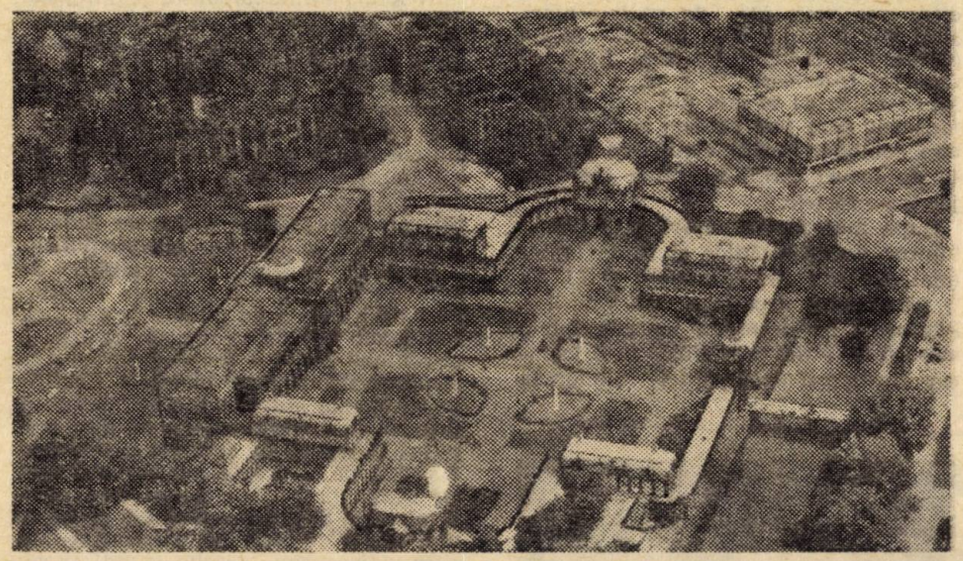

DRESDA: SCHIMBARE DE DECOR

Acum 26 de ani, existența Dresdei era pusă sub un grav semn de întrebare. Într-o singură oră trăise poate cea mai cumplită tragedie din lunga sa istorie : peste 35 000 de morți și peste 170 000 de clădiri distruse. Doar într-o singură oră fuseseră prefăcute în moloz ziduri care cuprindeau între ele valori de cultură incomensurabile, statui, palate ale regilor saxoni, grădini cu foișoare și fîntîni arteziene... Fuseseră prefăcute în ruine construcțiile celui mai autentic stil baroc și ziduri care dăinuiseră secolelor. Se părea că după pustiitorul bombardament din 13 februarie, cel mai frumos oraș de pe malul Elbei nu va mai putea să se refacă niciodată. Așa se părea acum 26 de ani... Am avut prilejul să vizitez acum această localitate. Am privit-o de pe una din terasele vilelor cartierului „Cerbul alb", situat pe cea mai mare înălțime de pe malul drept al Elbei. Ni s-a explicat că ceea ce vedem acum este rodul unei munci imense de reconstrucție de peste 35 de milioane de ore de muncă patriotică — al unor investiții considerabile acordate anual de către stat. Numai pentru reconstruirea monumentelor cultural-istorice ale orașului au fost alocate circa 70 de milioane de mărci. Iar acum, după 26 de ani un alt bilanț : 90 000 de locuințe avariate au fost redate locuitorilor, iar alte 45 000 și-au primit locatarii ; al patrulea locuitor al Dresdei locuiește astăzi în casă nouă.

Cu o migală specifică firii acestui popor s-a căutat să se reclădească tot ceea ce merita a fi reînviat din frumusețea și grandoarea trecută a orașului. Cu toate acestea, privită de acolo de sus, Dresda nu mai e aceeași cu cea de odinioară. Schimbarea de decor este fără îndoială intenționată. Aici, poate mai mult decît oriunde, mîna omului a știut să respecte și să îmbine arta trecutului încorporată în arhitectura vechilor clădiri, cu geometria modernă a construcțiilor din beton, metal și sticlă. Centrul orașului este în acest sens cea mai bună mărturie.

Astăzi, „Florența de pe Elba" nu mai înseamnă numai Zwinger-ul, Albertinum-ul, Catedrala, Altmarkt-ul, Opera, Bruhlsch Terrasse, Hofkirche, etc. etc. Dresda contemporană a devenit și un impresionant centru studențesc dar mai ales cel mai de seamă centru tehnico-științific al R.D. Germane. Aici învață 40 000 de tineri din țară și din peste 50 de țări ale lumii. Universitatea tehnică, de pildă, cel mai mare institut politehnic din Europa centrală, este frecventată de circa 17 000 de studenți, pregătind specialiști în cele mai diverse ramuri tehnice pentru întreaga țară. În afară de aceasta, mai există în Dresda și Facultățile de transporturi, o Școală superioară de muzică, Institutul de arte plastice, numeroase școli de specialitate și institute de cercetări. În total, aproape 200 de instituții științifice care i-au creat, de altfel, și renumele de oraș al științei și tehnicii.

Efortul de reconstrucție al orașului s-a făcut simțit și în industrie, situîndu-l printre principalele centre industriale ale R.D.G. Caracteristica vieții industriale a Dresdei o constituie diversitatea și specializarea sa. Renumele firmelor ei industriale a trecut de mult hotarele țării. Din cele 20 de mari întreprinderi, merită să amintim uzinele „Pentacon" (aparate de filmat și fotografiat), „Sachsenwerk" (motoare electrice și generatoare), întreprinderile de transformatoare și aparate Röntgen, cele pentru fabricarea mașinilor de scris „Erika" și altele. În mod special trebuie să amintim de combinatul „Robotron", unde 7 000 de oameni de știință, ingineri, tehnicieni și muncitori de cea mai înaltă calificare fabrică aparate și mașini electronice de calcul. Ultima creație din seria „Robotron" poate cuprinde în memoria sa circa 25 000 de date, furnizînd apoi informații complexe cîtorva sute de colective. De altfel, mulți dintre noi au avut posibilitatea să ne convingem de performanțele produselor combinatului „Robotron" la Tîrgul Internațional din București. Gama activității economice a Dresdei este extrem de diversă. În afară de cele amintite mai sus ea mai cuprinde : industrie carboniferă, a materialelor de construcții, mecanică fină și optică, industrie poligrafică, textilă, alimentară etc.

Desigur, vizitînd Dresda ești „furat" și astăzi, în primul rînd, de artă. Ți-ar trebui zile întregi să poți vedea totul. Dar tot aici, în Dresda, sînt lucruri care nu se mai oferă singure privirii. Pentru a le vedea, este nevoie să pătrunzi în intimitatea minților inventive care descoperă necunoscutul și-l pun în slujba omului. Este vorba tot de o artă, de alt gen însă, de cea a cercetării științifice. Aici nu mai sînt prospecte, nu mai sînt anunțuri după care să te ghidezi. Cercetarea științifică este o muncă discretă, iar cei care o fac nu doresc să fie deranjați. Eu am avut noroc. Și încă de două ori : o dată cînd mi s-a permis să vizitez unul din cele mai celebre institute nu numai din R.D.G. ci și din lume, și a doua oară cînd am putut să-l cunosc pe von Ardenne.

De Manfred von Ardenne auzisem demult. Cărțile sale în domeniul tehnicii vidului și radioelectronicii sînt lucrări de căpătîi pentru cercetătorii din aceste domenii. De numele lui sînt legate cîteva din cele mai mari cuceriri ale tehnicii secolului XX : primele cercetări în domeniul televiziunii, primul proiect de microscop electronic, primele circuite imprimate, miniaturizări, în fine de realizarea a peste 500 de patente și invenții.

Institutul îi poartă numele ; încă o dovadă a notorietății sale. De altfel, profesorul Manfred von Ardenne este laureat al Premiului Lenin și al Premiului de stat al R.D. Germane. De la început sîntem informați că circa 80 la sută din tematica de studiu este consacrată căutării celor mai adecvate tehnologii și utilaje de punere a energiei electronilor „la lucru". Cele ce am văzut ne-au convins : cuptoarele cu mai multe camere, încălzite cu fascicule de electroni, concepute în Institut și realizate apoi în producție de serie la uzinele LEW Hemmingsdorf fac ca R.D.G. să fie una din principalele exportatoare de asemenea utilaje pe piața mondială. Același lucru este valabil și pentru instalațiile de sudură cu fascicule de electroni, pentru instalațiile de tăiere a metalelor cu ajutorul unor puternice jeturi de plasmă, instalațiile de metalizare în vid, cele de realizare a circuitelor imprimate și multe altele. Ni se spune că cooperarea în producție merge atît de departe încît specialiști și cercetători ai Institutului lucrează luni de zile în producție pentru a cunoaște necesitățile la fața locului.

Dar profesorului von Ardenne îi plac cercetările de avangardă, de pionierat. Zic aceasta deoarece am aflat cu surprindere că de mai bine de opt ani Manfred von Ardenne încearcă să pună la punct o metodă de vindecare a cancerului. Întrebat care este explicația că își consacră o bună parte din timp acestei probleme, profesorul von Ardenne, fizician ca formație, a declarat : „Cred că un fizician va găsi mai ușor o soluție decît un biolog..."

Institutul profesorului von Ardenne a fost unul din locurile în care am căpătat o dată mai mult convingerea că locuitorii Dresdei nu sînt numai iubitori de frumos, dar știu să înțeleagă pe deplin și virtuțile muncii ; că Dresda nu este numai un oraș al trecutului romantic, ci și al prezentului avid de progres. Sînt, toate acestea, aspecte ale vieții noi a orașului, aspecte care îndreptățesc cuvintele cu care ești întîmpinat aici încă de la început : „Astăzi, Dresda nu înseamnă numai artă..."

Radu VLAICU

ARGENTINA

Nici una din ştirile la zi n-ar justifica un articol despre Argentina : evenimentele, luate separat, nu se remarcă în mod special. Totuşi, în momentul de faţă „se desfăşoară una din etapele cele mai critice din ultimii o sută de ani", declară comandantul şef al armatei, general Alejandro Lanusse, definind — eventual printr-o delimitare voit exagerată — dimensiunile actuale ale vieţii politice argentiniene. Ceea ce se petrece acum se poate sintetiza în formula „proces în evoluţie" : faptele cotidiene devin semnificative în înlănţuirea lor.

Înlocuindu-l pe Carlos Ongania la preşedinţie, Marcelo Levingston s-a văzut nevoit să nu-şi îngăduie acel minimum de timp necesar acomodării în funcţie. Abia instalat, evenimentele au devenit la fel de presante ca pe timpul predecesorului său : devalorizarea peso-ului (cu 14 la sută), descoperirea cadavrului fostului preşedinte Aramburu (răpit cu 45 de zile înainte), asasinarea liderului sindical José Alonso (după ce, în condiţii similare, pierise cu un an în urmă alt lider al sindicatelor argentiniene, Augusto Vandor), demisii importante în guvern, greve generale întrunind o participare mai amplă decît se prevăzuse. De unde întrebarea : dacă viaţa politică, economică şi socială a Argentinei urmează acelaşi curs agitat, sinuos şi, în ultimă instanţă, imprevizibil, ce a adus nou schimbarea de guvern de la 8 iunie 1970 ? Revista „Primera Plana", de largă circulaţie, a cărei apariţie a fost interzisă timp de cîteva luni de către oficialităţi, sugera incertitudinea politică publicînd pe prima copertă fotografia sălii de depunere a jurămîntului (de către membrii guvernului) peste care a scris : „Cine conduce acum ?"

Deci, cine conduce ? La 8 iunie 1970 (datorită diferenţelor de orar, în Europa s-a consemnat 9 iunie), liderii militari argentinieni şi-au retras „votul de încredere" faţă de Carlos Ongania care, în lipsa unei alternative, demisionează. Se formează o juntă militară „ad-hoc", alcătuită din şefii celor trei armate (terestră, aeriană, navală), fără ca vreunul dintre aceştia să-şi asume

LEVINGSTON şi FRONDIZI (stînga)
„Operaţiunea conciliere"

STILUL CELEI DE A „DOUA ETAPE"

puterea : în acest scop, este chemat de la Washington, unde îndeplinea funcţia de ambasador, generalul Levingston. Devine preşedinte „soldatul necunoscut", cum i s-a spus multă vreme datorită lipsei de popularitate şi de prestigiu în comparaţie cu Ongania şi ceilalţi lideri militari. Guvernul care se formează, cu întîrziere de trei săptămîni, este prezentat de însuşi preşedintele Levingston : „Fac parte membri proveniţi din toate cercurile politice, de diverse orientări ideologice... Este o adevărată echipă de conciliere, de unitate şi alianţă naţională, unica echipă pe care conjunctura actuală şi viitorul o cer pentru a duce la bun sfîrşit revoluţia argentiniană".

Conducînd cu mandat din partea forţelor armate, Marcelo Levingston va trebui să reuşească acolo unde predecesorul său a eşuat. Se vorbeşte, de aceea, în primul rînd de conciliere, dat fiind că ceea ce a caracterizat anii de guvernare ai lui Carlos Ongania a fost izolarea crescîndă : înlăturarea sa se prefigura din momentul în care ofiţerii superiori au început să se întrebe dacă mai este cazul să accepte represiunea pentru a menţine la putere un şef de stat de care s-au îndepărtat rînd pe rînd diferite categorii sociale — patronatul, biserica, muncitorii, studenţii, clasele mijlocii. În locul fostelor metode spartane, se recomandă în prezent luările de contact, dialogul, calmul.

Printre primele care beneficiază de încheierea unui „armistiţiu" naţional sînt sindicatele : liderii C.G.T. (Centrala Generală a Muncitorilor) sînt primiţi în două rînduri de către preşedinte, se înfiinţează o comisie interministerială pentru alcătuirea unui plan social al următorilor cinci ani. Marcelo Levingston face apoi primul pas spre începerea unui dialog cu predecesorii săi. Răspund la invitaţia adresată foştii preşedinţi Arturo Frondizi şi José Maria Guido ; o resping alţii doi : Illia şi Ongania. Refuzul celui din urmă este argumentat în scris : „Dacă aş considera că un dialog cu excelenţa voastră ar putea contribui la o schimbare a situaţiei, nu aş ezita. Dar excelenţa voastră a acceptat o stare de lucruri care nu dispune de asemenea şanse, din moment ce funcţia dv. se datoreşte deciziei celor care în urmă cu patru luni şi-au asumat puterea supremă în stat". Revista „Primera Plana", după ce publica răspunsul lui Marcelo Levingston, comenta sub titlul „Doi oameni, două stiluri" : „sînt expuse cele două teze : centralizarea puterii, al cărui risc constă în a fi destituit (cazul lui Ongania — n.n.) şi practica puterii împărţite, care poate implica începerea unui proces deliberat militar".

Redresarea economică face parte, de asemenea, din planul de conciliere naţională : o reuşită în acest domeniu ar da satisfacţie nu numai cererilor din partea sindicatelor, dar ar asigura condiţii materiale (scăderea inflaţiei, a preţurilor, creşterea salariilor etc.) pentru aplanarea nemulţumirilor şi tensiunii generale. Se consideră că este unul din capitolele în legătură cu care preşedintele Levingston a decis să nu accepte sugestii, acţionînd din proprie iniţiativă : la fel ca în cazul ministrului de interne, titularul (demisionar) a fost înlocuit cu o persoană neaparţi-

→

GREVA GENERALĂ
Participare mai amplă decît se prevăzuse

Evenimentele anului 1970, aflat la răscrucea a două mandate prezidențiale, au ridicat întrebarea : o schimbare de guvern aduce după sine o schimbare de situație ?

14 FEBRUARIE

— Trecerea rețelelor de radio și televiziune sub controlul ministerului de interne

11 MARTIE

— Demisionează comandantul forțelor aeriene, generalul George Martinez Zuviria. Este înlocuit de Carlos Alberto Rey

24 MARTIE

— Este răpit Waldemar Sanchez, consului Paraguayului

26 MARTIE

— Guvernul refuză eliberarea a doi prizonieri politici în schimbul punerii în libertate a consulului paraguayan

16 APRILIE

— Din „motive personale" demisionează generalul Eduardo Senorans, șeful serviciului de informații al statului

23 APRILIE

— Grevă generală de 24 ore, în semn de protest împotriva creșterii costului vieții și a menținerii stării de asediu. Ciocniri la Cordoba

22 MAI

— Interzicerea ziarului „Cronica" din Buenos Aires, pentru a fi făcut publică moartea unui student ucis de poliție în timpul incidentelor înregistrate la Cordoba

29 MAI

— Sechestrarea fostului președinte Pedro Aramburu

30 MAI

— Reintroducerea pedepsei cu moartea

8 IUNIE

— Forțele armate decid schimbarea din funcție a lui Carlos Ongania. Este înlocuit de o juntă compusă din comandanții șefi ai celor trei armate: generalul Alejandro Lanusse (terestră), amiralul Pedro Gnavi (marină) și comandorul Carlos Alberto Rey (aviație).

13 IUNIE

— Junta desemnează în postul de președinte pe generalul Roberto Marcedo Levingston

18 IUNIE

— Devalorizarea peso-ului cu 14,30 la sută

16 IULIE

— Este descoperit cadavrul lui Aramburu în apropiere de Timote, provincia Buenos Aires

27 AUGUST

— Asasinarea liderului sindical peronist Jose Alonso

9 și 22 OCTOMBRIE

— Greve generale la chemarea C.G.T.

13 OCTOMBRIE

— Demisionează ministrul de interne, Mc Loughlin

14 OCTOMBRIE

— Demisionează ministrul economiei și muncii. Carlos Moyano Llerena, și secretarul afacerilor politice al ministerului de interne, Gilardi Navaro

15 OCTOMBRIE

— Aldo Ferrer este numit ministru al economiei și muncii.

29 OCTOMBRIE

— Devine ministru de interne Arturo Cordon Aguirre

5 NOIEMBRIE

— Președintele Levingston anunță creșterea salariului minim de la 239 pesos pe lună la 339, cu începere de la 1 ianuarie.

12 NOIEMBRIE

— Grevă generală de 36 de ore.

nînd cercurilor tradiționale de recrutare a membrilor cabinetului. „Într-un anumit fel, președintele a început să se debaraseze de acei colaboratori pe care a trebuit să-i accepte, forțat de împrejurări, în momentul preluării puterii", scrie „Primera Plana". Trebuie ținut seama că portofoliile internelor și economiei trec drept cele mai importante în guvern.

Noul ministru al economiei, Aldo Ferrer, a inițiat o campanie de dezvoltare pe baza convingerii că „expansiunea economică este condiția stabilității (monetare) și nu invers". Adică : accentul nu se va pune, ca pînă acum, exclusiv pe prevenirea inflației. „Programul de expansiune" prevede o rată a creșterii produsului național brut cu 10 la sută anual ; include măriri de salariu, scăderi de impozite, acordarea de credite industriei naționale pentru a face față concurenței companiilor străine. „Să nu uităm că noua orientare economică ne găsește în plină tensiune socială, cu activitățile de producție deteriorate de recesiune, cu salarii reale în scădere, cu presiuni inflaționiste în creștere și o puternică pătrundere a intereselor străine. O dată mai mult, țara se arată dispusă să acorde o încredere bazată pe hotărîrea, la care nu se poate renunța, de a face efectivă o dezvoltare îndelung așteptată", scrie cotidianul „Clarin".

O dată pornit la drum, guvernul Levingstan intenționează să-și acorde timpul necesar punerii în practică a programului. Este vorba de păstrarea puterii pe o perioadă de circa 4—5 ani. Dar asupra acestui punct (nevralgic) nu s-a realizat o unanimitate de păreri : în timp ce o parte a liderilor militari se pronunță pentru „continuitate", fiind de acord cu amînarea (alegerilor) propusă de guvern, o altă parte apreciază ca inevitabilă revenirea la normalizarea democratică. De fapt, dezacordul se referă la stabilirea unui timp-limită de guvernare, pentru că și unii și alții afirmă că după ce, în 1966 (prin instalarea generalului Ongania), și-au asumat responsabilități totale, a sosit momentul retragerii. Problema este dacă va fi sau nu o retragere cu torțe. Tocmai de aceea unii sînt de părere să se mai aștepte, declarîndu-se în favoarea amînării alegerilor.

Deocamdată dificultățile persistă : s-a anunțat o nouă creștere a tarifelor serviciilor publice (electricitate — 21 la sută, telefoane — 17 la sută, transporturi — 33 la sută). O deplasare cu taxiul costă, imediat după începutul anului, cu 20 la sută mai mult ; creșterea costului vieții cu aproximativ 10 la sută, cum se prevăzuse oficial, are acum șanse vizibile să înregistreze o cifră mai mare. Date fiind aceste dificultăți, care nu sînt de natură să avantajeze mandatul-Levingston în comparație cu mandatul-Ongania (problemele rămînînd aceleași), partidele politice cer o rezolvare constituțională prin organizarea alegerilor. Normalizarea vieții interne presupune în egală măsură repunerea în drepturi a parlamentului și a partidelor politice, ambele dizolvate în 1966, prin Actul revoluției argentiniene. În ultimul timp, avînd în vedere obiectivul comun al alegerilor, se vorbește de o alianță (printr-o reconciliere) a partidului „justițialist" (peronist) și a celui radical (tendința Arturo Illia). Un manifest-program intitulat „Ora poporului", semnat de lideri peroniști, radicali și ai altor formațiuni politice mai puțin importante, a fost prezentat guvernului, cerîndu-se legalizarea partidelor și fixarea datei electorale. Această poziție ofensivă este apreciată la justa ei valoare de către guvernul militar, cunoscîndu-se forța electorală importantă a grupărilor amintite : în alegeri, ele ar întruni între 60 și 70 la sută din sufragii. De altfel, se face adesea legătura între asasinarea lui Aramburu și alianța celor două partide, afirmîndu-se că fostul președinte îl vizitase cu puțin timp înainte pe Juan Perón (zvonul revenirii sale în țară circulă foarte persistent), preconizînd formarea unui front al peroniștilor și radicalilor.

Grupurile deosebite de probleme care aglomerează agenda de lucru a guvernului, mărindu-i responsabilitățile și incertitudinile, sînt deci în creștere. O cunoscută comentatoare de la „Le Monde Diplomatique", Elena de la Souchère, afirma că „generalul Levingston s-a uzat mult mai repede la putere decît predecesorii săi imediați". Dornic totuși de reușită, Marcelo Levingston s-a decis pentru o evoluție politică pe termen lung. Guvernul și-a acordat un timp de gîndire care va lua sfîrșit la 30 iulie 1971, cînd urmează a fi prezentat președintelui proiectul unui „Plan politic". Asigurînd că restabilirea ordinii constituționale se va încheia în cei 4—5 ani planificați, președintele Levingston a dat recent unele amănunte : se au în vedere reforma constituțională, statutul partidelor politice, o nouă lege electorală. Cu acest scop au loc în prezent ample consultări cu diferite organisme naționale, politicieni, sindicaliști, juriști. Față de aceste inițiative politice, aflate deocamdată în faza de definitivare, planurile de dezvoltare economică pentru 1971—1975 sînt mult mai avansate. Au demarat o serie de măsuri de natură să încurajeze economia națională : s-a înființat Banca națională de dezvoltare, se desfășoară o politică de substituire a importurilor pentru reducerea deficitului cronic de plăți, se încurajează investițiile pe baza capitalului național. Ca urmare, presa vorbește insistent de setul măsurilor adoptate pentru apărarea economiei față de monopolurile și interesele străine. Se pare, deci, că mandatul Levingston, care, la început, dădea impresia unei soluții de conjunctură, tinde să capete consistență.

Anca VOICAN

ECONORAMA

Contra-cronometru

Fabricanții de ceasuri vest-germani, sub presiunea puternicei concurențe elvețiene și japoneze, au hotărît să se organizeze într-o corporație, înglobînd societățile „Junghans" (prima producătoare a ceasornicelor de precizie cu cuarț), „Porta", „Para" și „Biofra", pentru a-și spori competitivitatea pe piețele externe. Se consideră că această corporație va reuși să producă un ceas cu cuarț care ar putea fi vîndut cu numai 250 de dolari, față de prețul între 500 și 10 000 de dolari ale modelelor elvețiene și japoneze.

Cu bani străini

Capitalurile străine care afluează în Elveția creează pe piața internă un surplus de fonduri peste necesitățile și capacitățile ei de absorbție, surplus pe care sistemul bancar elvețian îl reciclează în străinătate. Aici, întîlnind un nivel mai ridicat al dobînzilor, capitalurile exportate de elvețieni beneficiază de o fructificare superioară sau, investite fiind în activități productive, proliferează. Acest proces a dus la creșterea fabuloasă a activelor elvețiene în străinătate. Ele au ajuns în prezent la 150 miliarde franci elvețieni, cifră reprezentînd dublul venitului național al Elveției. Pe locuitor revin 23 000 de franci (aproximativ 5 300 dolari), nivel de 7 ori mai mare decît cel al activelor americane în străinătate pe locuitor și de 9 ori mai mare decît cel al activelor vest-germane în străinătate pe locuitor. Peste 50 la sută din aceste active (investiții directe în străinătate, plasamente în titluri de valoare străine etc.) sînt constituite din capitaluri de proveniență străină, care la origine se adăpostiseră în Elveția.

Ritmuri

Potrivit datelor oficiale, ritmul mediu anual de creștere a producției industriale a R.P.D. Coreene în perioada 1957—1970 a fost de 19,1 la sută. Datele preliminare privind realizările anului 1970 arată că, în anul respectiv, producția industrială a reprezentat față de 1956 un nivel de 11,6 ori mai mare. În aceeași perioadă, producția de mijloace de producție a crescut de 13,3 ori, iar cea de bunuri de consum de 9,3 ori. Rezultate remarcabile au fost înregistrate în ce privește producția de energie electrică (16,5 miliarde kWh în 1970), de cărbune (27,5 milioane tone), de oțel (2,2 milioane tone), de îngrășăminte chimice (1,5 milioane tone), de ciment (4 milioane tone) — ceea ce a avut ca urmare atingerea unui nivel ridicat al producției pe locuitor : 1 184 kWh energie electrică ; 1 975 kg cărbune ; 158 kg oțel ; 108 kg îngrășăminte chimice ; 287 kg ciment.

Etalon-dolar sau harakiri?

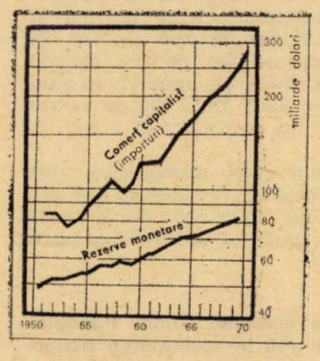

Se vorbește în Occident despre existența unei tot mai accentuate lipse de „lichidități internaționale" — mijloace de plată cu o acceptare internațională deplină — de fapt, mijloacele prin intermediul cărora se execută cea mai mare parte a tranzacțiilor comerciale și de capitaluri și care constituie rezervele monetare : aurul, devizele-cheie și deținerile diferitelor țări la F.M.I. Se arată (vezi graficul) că dinamica lor nu ține pasul cu cea a comerțului internațional capitalist, ceea ce ar putea afecta dezvoltarea ulterioară a acestuia din urmă. În condițiile caracterului limitat al producției de aur și menținerii forțate a prețului oficial al acestuia la un nivel scăzut, în perioada postbelică, sporirea „lichidităților internaționale" a fost acoperită în proporție de peste 2/3 de creșterea componentei lor în devize (dolari). Și aceasta, în principal, prin deficitul balanței de plăți americane. Dar celelalte țări capitaliste sînt tot mai puțin dispuse să accepte o asemenea finanțare a „lichidităților internaționale", avînd în vedere că dolarul ar deveni astfel „etalonul", iar economiile lor naționale ar depinde în mod crescînd de cea americană. Refuzarea acestei modalități — se consideră — ar duce însă la limitarea progresivă a „lichidităților internaționale". După cum se exprima, plastic, prof. Robert Triffin, actualul sistem valutar nici nu poate garanta o asemenea finanțare „fără a se transforma într-un etalon dolar-inconvertibil, nici să o refuze fără riscul de a-și face harakiri". În aceste condiții, autoritățile monetare occidentale par a consimți la ideea unui „statu quo" monetar, încercînd să rezolve situația prin introducerea în cadrul F.M.I. a unor „lichidități internaționale" suplimentare, „aurul hîrtie", ale cărei prime emisiuni au avut deja loc în 1970 și 1971. Mulți economiști occidentali exprimă însă temerea că această creație de aur din nimic — a cărui unică garanție o constituie consimțămîntul membrilor F.M.I. la instituționalizarea lor — nu va face, pe termen lung, decît să alimenteze ritmul îngrijorător al inflației de pe piețele occidentale.

Rubrică realizată de
Ilie ȘERBĂNESCU

CANALE, ȘERPI ȘI STELE DE MARE

Prin ecluzele Canalului Panama — de la Gatún către Marea Caraibilor și de la Pedro Miguel și Miraflores către Oceanul Pacific se scurg anual, într-un sens și în celălalt, pe drumul de apă oarecum sinuos care leagă cele două oceane, aproximativ 13—14 000 nave. Capacitatea de tranzit este însă cu mult mai mare. Experții spun că, prin actualul canal, ar putea trece 26 800 nave în fiecare an — în acest număr fiind incluse chiar și vasele transoceanice.

Și totuși, pentru aceiași experți, Canalul Panama e îngust, capacitatea sa insuficientă. Ei consideră improprie pentru accesul uriașelor petroliere oceanice de sute de mii de tone calea care se deschide în golful Lămîii, străbate mult-zimțatul lac Gatún, apropiindu-se de gurile de vărsare ale unei păduri de rîulețe și sfîrșind undeva lîngă Fort Amador, în apele Pacificului. Specialiștii au în vedere un viitor destul de apropiat, cînd mările și oceanele vor fi cutreierate de „mamuții" grei de aproape un milion de tone, cărora le va fi imposibil să se strecoare prin actualul canal, deschis la începutul secolului. Alți specialiști se gîndesc la economiile (inclusiv de timp) rezultate din înlocuirea drumului dintr-o emisferă în alta prin ținuturile înghețate, neprimitoare ale Țării de Foc, unde bîntuie aproape tot timpul stihii năpraznice, cu traversarea Americilor în zona centrală.

S-au adunat, astfel, 34 de variante ale unui nou „canal Panama", între care cele mai atrăgătoare păreau a fi : amenajarea și unirea rîurilor Atrato și Truandó în Columbia, amenajarea rîului San Juan în Nicaragua și Costa Rica și ruta Sasardi-Morti în Panama. Au fost cercetate toate propunerile care ofereau un minimum de avantaje : amenajarea unor rîuri ar fi înlesnit munca de excavare, dar lungimea mult mai mare a traseului reducea volumul de economii care s-ar fi realizat ; s-a propus perforarea istmului prin explozii atomice dar, oricît de mare ar fi fost precauția, pericolul unei iradiații n-ar fi fost exclus și, implicit, daune imprevizibile și greu de evaluat pentru fauna, flora, populația și economia regiunii ; o amenajare a actualului canal — lărgire și adîncire — necesita un volum de muncă și cheltuieli mai mici, dar prezenta inconvenientul uriaș de a împiedica o perioadă relativ mare traversarea istmului ; în sfîrșit, nu este exclus ca preferința pentru traseul din Panama să-l fi dat faptul că țările vecine formulau cerințe oricum mai ridicate decît ale autorităților panameze. Raportul de aproape 3 000 de pagini, înaintat președintelui S.U.A., opta pentru deschiderea viitorului canal într-o regiune foarte apropiată de zona canalului actual, la zece mile (16 kilometri) spre vest.

„Zona canalului" în funcțiune este o fișie de 8 046 m lățime de fiecare parte, cedată S.U.A. la 18 noiembrie 1903 și aflată, prin urmare, sub jurisdicția nord-americană. Noul canal, lung de 65 km, lat de aproape 200 metri și adînc de 20 metri, ar urma să fie construit, prin perforarea istmului cu mijloace tradiționale, în aproximativ 15 ani. Costul 2,88 miliarde de dolari. Spre deosebire de vechiul canal, noul drum ar urma să fie construit la nivelul oceanelor, deci fără nici un sistem de ecluze.

Proteste, temeri... Proteste pentru că, spun unii, n-ar fi exclus ca, la sfîrșitul celor cincisprezece ani de muncă și eforturi, noul drum de apă să fie la rîndul său prea îngust pentru navele oceanice. Cine poate ști cum va evolua construcția lor dacă încă de pe acum se proiectează un petrolier de 1 milion de tone ?

Temerile, mult mai numeroase, sînt legate de problemele ecologice ale regiunii. Un canal între cele două oceane, astfel conceput, nu va favoriza oare migrația unor specii de șerpi și stele de mare din Oceanul Pacific în Atlantic și, în consecință, distrugerea unui echilibru care se menține de sute de mii de ani ? E suficientă evocarea unor cazuri similare : prin deschiderea Suezului, specii noi de pești au pătruns în Marea Mediterană, înlocuind în bună parte speciile tradiționale din aceste regiuni. Un alt exemplu : în Oceania, Noua Guinee, Guam, dragajele și dinamitarea au provocat dispariția unor mici vietăți marine, dușmani tradiționali ai stelelor de mare numite „coroane de spini", care, înmulțindu-se fără vreun obstacol, au distrus de-a lungul a mulți kilometri lanțurile de corali. Efectele negative sînt astăzi duble ; pescarii nu mai găsesc peștele care trăia în preajma coralilor, iar țînuturile respective au rămas descoperite în fața vitregiei apelor — uragane etc. — care nu mai întîlnesc nici o stavilă în înaintarea lor.

Dr. William A. Dunson, de la Universitatea de Stat din Pennsylvania, afirmă că în apropierea istmului Panama trăiesc în Pacific șerpi de apă cobra, mai veninoși decît rudele lor pămîntene, și care ar putea traversa noul canal. Prin studierea atentă a faunei oceanice, Dunson a descoperit că specii de șerpi considerați ca vietuind în larg, foarte departe de țărmuri, pot fi întîlniți și lîngă istmul Panama, în golful Pieñas. Dacă actualul canal, pe lîngă ecluzele de care dispune, nu ar străbate întinse lacuri cu apă dulce, acești șerpi s-ar fi încumetat, probabil, să traverseze istmul. Or, deși apa oceanică ar fi, în proiectatul canal, diluată de numeroasele rîuri ale regiunii, șerpii oceanici vor găsi condiții mult mai favorabile și vor putea pătrunde în Marea Caraibilor. Chiar dacă unele specii nu sînt periculoase, efectul psihologic va fi uriaș : zeci și sute de mii de turiști, care s-ar vedea înconjurați de șerpi în apele mării, ar părăsi definitiv țînuturile. Dr. William A. Newman, de la Scripps Institution of Oceanography din cadrul Universității La Jolla din California, autorul unui studiu despre steaua de mare numită „coroana de spini", care trăiește în Pacific și care distruge insulele de corali, consideră că prin trecerea ei în Marea Caraibilor, unde este necunoscută, s-ar produce un dezastru pentru multe pămînturi. Această stea de mare, a cărei deplasare este împiedicată de ecluzele canalului actual și de apele lacului Gatún, ar putea străbate istmul, după realizarea noului proiect, în timpul stadiului ei larvar, cînd se deplasează înotînd. Dr. Ira Rubinoff, de la Institutul Smithsonian de cercetări tropicale din Balboa (aflat în zona canalului), a studiat comportamentul speciilor existente în cele două oceane și a ajuns la concluzia că din convietuirea lor ar putea să rezulte ca efect principal sterilitatea indivizilor și, foarte curînd, mari dispariții în fauna marină.

Asemenea obiecții formulate de personalități marcante ale vieții științifice față de proiectul înaintat Casei Albe, au trezit, firește, o anumită rezistență față de propunerile cuprinse în proiect (a cărui redactare a durat șase ani și a costat 22 milioane de dolari). Pentru că, în condițiile în care planeta pare să fie victimă a poluării de către om, provocarea unui dezechilibru ecologic (indiferent dacă intențiile au fost cu totul altele) trebuie să dea de gîndit.

Stelian ȚURLEA

Liniile punctate indică traseele unor posibile variante ale viitorului Canal Panama. Traseul variantei care a întrunit cele mai multe adeziuni se află în vecinătatea actualului canal

„Păianjenul efectuează operații care seamănă cu cele ale țesătorului, iar albina, prin construcția celulelor ei de ceară, face de rușine pe mulți arhitecți din rîndurile oamenilor. Ceea ce distinge însă din capul locului pe cel mai prost arhitect de albina cea mai perfectă este faptul că el a construit celula în capul său înainte de a o construi din ceară."

KARL MARX

S-A ÎNTÎMPLAT ÎN 1996

I. M. Ștefan

I. SOMNUL CEL LUNG

La început nu a fost decît un murmur. Un murmur surd, în care nu deslușea nimic. În sfîrșit, a înțeles că murmurul venea de aproape, împresurîndu-l din toate părțile. Apoi, brusc, o mîncărime deasupra genunchiului stîng. Încercă să ajungă acolo cu mîna, dar nu putu să o urnească din loc. Nu era în stare să miște nimic : nici mîinile, nici picioarele, nici capul, nici buzele. Zăcea imobil, paralizat. Singurele licăriri ale conștiinței erau murmurul și mîncărimea aceea cumplită.

Ar fi vrut să vadă, dar nu vedea nimic. Avea pleoapele ridicate sau lăsate ? Nu putea s-o spună. Nu-și dădea seama nici unde se află.

Mîncărimea se prefăcu într-o arsură, de parcă un fier roșu ar fi atins locul acela blestemat. I se păru că aude sfîrîitul cărnii în contact cu metalul incandescent. Cine îl supunea oare acestor cazne ? Poate că totul era închipuire... Dar durerea îngrozitoare îl făcu să se cufunde într-un neant fără fund...

Cînd se trezi, din arsură nu mai rămăsese decît o senzație vagă. O senzație care începu să-i amintească de copilărie, mai precis de un anume moment al ei. Fusese prin anul... Nu, anul nu și-l mai amintea. Era copil mic. Se vorbea că în curînd va fi dat la școală. În bucătăria fermei, mama spăla farfuriile și tacîmurile. Jane, negresa, o ajuta. „Nu te mai juca p-aici ! Dute-n casă !", strigase mama. Dădu să plece, dar în drum mîneca i se agățase de un vas plin cu apă fierbinte... Ce groaznic îl dureau mîna opărită ! Crescuseră bășici, se infectaseră, doctorul venea iar și iar să-l tortureze.

Amintirile începură să galopeze, nebune, inegale, în frînturi, citeodată în culori vii, țipătoare. Ferma părinților, cu crescătoria de cai. Școala elementară, mică și întunecoasă, din Restville. Apoi școala din New York, unde un unchi rece și sever îl ținuse în gazdă. Universitatea, la Harvard. Începuse filozofia dar nu o terminase, atras de o pasiune mai mare — astronomia. Căsătoria cu Lucy. Bună și nu prea. Băiatul : Anthony. Îl vedea parcă crescînd. Apoi simți confuz o mare amărăciune, fără să știe din ce pricină...

Plecarea la observatorul de la Mount Wilson. Moartea lui Lucy, într-un stupid accident de schi... Și din nou Anthony. Ce se petrecuse oare cu Anthony ? Pe ce drum o apucase ? Nu-și amintea bine. Fiul lui era la New York, în ultimele clase de școală. Îl vedea rar, obligat să lucreze la celebrul observator montan. Se întîmplase ceva trist, nespus de trist, cu adolescența lui... În fine, primele semne ale bolii : durerea aceea care crescuse undeva, pe sub coaste. Tot atunci, Diana, tînăra asistentă medicală, care declama atît de frumos poeziile lui Poe, năvălise în viața lui. De cînd o așteptase, dar cît de tîrziu venise !... Îi revedea parcă pe toți, plutind în ceață. Lucy, însingerată pe pîrtia albă, un trup mărunt, încremenit în cel din urmă spasm ; chipul lui Anthony, cu cearcăne sub ochi și cravata aruncată neglijent într-o parte ; Diana — licărirea tardivă a primăverii...

Ce boală avusese de fapt ? Și ce se întîmplase cu el...

Murmurul din jurul său se prefăcu de o dată în cuvinte. Auzi deslușit un dialog și gîndul că-l aude fără ca interlocutorii să-și dea seama îi dădu un sentiment copilăros de satisfacție.

— Crezi că-și va reveni ?

— Poate, Enrico. Nu știu.

— Inima-i bate de ieri. Sîngele ajunge pînă în capilarii. Celulele creierului sînt iar alimentate. Închipuie-ți, Duke, că afecțiunea malignă a și fost lichidată.

— Așa a început și cu ceilalți. Privește-i însă ochii. Sînt larg deschiși, dar orbi. Amintește-ți statistica acestor cazuri : 90 la sută nerecuperați.

— Aș vrea să fie altfel. Doar știi că i-am aplicat noua metodă a doctorului Alvo Starsen.

—Nu uita că acum trei zile am fost nevoiți să-i facem operația pe creier.Ai fost prima mînă. O „micǎ grefă" parțială, desigur, a porțiunii compromise. Dacă se trezește cu totul, s-ar putea să nici nu mai fie el însuși.

Bolnavul fu cuprins de un simțămînt de revoltă. Nu, nu era adevărat ! Se simțea tot el, același.

— Duke... nu crezi că s-ar putea să ne audă ?

— Prostii, Enrico ! Medotronul nu indică nici cea mai mică revenire a conștiinței...

— Dar dacă greșește ?

— Un om care-și pierde încrederea în aparate, își taie singur craca de sub picioare.

Bolnavului îi veni de astă dată să rîdă...

— Optimismul tău e cam infantil, Enrico. Adu-ți aminte de

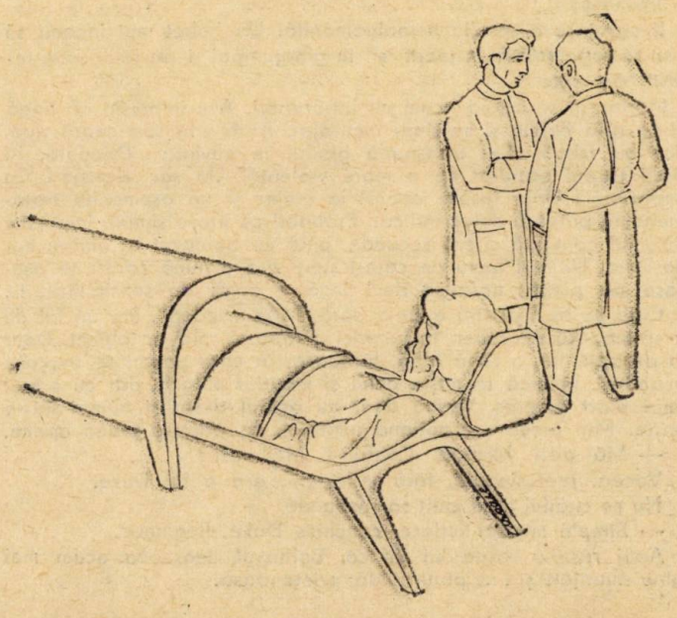

*) În paginile acestei nuvele de anticipație au fost incluse prognozele unor savanți din anii 1960—1970, pe baza afirmațiilor lor, adesea citate textual, numele savanților fiind și ele autentice. Autorul a încercat să le confrunte cu un tablou al viitorului așa cum l-a imaginat el, alegînd dintre ipotezele formulate pe acelea care i s-au părut mai plauzibile, dar fiind pe deplin conștient de faptul că numai realitatea de mîine va stabili de partea cui a fost dreptatea (n.a.).

epoca primelor grefe de inimă, de Barnard și de ceilalți. Tentative fără acoperire. Blaiberg juca tenis, bea gin, își scria memoriile și apoi — gata. Individul claca fiindcă organismul respingea noul organ...

— Și ce vrei să spui, Duke ? Nu cumva crezi că și stația asta medicală extraordinară, la care lucrăm noi, n-are nici ea acoperire ?

— Exact ! Cred că ne-am cam grăbit. După somnul ăsta lung, trezim schilozi mentali și fizici. O fabrică de iluzii, de Blaibergi dacă vrei...

— Nu cred, nu-i adevărat !

— Zi mai bine că nu vrei să crezi.

— Duke ! Privește medotronul !

— Nu te pierde cu firea, Enrico. Într-adevăr, conștiința îi revine, începe să-i revină. Conform legilor psihicului, probabil că acum își amintește cum sugea din biberon, cum îl legăna bunica sau cum a tras prima dată cu praștia într-o vrabie.

— Poate că nu i-a plăcut să tragă cu praștia în vrăbii.

— Pe naiba. Și mie îmi plăcea... Mîine la prînz va ajunge la prima notă proastă din catalog. Poimîine, vom constata că nu poate mișca o mînă sau un picior, că a uitat pînă să și numere, că nu mai știe cum îl cheamă, că nu recunoaște fotografia lui... cum naiba-i spune băiatului ?

— Anthony, fiul lui... Va avea surprize cu el, dacă mă gîndesc bine.

— Duke, ce să-ți spun, uneori ești foarte greu de suportat...

— Recunoaște că fac tot ce pot ca să-l aduc pe linia de plutire, dar amintește-ți statistica. Din cei 52 de oameni ai deceniului optzeci care au fost...

Ah, iată-l pe doctorul Starsen...

Apoi din nou nu mai pricepu nimic. Cuvintele se prefăcură iar în murmur pentru bolnav. Era însă foarte îngrijorat de ultimele cuvinte ale lui Duke.

Mă auzi ? Mă vezi ?

Murmurul scădea și creștea, se oprea și iar se făcea auzit. Un ritual obscur, nedefinit. Simțea vag că-l iubește pe Enrico și că-l urăște pe Duke. Ar fi vrut să-l ajute pe Enrico prin vreo manifestare oarecare. Încercă din nou să miște ochii, sprîncenele, buzele, să-i facă un semn cît de mic. Dar nu reuși. Își simțea doar piciorul sting. Un efort supraomenesc și izbuti să miște puțin degetul gros. Îl observaseră ? Probabil, fiindcă murmurul se opri brusc, ca la o comandă.

De fapt — încercă bolnavul să se liniștească — faza în care se afla conștiința lui dovedea că presupunerile lui Duke erau false sau cel puțin excesiv de pesimiste. Încercă să numere : 1, 2, 3, 4... Ajunse la 108, apoi obosi. Era bucuros că-l dezmințea pe Duke...

Dar cum îl chema ? Era doctor în astronomie, de asta își amintea. Dar numele ? Trebuia să și-l amintească ! Se concentră cu înverșunare, cu deznădejde, ca și cum toată însănătoșirea lui de asta ar fi depins...

Michael Coldrin ! I se spunea Mike...

Învinsese !

Îl cuprinse o veselie nemaipomenită. Un hohot mut începu să i se rostogolească în piept și în gîtlej. Apoi i se făcu sete, teribil de sete.

Murmurul se auzea acum cu întreruperi. Avu impresia că lîngă el se află Enrico și se simți încurajat. Ar fi vrut să-i ceară apă, dar nu izbuti să-și transpună gîndul în cuvinte... Deodată, își simți trupul scuturat cu o mare violență. Un șoc electric ? Cu neputință ! Doar fusese operat la creier și un asemenea tratament nu putea fi deloc indicat. Probabil că era o simplă impresie. Seismul continuă cîteva secunde, pînă ce bolnavul își pierdu cunoștința. Ultimul lucru pe care-l simți era o mînă care i se așezase pe piept ; apăruse deci încă o zonă de sensibilitate !...

Cînd se trezi pentru a treia oară, Mike „vedea". Era un fel de a spune. Nu deosebea în jur nici o făptură, nici un obiect. Doar în dreapta lui, o zonă albă, lăptoasă, în care uneori se deplasa o umbră. Încercă să miște ochii și izbuti s-o facă, dar cu prețul unui efort dureros. Vedea doar cu ochiul drept și numai într-o parte. Mai precis „recepționa lumină", ca printr-o placă opacă.

— Mă auzi, Michael Coldrin ? Mă vezi ?

Vocea, profesională, fără inflexiuni, era a lui Duke.

Nu se străduí prea mult să răspundă.

— Simple mișcări reflexe, conchise Duke, flegmatic.

Apoi răsună vocea lui Enrico. Bolnavul deosebea acum mai bine nuanțele și i se păru caldă, prietenoasă.

— Ascultă, Mike ! Dă-mi de veste dacă mă auzi.

Coldrin izbuti să-și miște buzele, țuguindu-le.

— Mă auzi deci ?

Își mișcă iar buzele.

— Comunicarea s-a stabilit ! izbucni Enrico.

Mike ar fi vrut să vorbească. Își încordă toate forțele, dar nu izbuti ; se auzi doar un soi de mormăit.

— Era obosit, îngrozitor de obosit. Îl auzi pe Enrico șoptindu-i lui Duke :

— Ce ne facem dacă a auzit tot ce ai trăncănit tu ieri dimineață, înainte de venirea lui Starsen ?

— Evident, ar fi neindicat pentru moralul lui. Numai că era surdo-mut, crede-mă.

— Ești sigur ?

Cu un nou efort, Mike își mișcă iar buzele. Enrico îl observă. Se apropie repede și se aplecă asupra lui. Aproape că strigă :

— Ai auzit ce am vorbit noi ieri, Mike ?

Se auzi din nou, ca o confirmare, mormăitul acela sacadat.

În încăpere coborîse o tăcere profundă.

— Iartă-mă, Coldrin ! se auzi vocea lui Duke... Poate că nici n-ai tras vreodată cu praștia în vrăbii. Și de ce să nu presupunem că te vei face sănătos tun ?

Coldrin ar fi vrut să-i răspundă că-l iartă, mai ales că debitase și destule neghiobii, dar nu izbuti să emită decît același mormăit.

„Din cei 52 de oameni ai deceniului 80..." își aminti Mike. Continuarea, pe care n-o mai auzise, era ușor de presupus : „...nici unul n-a revenit la normal". Asta îl îngrijora, ce-i drept...

Se făcea întuneric în jurul lui. Cuvintele lui Duke se auzeau tot mai vag. Vorbea cu el ? Coldrin simți din nou că se pierde...

Era în octombrie 1971

Cînd se trezi din nou își dădu seama că avea pleoapele lăsate. Printre ele mijea lumina. Rămase așa, simțind „un nou val de conștiință", pe care nu voia să-l piardă cu nici un preț, așa cum uneori nu vrei să te trezești dintr-un vis frumos.

Era valul ultimelor amintiri...

Octombrie 1971. Conferința de futurologie de la Paris. Participase ca delegat al oamenilor de știință americani. Revedea imensul citat din Auguste Comte, afișat de gazde pe catifeaua albastră din spatele tribunei. Ce frumos suna ! „Savoir c'est prévoir, afin de pouvoir".

Cîte nu se discutaseră la memorabila reuniune ! Pesimiștii se îndoiau de capacitatea omenirii de a supraviețui, în timp ce optimiștii scoteau uneori prea ușor din buzunar soluții simpliste. Se simți cufundat în torentul previziunilor enunțate atunci. Ce se realizase din ele și ce dezmințise practica existenței umane ? Își aminti, la întîmplare, cîteva : controlul dezvoltării orașelor mari pentru depășirea „crizei urbane" ; absorbirea selectivă a zgomotelor ; exploatarea curentă a fundurilor oceanice ; transportul energiei electrice fără fir și fără pierderi apreciabile ; cunoașterea undelor gravitaționale ; diagnosticul medical automat ; utilizarea de substanțe chimice în scopul creșterii inteligenței și remedierii deficiențelor personalității ; crearea de organe electronice de proteză și de ochi artificiali pentru orbi ; eradicarea bolilor canceroase și circulatorii ; interacțiunea electromagnetică directă între creier și calculator ; crearea industriei lunare și a stațiilor permanente pe Marte și Venus ; realizarea primelor rachete ionice ; introducerea curentă a noilor sisteme de învățare rapidă și a aparatelor de asimilare a deprinderilor ; bibliotecile automatizate ; ipostazele noi ale artei...

Își aminti și de cîteva dintre marile controverse ale futurologilor. De pildă, unii erau de părere că nu poți realiza nimic trainic dacă nu te ocupi în primul rînd de problemele de prognoză specifice diferitelor domenii. Alții, dimpotrivă, considerau că trebuie să pornești neapărat de la o viziune de ansamblu asupra viitorului, în care să fie apoi încadrate prognozele particulare. Discuții aprinse prilejuise și ritmul de creștere a populației globului. „Explozia demografică" constituia pentru mulți o certitudine. Se formulaseră însă și ipoteze în sensul că sporul se va domoli treptat, o dată cu progresul civilizației...

Ce splendidă profesiune, futurologia ! Un singur mare dezavantaj : nimeni nu poate ști dacă a greșit înainte de a fi prea tîrziu...

Conferința coincisese însă și cu o serie de alte evenimente foarte grave pentru el personal. Aflase că Anthony, fiul lui, dispăruse din New York plecînd cu o bandă de hippies, pe un yacht. Primise

de la Diana o scrisoare și înțelesese că și ea îl iubește. Consultase un medic în legătură cu boala pe care o simțea în el și aflase că suferă de un cancer nevindecabil.

Își amintea cît de repede se desfășuraseră după aceea evenimentele. Boala avusese o evoluție fulgerătoare. Acceptase, ca și alți cîțiva pămînteni, congelarea, cu toate riscurile ei, în așteptarea unor timpuri cînd remediul cancerului va fi cunoscut.

De la Anthony nu venise nici o veste. Înainte de sfîrșitul anului, o văzuse pentru ultima dată pe Diana și-i urase, cu inima îndurerată, succes în viață. Poate că era mai bine așa : între ei diferența de vîrstă era de peste două decenii...

Amintirile acestea redescoperite îl legau acum puternic de trecut. Deschise ochii, treptat. Lucrurile păreau deformate, extinse pe verticală, ca într-un tablou de El Greco. Acum **vedea însă cu adevărat,** ba cu ochiul drept chiar destul de limpede : se afla într-o cameră de spital. Își dădea seama că fiece mișcare e urmărită de ochii camerelor de luat vederi ale TV-ului medical. O mulțime de fire și tuburi erau implîntate în el, ca să-i asigure funcțiile vitale încă nesigure.

Se afla întins pe un fel de pat de operație. Drept în fața lui, un calendar-ceasornic indica timpul care se scursese : 22 noiembrie 1996, ora 10...

Halucinația

Reușì să-și întoarcă, cu imensă dificultate, capul spre dreapta. Acolo se afla un perete bombat și enorm, din sticlă, care dădea spre exterior. Multă vreme această primă mișcare mai importantă il lăsă ca năuc. Oare cînd va avea să ajungă ca mișcările și gesturile să-i redevină firești ? Poate niciodată.

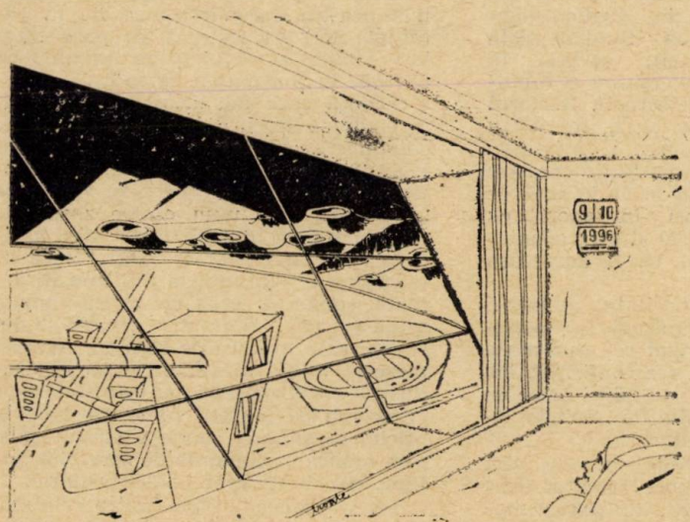

Desene de Marin Iroaie

După o vreme, durerea se mai liniști și putu să se concentreze asupra privelișții.

I se oferi atunci un spectacol uluitor. Sub o imensă cupolă transparentă, închizînd o zonă cu un diametru de cîțiva kilometri, se desfășura o viață ciudată. Printre construcții cu o bază îngustă, cele mai multe avînd aspectul unui trunchi de piramidă răsturnat, de un echilibru neverosimil, circulau drumurile, cu oamenii și obiectele fixate pe ele. Deci, nu vehiculele electrice fuseseră soluția, ci căile mobile generalizate...

Vegetația din cele două mici parcuțete și de pe marginile arterei principale a așezării era săracă și tînără. Arborii păreau plantați abia de cîțiva ani. Florile schițau, în cîteva locuri, jocuri de forme și culori delicate. Cîteva tunele suspendate străbăteau, în arcuri suple, întreaga așezare, la înălțimi destul de mari, iar în piețe vaste, orificii, cu copertine ondulate deasupra, indicau intrările în subterane. Totul părea de dată recentă, nou și artificial. Dincolo de zona închisă de imensa cupolă, care adăpostea și sanatoriul, se întindea un pustiu împietrit.

Se împliniseră poate — gîndi melancolic Mike — cele mai pesimiste prognoze asupra procesului de poluare ! Viața trebuise să fie conservată pe Terra sub clopote de sticlă și renașterea ei se producea anevoie. Își aduse aminte de declarația din 1970 a unui istoric de la Oxford, Wilf Knappe, care făcuse senzație la vremea ei : „În primul rînd, omul trebuie să ia în considerare faptul că s-ar putea să nu aibă nici un viitor, în afară de cazul că ar face eforturi deosebit de dureroase. În al doilea rînd, chiar dacă omul va avea un viitor, el poate fi absolut sigur că, pentru prima dată în istorie, acesta va fi în mod dramatic diferit față de prezent".

Reflecțiile sale fură întrerupte brusc de niște junghiuri îngrozitoare în stomac. Simțea că ceva se rupe în el. Abia după multă vreme, cînd noua durere se potoli, privi iar și atunci făcu o descoperire surprinzătoare. În imediata apropiere a sanatoriului, pe un stadion sportiv, se desfășurau întreceri multiple. Numai că pentru Mike, care fusese un atlet pasionat și un statistician asiduu al recordurilor, performanțele erau de neînțeles. Pornise tocmai o cursă de biciclete și cicliștii rulau cu cel puțin două sute de kilometri pe oră ; un săritor în înălțime trecuse ștacheta înălțată la peste opt metri ; aruncătorii cu greutatea atingeau distanțe de zeci de metri. Desigur, Coldrin cunoștea controversele prognozelor privind limitele recordurilor sportive, dar aici toate previziunile specialiștilor erau mult întrecute. O clipă se gîndi că totul s-ar putea datora unei tulburări a funcțiilor sale înregistratoare, unei grave dereglări senzitive, dacă nu chiar unei halucinații. După un sfert de veac de hibernare...

Își lăsă privirea ostenită să rătăcească în depărtare, dincolo de bariera transparentă a cupolei. Acolo, în pustiul de piatră, umbrele erau de o intensitate extraordinară, se întrevedeau munți stîncoși și goi, iar fișia de cer apărea întunecată și pîlpîitoare.

Și, dintr-o dată, Mike își aminti de viziunea lui Țiolkovski, marele profet modern : „Cerul e mai negru decît cea mai neagră cerneală. Stelele și planetele seamănă cu niște măciulii de argint bătute în bolta de cărbune. E liniște. Pe cer, nici un nor. Nu se văd nici plante, nici animale. Lipsește vîntul care pe Pămînt face să foșnească atît de plăcut iarba și clatină vîrfurile copacilor. Ce priveliște mohorîtă ! Pe munții îndepărtați nu se zărește vălul ușor, ca un fum albăstrui, pe care aerul îl pune pe umerii munților de pe Pămînt. Iată văi, cîmpii, podișuri. Cîte pietre se află îngrămădite aici ! Negre și albe, mari și mici, dar toate ascuțite, nerotunjite, nemîngîiate de unda apei care, precum se vede, nu s-a jucat niciodată cu ele. Nu vezi decît peisaje sumbre, dure, precise..."

Așa descrisese Țiolkovski peisajul lunar, cu multe decenii înainte ca „Vulturul" să coboare, cu primii săi mesageri terestri, pe Lună. Deci acolo se afla ! Așa se explicau și performanțele sportivilor : banale recorduri selenare. Clopotul de sticlă nu era mărturia pustiirii Pămîntului, ci a populării Lunii. Coldrin se simți mîndru, în numele speței umane și consideră că Knappe, pesimistul, este infirmat.

Nu avu nevoie să mediteze prea mult ca să priceapă de ce fusese aleasă tocmai Luna pentru decongelarea sa. În condițiile unei forțe de atracție mult reduse față de cea terestră, funcțiile vitale, mai ales circulația sîngelui, se desfășurau mai lesne. Era cunoscut faptul că, încă din deceniul al șaselea, se preconizase instalarea de sanatorii pentru cardiaci pe suprafața Selenei.

Pete violete începură să-i joace în fața ochilor. Obosise privind. Lăsă pleoapele să-i coboare și se gîndi că poate nu va mai ajunge să citească niciodată o carte. Adormi, sfîrșit de oboseală... Cînd se deșteptă, gîtul îl durea îngrozitor. Dar priveliștea îi atrase din nou atenția. În depărtare, Soarele care apunea aprinse o siluetă bine cunoscută astronomilor. Era Pico, stranie formă piramidală a reliefului lunar, muntele cu două piscuri de aproape 2 400 de metri înălțime, care arunca o umbră enormă în Marea Ploilor. Arăta ca o culme stingheră a unui mare masiv scufundat. Acolo se afla deci ! Pe Lună, în marea depresiune a Mării Ploilor. La zece sau douăzeci de kilometri de faimosul munte Pico. ...Și, curios lucru, primul cuvînt, pe care izbuti să-l articuleze confuz și răgușit fu tocmai denumirea acestei forme a reliefului selenar. Dar ce voce stranie avea ! Oare ceilalți vor putea înțelege vreodată vorbele lui ? Poate că Duke avusese dreptate : decongelarea era o fabrică de iluzii, de Blaibergi...

În numărul viitor :

SURPRIZELE ÎNTOARCERII PE PĂMÎNT

Süddeutsche Zeitung
MÜNCHEN

CU DIPLOME DAR FĂRĂ SLUJBE...

ECONOMIA S.U.A. n-a putut rezolva o problemă fundamentală : a utiliza forţa de muncă a 87 milioane de oameni în condiţiile asigurării simultan a unei stabilităţi a preţurilor. Această dilemă se oglindeşte în afirmaţia involuntar ironică a terminologiei oficiale potrivit căreia „folosirea deplină a forţei de muncă" este sinonimă cu un şomaj de 4 la sută. Preţurile, în ciuda acestui nivel modest de folosire a forţei de muncă, au crescut în ultimii 20 de ani cu 30 la sută. S-a dovedit iluzorie afirmaţia preşedintelui Nixon, făcută în momentul preluării funcţiei sale în 1969, că va fi posibil să se atenueze inflaţia fără un şomaj crescînd. În timp ce preţurile cresc anual în medie cu 5,2 la sută, şomajul a atins 6 la sută, cel mai înalt nivel din ultimul deceniu. În primii doi ani de preşedinţie a lui Nixon, două milioane de oameni s-au adăugat la numărul şomerilor. În total, S.U.A. au în prezent 4 607 000 şomeri.

Actualmente, aspectul poate cel mai surprinzător al şomajului din S.U.A. este existenţa, neobişnuită pînă acum, a unui şomaj intelectual. Piaţa pentru tinerii absolvenţi de facultăţi s-a redus considerabil. De la istorici pînă la ingineri şi fizicieni, domneşte o supraofertă intelectuală. În 120 de şcoli superioare există 200 de locuri libere, în timp ce anul trecut existau 403 locuri libere în 197 şcoli superioare, ceea ce încă atunci era socotit ca fiind un nivel scăzut. Dacă în domeniul astronomiei, ecologiei, a unor discipline biologice, absolvenţii de şcoli superioare mai constituie o „marfă rară", nu acesta e cazul în chimie şi fizică, în inginerie şi în facultăţile umanistice.

În afară de recesiunea economică, fenomen care a dus la o dramatică scădere a cererii de personal din partea industriei, diminuarea cercetării fundamentale şi economiile în ce priveşte fondurile pentru cercetare în domeniul spaţial constituie motivul principal pentru brusca modificare de poziţie a planificatorilor sau tehnologilor, nu cu mult timp înainte ridicaţi în slăvi. Revolta frecvent resimţită împotriva militarizării Americii joacă şi ea un rol. Dar profesorii americani, care văd împuţinîndu-se contribuţia guvernamentală pentru cercetarea fundamentală (cu excepţia medicinei), vorbesc în particular despre o aversiune a Administraţiei faţă de intelectuali. Rectorul Universităţii din New York, dr. Allan Carter, declara în această privinţă : „Noi am creat în universităţile noastre un surplus de 30 pînă la 50 la sută de profesori şi cercetători în raport cu utilizarea lor în anii '70 şi '80 ; adaptarea la necesarul real va fi dureroasă în următorii 15 ani.

Încrederea în prosperitate şi într-o creştere aproape nelimitată a populaţiei, care a caracterizat cea mai mare parte a anilor '60, nu s-a confirmat, iar cifrele cu privire la numărul celor ce frecventează universităţile trebuie acum considerabil reduse.

Cu cîţiva ani în urmă, numeroşi şefi de personal veneau spre sfîrşitul examenelor în universităţi, din partea marilor firme, pentru a-i recruta pe tinerii posesori de diplome în posturi cu perspectivă. Anul 1971, scrie „Wall Street Journal" — despre care nu se poate afirma că ar fi străin de cercurile marelui business — va fi „groaznic" pentru absolvenţii şcolilor superioare. Dintr-o anchetă vizînd 1 000 de societăţi pe acţiuni a reieşit că vor fi oferite cu un sfert mai puţine locuri de muncă decît înainte cu un an. Mulţi absolvenţi vor trebui să se mulţumească cu o muncă ce li se va părea neatractivă. Dar soarta lor va fi oricum mai bună decît soarta celor ce sînt şomeri de pe urma recesiunii.

Gyle Wyman din Seattle, patria industriei aeronautice, a fost maistru la „Boeing". Fiecare al doilea avion turboreactor 747, care părăsea banda rulantă, era verificat de el. 60 000 de oameni din personalul de peste 100 000 au fost concediaţi de „Boeing" în ultimii doi ani. Lui Wyman i-a venit rîndul în luna iulie a anului trecut. Cu toate că e mecanic, tîmplar, electrician, muncitor constructor, el n-a putut găsi un nou serviciu. În locul unui venit anual corespunzător calificării sale, acest muncitor în vîrstă de 35 de ani primeşte un ajutor de şomaj care şi el va fi în curînd sistat. Declaraţia sa : „Hippie, droguri, proteste... nu ştiu ce înseamnă toate acestea, dar ştiu că trebuie să existe ceva care face ca industria noastră aeronautică să fie la pămînt". Singura ieşire i se pare să-şi lase familia şi să plece ca mecanic de avioane în Vietnamul de sud.

Soldaţii care fac drumul invers, întorcîndu-se acasă de pe front, ajung la convingerea că faptul de a fi veterani îi ajută prea puţin pe piaţa muncii. Howard Lipscomb, un negru în vîrstă de 21 de ani, este unul dintre zecile de mii de soldaţi demobilizaţi din Vietnam care nu găsesc de lucru. Dacă ar fi căsătorit, s-ar angaja din nou în armată, spune el, ceea ce ar însemna o viaţă amară. A învăţat în armată să deservească o macara de camion. Această meserie, avînd în vedere criza din industria construcţiilor, nu este solicitată. Lipscomb îşi petrece zilele mergînd la oficiul de plasare, unde e sfătuit să-şi reia munca sa dinainte de serviciul militar, cea de salahor într-o brutărie.

TWA a concediat 750 dintre cele mai tinere stewardese. Una dintre ele este Caren Seiffer, în vîrstă de 21 de ani. Ea îi promisese tatălui ei o călătorie în jurul lumii, pe care acum nu i-o mai poate oferi. În cursul unuia din ultimele ei zboruri pe un „Boeing—747", de la Los Angeles la Chicago, în avion se aflau trei pasageri şi 14 stewardese... Încă de-atunci avea presimţiri sumbre...

Un caz tipic este Stan Spiegel, absolventul unui colegiu din Brooklyn, unde fusese timp de şase ani profesor. Ulterior a fost concediat de două ori într-un an, nu mai primeşte ajutor de şomaj şi nu va mai primi dacă nu va rămîne angajat cel puţin trei luni fără întrerupere. Suferă de accese de astmă, pe care le atribuie stării sale psihice. Vara trecută a avut un serviciu satisfăcător la „Radio Corporation of America" unde, cu contribuţii guvernamentale, organiza predarea de lecţii de citire copiilor orfani din ghetourile negrilor. Washingtonul a lichidat acest program de combatere a sărăciei şi astfel Spiegel a devenit şomer ; mai puţini copii învaţă acum să citească. Spiegel şi copiii sînt deopotrivă victime ale aceluiaşi cerc vicios.

Herbert von BORCH

STUDENŢI AMERICANI
Supraofertă intelectuală ?

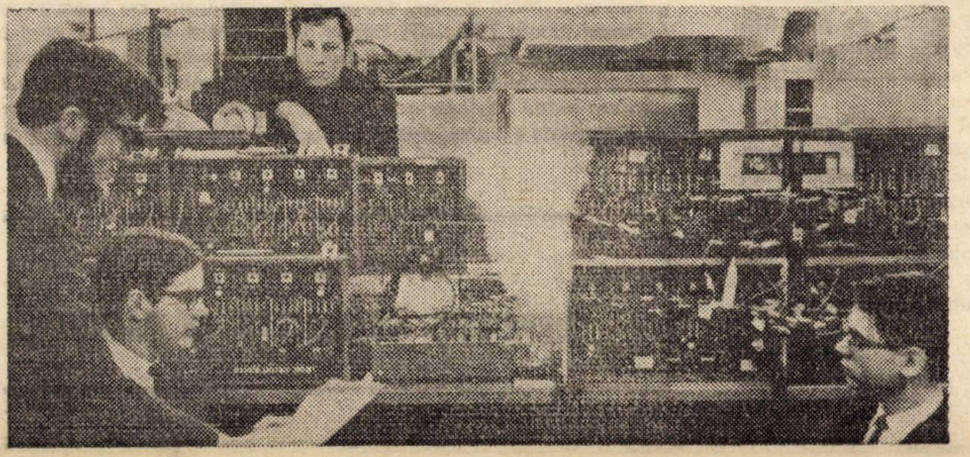

Le Courrier du Vietnam

HANOI

UN „REAZIM" FOARTE ȘUBRED

LA 17 AUGUST 1970, publicația „U.S. New and World Report" își exprima părerea că succesul politicii americane de „vietnamizare" trebuie apreciat nu pe cîmpurile de luptă, ci pe planurile stabilității militare, politice și economice din Vietnamul de sud. Un eșec ivit într-unul din aceste domenii poate duce la falimentul întregii acțiuni.

Cum au evoluat lucrurile în 1970? Pe plan militar, cea mai mare greșeală a Casei Albe a fost de a împinge armata marionetă sud-vietnameză în Cambodgia, unde se află împotmolită și azi. Numeroase unități din diviziile 5, 71, 9, 21, 22, 23, unități de pușcași, de parașutiști, de infanterie marină, precum și o importantă forță de blindate, unități din marină și aviație, se expun zilnic loviturilor redutabile ale forțelor armate de eliberare din Cambodgia. Peste 50 000 de soldați și ofițeri au fost scoși din luptă pe cîmpiile mlăștinoase, de-a lungul rîurilor și în munți.

Numeroase grupuri de marș au fost decimate și au fost nevoite să se înapoieze în Vietnamul de sud pentru a se reorganiza. Printre ofițerii uciși se numără generalul Nguyen Viet Thanh, comandantul regiunii tactice a 4-a (în delta Mekongului). Numeroase localități cambodgiene — Mimot, Skoun, Kret, Kompong, Cham, Ba Thu, Svay Rieng, Prey Veng, Takeo, Kampot — au devenit adevărate coșmaruri pentru trupele saigoneze.

Pînă și presa reacționară de la Saigon și-a manifestat îndoielile în legătură cu această operațiune aventuristă. De pildă ziarul „Xay Dung", organ al catolicilor evacuați din nord, scrie: „În timp ce Republica Vietnam și americanii consacră forțe importante invadării Cambodgiei, spatele lor oarecum descompletat este lipsit de mijloace de apărare". Exprimîndu-și îngrijorarea, același ziar arată în continuare: „La un moment dat, cînd vom fi bine împotmoliți, Statele Unite, cu uriașele lor posibilități de manevră, ne vor transforma într-un obiect de tocmeală cu inamicul"

În același sens se orientau și reflecțiile generalului sud-vietnamez Ton That Dinh, apărute în coloanele ziarului „Cong Luan": „A vietnamiza frontul khmer înseamnă a impune Republicii Vietnam obligația de a se sacrifica pentru interesele americane. În momentul de față, soarta noastră este legată de vietnamizarea războiului și nu avem destul timp pentru a o duce la bun sfîrșit; atunci de ce trupele noastre să fie trimise în Cambodgia? Ele trebuie retrase. Cu cît mai repede, cu atît mai bine".

Pe plan politic, regimul de la Saigon cunoaște o instabilitate crescîndă. La sfaturile stăpînilor ei, clica Thieu-Ky-Khiem s-a străduit să unească forțele reacționare, să se împace cu opozanții pentru a-și întări regimul. A înregistrat însă un eșec vizibil. În primul rînd, așa-zisul „Front național democratic și socialist", alcătuit din șase partide reacționare, al cărui sprijin încearcă să și-l asigure Thieu, este el însuși un focar de discordie. Cei care nu se retrag în mod fățiș, așteaptă ca Thieu să acționeze primul pentru a nu fi acuzați de trădare.

Începînd din 1967, între Thieu, Ky și Khiem, există o rivalitate a cărei înverșunare se accentuează vizibil. Thieu este cel care a deschis ostilitățile, ordonînd adepților lui Ky, care făceau parte din delegația marionetă la Conferința de la Paris, să se înapoieze la Saigon, unde poliția a început să-i fileze. Nguyen Thien Nhon, consilier politic al lui Ky, a și fost de altfel victima unei tentative de asasinat. La rîndul său, Ky a ripostat încurajînd lupta revendicativă a mutilaților de război.

Pe măsură ce se apropie alegerile prezidențiale din septembrie 1971, cearta se înveninează găsind ecou în presă. Un exemplu ridicol și edificator îl oferă informația apărută în presă potrivit căreia Thieu a prezidat consiliul de cabinet într-o aripă a „Palatului Independenței", în timp ce Ky convoca în cealaltă aripă o conferință de presă pentru a-l critica..

Descompunerea nu afectează numai „vîrful", ci roade întreaga infrastructură. Senatul și Camera Reprezentanților, Curtea Supremă, ministerele, departamentele, serviciile, birourile, toate instituțiile publice sînt împărțite în clanuri, unul mai corupt decît altul. În mijlocul acestui haos, opoziția provenind din toate categoriile sociale și de toate tendințele politice își ridică glasul.

Cotidianul saigonez „Tin Sang" publica recent patru întrebări ale unui ziarist din opoziție în legătură cu viitoarele alegeri prezidențiale: 1. Cine a prelungit în mod deliberat războiul pentru a spori suferințele poporului? 2. Cine a provocat ruina economică, aducînd țara în situația de a cere de pomană fiecare dolar și fiecare bob de orez? 3. Cine i-a tolerat pe toți acești oameni corupți care exportă capitaluri jefuite de la popor pentru a-și cumpăra imobile, automobile și a-și deschide conturi la bancă? 4. Cine a zdruncinat viața populației rurale prin fărîmițarea pămînturilor?

La orașe, diferitele pături ale populației, unite într-un front larg — alcătuit din elevi, studenți, muncitori, intelectuali patrioți, comercianți și industriași progresiști, clerici, funcționari și militari — duc o luptă persistentă și multilaterală împotriva regimului. „În starea actuală a lucrurilor, poporul urăște fiecare zîmbet al conducătorilor,

GAZE LACRIMOGENE ÎMPOTRIVA POPULAȚIEI

După cum se vede, poliția saigoneză e bine echipată pentru asemenea împrejurări; demonstranții antiguvernamentali sînt nevoiți să recurgă la pungi de plastic...

nu se înduioșează cîtuși de puțin în fața văicărelilor lor, nu acordă nici o încredere declarațiilor lor", se subliniază într-un apel al intelectualilor publicat în ziarul „Tin Sang".

Pe plan financiar și economic, în ciuda tuturor eforturilor americane, situația este și mai dezastruoasă încă. Motivul îl arată ziarul „Cong Luan": „O societate care consumă și își pune toate resursele umane în slujba războiului, se subliniază în ziarul citat, nu poate continua să existe atunci cînd nivelul producției scade atît de mult încît nu mai poate satisface nevoile de subzistență ale statului. De aceea, cucerirea monopolului economic și financiar de către guvern cu ajutorul legilor și programelor nu este capabilă să rezolve problemele în adîncime pentru a salva statul de criza actuală". Și revista „U.S. News and World Report" consideră criza economică din Vietnamul de sud o amenințare gravă, un al doilea front periculos pentru americani și pentru regimul de la Saigon. Problema cea mai acută este cea a unei inflații grave. În acest sens, ziarul „Cong Luan" făcea următoarea constatare: „Piastrul este în agonie. Din anul 1954

pînă în anul 1970, el a fost garantat în mod exclusiv prin ajutorul S.U.A. La început, cursul lui era de 35 de piaştri la dolar, apoi de 60, de 118 şi, după o a patra devalorizare, a ajuns la 275. La cursul de schimb oficial, piastrul şi-a pierdut 800 la sută din valoare. La bursa neagră, a pierdut 1 500 la sută. Piastrul nu mai este decît un indiciu avînd o valoare comercială limitată în raport cu dolarul şi va muri o dată cu retragerea dolarilor de către Statele Unite". Şi ziarul adaugă : „Agonia piastrului va deveni agonia regimului de la Saigon"

În concluzie : eşec militar, dezorganizare politică, marasm financiar şi economic ; regimul de la Saigon, ultimul reazim al Washingtonului în Vietnamul de sud, se dovedeşte a fi o cîrjă foarte şubredă.

ИЗВЕСТИЯ

MOSCOVA

C. E. E. : DECIZII NEBULOASE

DEŞI au trecut mai multe zile de cînd Consiliul ministerial al Pieţei comune a adoptat hotărîrea referitoare la înfiinţarea în următorul deceniu a unei uniuni economice şi valutare în cadrul C.E.E., tema continuă să fie prezentă în paginile presei vest-europene. Îndată după adoptarea acestei hotărîri, presa burgheză din cele şase capitale interesate exclama cu satisfacţie : „În sfîrşit !" Planul unei uniuni economice şi valutare cu participarea „celor şase" a constituit principalul obiectiv al „Pieţei comune" după terminarea perioadei de tranziţie de 12 ani, la 31 decembrie 1969. A mai fost nevoie de încă un an pentru discuţii dintre cele mai dificile, ca să se ajungă la un rezultat final : toate cele şase ţări au convenit să-şi armonizeze în întregime, după un interval de 10 ani, politica lor financiară şi economică.

Zece ani reprezintă un timp apreciabil, ceea ce face ca de pe acum unii comentatori din Occident să-şi pună întrebarea : „Nu cumva este prea devreme pentru pronosticuri excesiv de optimiste ?" Da, spun ei, o hotărîre cu privire la viitoarea uniune a fost adoptată şi aceasta este, firesc, un pas important. Dar decizia este extrem de nebuloasă şi nu oferă garanţii ferme în sensul că locuitorii celor şase ţări vor începe să plătească la începutul viitorului deceniu aceleaşi preţuri pentru mărfuri, iar impozitele în aceeaşi valută.

Adepţii înfiinţării imediate „a unor instituţii supranaţionale" în cadrul „Pieţei comune" au fost nevoiţi să cedeze în faţa cererii Franţei cu privire la o primă etapă „experimentală" a creării uniunii economice şi valutare. În această etapă se vor urmări obiective extrem de modeste : apropierea sistemelor fiscale şi concertarea bugetelor, coordonarea politicii valutare şi în domeniul creditelor a ţărilor „celor şase", colaborarea băncilor lor centrale. Hotărîrea adoptată este însoţită, de asemenea, de o serie de stipulaţii care atenuează într-o anumită măsură eficienţa lor.

În felul acesta, primul pas spre crearea integrării valutaro-economice a ţărilor „Pieţei comune" nu înseamnă şi că vor fi create premise certe pentru o atare unire a celor „şase ţări", pentru ca ele, după cum scrie ziarul francez „Le Figaro", „să poată apărea (peste zece ani) în faţa întregii lumi ca o comunitate veritabilă". Pe de altă parte, comentatori occidentali, subliniind iminente dificultăţi de ordin economic, relevă că obiectivele noii uniuni în cadrul „Pieţei comune" au o nuanţă evident politică. Anumite cercuri din Occident legate de N.A.T.O. contează să realizeze cu ajutorul unor măsuri economice integrarea politică şi militară a Europei occidentale. Acelaşi „Figaro" nu ascunde că „consolidarea colaborării pe plan valutar va imprima o şi mai mare urgenţă solidarităţii ce include o zonă vastă a politicii şi, de asemenea, pe cît se vede, şi apărării"...

Astfel de planuri nu pot să nu pună în gardă opinia publică europeană. În timp ce pe continent capătă tot mai multă putere mişcarea pentru securitatea general-europeană şi o colaborare bazată pe egalitatea în drepturi a tuturor statelor, tentativele de a transforma o grupare politico-economică închisă într-o federaţie supranaţională vin în opoziţie cu speranţele şi interesele popoarelor Europei.

L. VOLODIN

THE GUARDIAN

LONDRA

„ROLLS-ROYCE" ŞI „ILUZIA IMPERIALĂ"

PRĂBUŞIREA firmei „Rolls-Royce" nu oferă premise pentru generalizări. Ea nu furnizează nici o bază pentru o teorie generală cu privire la intervenţia guvernului în industrie şi nu are decît o legătură tangenţială cu controversa

„OPERAŢIUNE LIMITATĂ"

Sute de mii de oameni au murit în timpul primului război mondial la Ypres, pe rîul Somme, şi în alte bătălii pentru ca liniile aliate să înainteze cu cîţiva kilometri. Generalii nu se gîndeau decît să ceară eforturi şi mai mari. Şi tinerii au continuat să se ofere voluntar pentru o moarte inutilă, care distrugea floarea unei generaţii.

Într-o zi, urmaşii noştri vor citi despre războiul din Indochina cu aceleaşi resentimente pe care ni le provoacă primul război mondial. Generalii cerînd noi şi noi sacrificii, sălbăticia inutilă, comentatorii şovini glorificînd vărsarea de sînge a altora, autoînşelarea — nimic din toate acestea nu va lipsi.

„Această operaţiune limitată nu reprezintă o extindere a războiului", a declarat purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat, atunci cînd a început atacul terestru şi aerian al sud-vietnamezilor şi americanilor asupra Laosului.

Invazia americană din primăvara trecută în Cambodgia a fost şi ea o „operaţiune limitată". Acum se desfăşoară lupte pe întreg teritoriul acestei ţări. Bombardamentele americane şi ajutorul militar american se intensifică.

Chiar şi „Financial Times", cel mai prudent dintre ziarele britanice, a scris cu privire la invazia din Laos că limitele mărturisite ale operaţiunii sînt „susceptibile să trezească scepticism". Nu au trecut decît cîteva zile de atunci şi conducătorii sud-vietnamezi afirmă că invazia va dura un an. Firesc, aceasta va reclama sprijin aerian, dacă nu chiar o participare terestră camuflată, din partea americanilor. Şi totul în numele păcii şi retragerii...

Marea deosebire dintre situaţia de azi şi cea din 1914—1918, dacă e vorba de iluziile războiului, constă în faptul că astăzi aceste iluzii înşeală un număr mult mai mic de oameni. Este cert că soldaţii americani din Indochina nu se lasă înşelaţi, şi nici tinerii de vîrsta recrutării care aşteaptă să fie chemaţi pentru a-i înlocui. De asemenea, nici majoritatea americanilor nu cred că există vreo raţiune politică reală care să justifice rămînerea S.U.A. în Indochina şi continuarea distrugerilor.

(După **International Herald Tribune**)

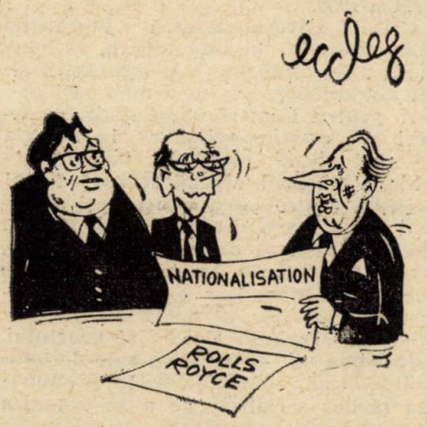

LIDERII CONSERVATORI ÎNTRE EI...
— N-aveți cumva vreo idee mai bună ca să salvăm situația ?...
(Din Morning Star)

despre administrarea economiei naționale în condiții de inflație.

Cauza dezastrului a fost un singur contract. Acest contract era pur și simplu un joc de noroc pe care firma l-a pierdut. La vremea lui, contractul s-a bucurat de o aprobare aproape generală. Comanda pentru proiectarea și fabricarea motorului „RB-211" destinat firmei „Lockheed" a fost considerată drept un succes extraordinar. Era unul din cele mai mari contracte obținute vreodată și el reprezenta o chestiune de prestigiu uriaș ; în general, s-a crezut că era o zi mare pentru Anglia. Contractul a fost întîmpinat astfel, deoarece părea să însemne că Marea Britanie e capabilă să-și mențină locul „în prima divizie", cel puțin într-un anumit domeniu. Într-adevăr, ceea ce a determinat în principal firma „Rolls-Royce" să pornească la această acțiune atît de riscantă era convingerea că criteriul succesului este capacitatea de a concura pe picior de egalitate cu giganții americani.

Recenta dezbatere din Camera Comunelor a constituit un bun prilej de reproșuri reciproce. Guvernul a încercat, firește, să arunce răspunderea asupra predecesorilor. Dar Partidul conservator este, de fapt, partidul industriei de construcții aeronautice, partidul care, atunci cînd s-a aflat ultima oară la putere — și prin pozițiile adoptate în timp ce se afla în opoziție — aproape părea să considere industria de construcții aeronautice drept înlocuitorul „Imperiului" ca focar al entuziasmului patriotic și al iluziilor de grandoare. Și, la urma urmelor, Partidul conservator aflat la putere este acela care a angajat resurse prodigioase, depășind cu mult mijloacele britanice, pentru un proiect extravagant din punct de vedere tehnologic, anume avionul „Concorde".

Administrația Wilson se împăcase greu cu realitățile economice și cu realitățile poziției externe a Marii Britanii. S-au tras învățăminte în special în domeniile apărării, diplomației și finanțelor ; din păcate, lecțiile din industrie nu au fost însușite la fel de bine. Recent, Wilson a reacționat la știrea prăbușirii firmei „Rolls-Royce" ca și cum ar fi fost vorba de o înfrîngere militară care s-a produs în inima Imperiului. Dar probabil că nici un guvern conservator nu ar fi înțeles în 1968 adevărul că Marea Britanie nu mai poate avea un rol de mare putere în construcțiile aeronautice.

Falimentul firmei „Rolls-Royce" poate fi comparat cu criza financiară din iulie 1966, care a prevestit sfîrșitul optimismului lui Wilson și al multor iluzii. Dar ironiile opoziției la adresa guvernului pentru că și-a pierdut „consecvența ideologică" recurgînd la o măsură de naționalizare nu-și au rostul. Hotărîrea esențială pe care a fost nevoit s-o ia guvernul a fost dacă să continue sau nu executarea contractului „RB-211", în actualele condiții dezastruoase. Potrivit uneia dintre evaluările prezentate cabinetului, costul executării în continuare a contractului ar fi fost de 500 milioane lire sterline. Singurul mod de a salva activurile industriale ale firmei „Rolls-Royce" era de a le smulge din naufragiul contractului „RB-211", pentru a nu fi inclus în penalizările pe care le-ar putea cere firma „Lockheed".

Zgomotul cel mai puternic care s-a auzit în acest caz din birourile guvernamentale a fost țăcănitul mașinii de calculat a lui Heath. În orice caz, hotărîrea a fost, contrar aparențelor, conformă cu filozofia neintervenției guvernului. Criteriul intervenției guvernului este nu proprietatea asupra bunurilor, ci cantitatea de resurse publice puse la dispoziția industriei particulare. Hotărîrea esențială a cabinetului a fost de a nu continua executarea contractului „RB-211". Ea a marcat acceptarea cu reticență a faptului că resursele Marii Britanii, indiferent dacă sînt folosite în mod particular sau public, nu mai sînt suficient de mari pentru a permite acțiuni tehnologice pe o asemenea scară.

Dacă povestea are o morală, ea este foarte precisă : eșecul firmei „Rolls-Royce" constituie o nouă etapă în procesul dureros care constă în a învăța că Marea Britanie este o putere mijlocie, continuare a procesului, în aparență nesfîrșit, al renunțării la iluzia imperială.

Peter JENKINS

Le Monde diplomatique
PARIS

„MOȘTENITORUL" LUI DUVALIER

DE 13 ANI stăpîn absolut al micii Republici Haiti — în consecință vice-decan al dictatorilor latino-americani, de vreme ce, în Paraguay, generalul Alfredo Stroessner are în spatele lui 17 ani de putere — președintele François Duvalier se gîndește, în sfîrșit, la momentul retragerii lui. Slăbit de trei infarcte, din care ultimul în noiembrie 1970, bolnav de diabet, el a hotărît recent să-și aleagă un succesor. Printr-un tertip juridic, obișnuit pentru dictatori, el a obținut din partea Camerei legislative amendamente importante la Constituție, aprobate, firește, în unanimitate, pentru a permite unicului său fiu, Jean-Claude, care va avea „în mod oficial" 20 de ani la 3 iulie 1971, să devină președintele Republicii „fie prin hotărîrea expresă a șefului pe viață al statului, fie datorită oricărei incapacități de natură să-l pună pe acesta din urmă în imposibilitatea de a-și exercita funcțiile".

Numirea lui Jean-Claude Duvalier nu a fost pe placul tuturor. În rîndul forțelor armate, mulți ofițeri au fost nemulțumiți atunci cînd au aflat că un tînăr, care abia și-a început studiile de

→

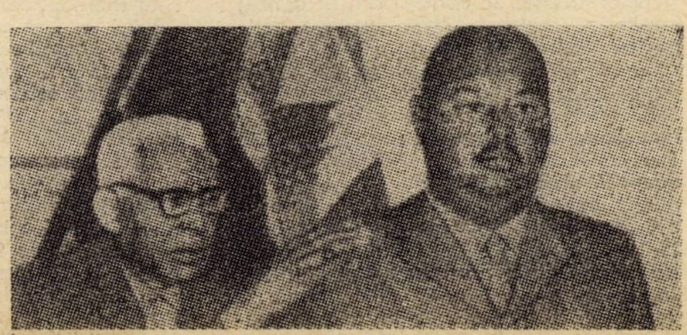

„PAPA DOC" și DUVALIER JR.
Un tertip juridic

GASTON THORN

ministrul afacerilor externe al Luxemburgului

Deşi tînăr (s-a născut la Luxemburg în 3 septembrie 1928), Gaston Thorn are în urma sa o îndelungată carieră politică.

Şi-a petrecut o parte din copilărie în Franţa, deoarece tatăl său, inginer, lucra în timpul acela la căile ferate franceze. Curînd după întoarcerea familiei în Luxemburg (mai 1940), inginerul Thorn este arestat de ocupanţii nazişti. În 1943, tînărul Thorn este internat şi el pentru cîteva luni într-un lagăr.

După studii la Lausanne şi Paris, obţine titlul de doctor în drept şi profesează avocatura la Luxemburg. Anterior, că preşedinte al Uniunii naţionale a studenţilor din Luxemburg, este un timp şi preşedinte al Conferinţei mondiale a studenţilor.

În 1959, Gaston Thorn, în acel moment preşedinte al Tineretului Democratic din ţara sa — candidează pentru prima dată în alegerile parlamentare şi obţine un loc de deputat. Tot în 1959 devine consilier municipal la Luxemburg, funcţie pe care o ocupă pînă în 1969. Între 1959 şi 1969 este ales preşedinte al fracţiunii liberale din adunarea parlamentară a „celor şase" de la Strasbourg, fiind în acelaşi timp preşedinte al Comisiei pentru dezvoltare şi al Comisiei monetare a C.E.E.

În 1961, Gaston Thorn devine preşedinte al Partidului democrat (liberalii), funcţie în care va fi reales în 1964 şi 1968.

Criza guvernamentală prelungită care izbucneşte în Luxemburg, pe marginea unor probleme bugetare, la sfîrşitul anului 1968, are ca urmare noi alegeri pentru Cameră. Socialiştii, parteneri ai creştin-socialilor în coaliţia de pînă atunci, pierd din voturi; în schimb, liberalii cîştigă teren. Locul coaliţiei dintre creştin-sociali şi socialişti îl va lua o coaliţie a primilor cu liberalii. În noul cabinet Werner (instalat la 6 februarie 1969), Thorn deţine portofoliul afacerilor externe, al comerţului exterior, al administraţiei publice, al educaţiei fizice şi sportului.

Într-una din declaraţiile sale de politică externă, referindu-se la propunerea ţărilor socialiste de a se organiza o conferinţă consacrată problemelor securităţii europene, ministrul de externe luxemburghez a declarat că această propunere trebuie considerată ca un nou şi important element în relaţiile intraeuropene.

H. F.

---

drept, mult mai interesat de automobilele sport (din care are şase) decît de problemele politice şi economice, a fost consacrat dintr-o dată succesor al preşedintelui Duvalier. Atît timp cît acesta va fi în viaţă, este greu de închipuit ca unul dintre ei să aibă destulă îndrăzneală, şi suficiente mijloace, pentru a răsturna guvernul. Dar dacă Jean-Claude reuşeşte să obţină conducerea ţării, el va trebui să lupte din greu pentru a se menţine la putere. Pretendenţii sînt numeroşi şi, în această ţară fără partide politice şi sindicate, este evident că numai armata şi poliţia pot juca un rol oarecare. Perspectivele sînt deci puţin încurajatoare pentru viitorul democratic al Republicii Haiti.

Această „republică neagră" şi-a proclamat independenţa în 1803, în urma unei răscoale generale a celor 500 000 de sclavi (caz probabil unic în lume). Haiti este, în acelaşi timp, singurul stat independent din America Latină a cărui limbă naţională este franceza.

Nenorocirile Republicii Haiti nu se datorează numai preşedintelui Duvalier; ele se datorează, în esenţă stării ei semicoloniale, prezenţei, sub diverse forme, a Statelor Unite şi, mai mult încă, aceleia a marilor societăţi particulare care se bucură să găsească atît de uşor un loc pentru investiţii privilegiate. Mîna de lucru este excepţional de ieftină, avantajele fiscale sînt nenumărate şi posibilităţile de control sau de şantaj împotriva regimului sînt aproape nelimitate. Sub pretextul de a pune capăt unei răscoale populare, două companii de puşcaşi marini şi trei companii de infanterie, comandate de amiralul nord-american Caperton, au debarcat la Port-au-Prince în iulie 1915. Ţara a fost ocupată pînă în 1934, dar controlul indirect exercitat de Statele Unite asupra Republicii Haiti s-a prelungit pînă în 1941, datorită stăpînirii totale a americanilor asupra administraţiei vămilor. În literatura haitiană continuă să se vorbească despre „generaţia palmei yankee", cea care, încă din 1920, împreună cu Prince-Mars, autorul cărţii „Aşa a vorbit unchiul", şi romancierul Jacques Roumain fondatorul Partidului Comunist din Haiti s-a ridicat împotriva ocupaţiei puşcaşilor marini americani.

Fiul unui judecător de pace, el însuşi fost medic de ţară, preşedintele Duvalier a guvernat ţara timp de 13 ani datorită terorii militare. Mai mult decît militarii, voluntarii din Securitatea naţională, cunoscuţi în mod obişnuit sub numele de „Tontons Macoutes", sînt cei care i-au permis lui „Papa Doc" să se menţină la putere. Lipsiţi de orice scrupule, aceşti voluntari ai crimei au mînuit de multe ori cu dexteritate revolverul sau puşca-mitralieră pentru a doborî pe adversarii regimului. În străinătate au apărut legende despre fărădelegile săvîrşite de „Tontons Macoutes" şi de preşedintele Duvalier, acest „Hitler de buzunar", ca să reluăm imaginea marelui poet haitian René Depestre. Ca tot ceea ce priveşte această mică ţară, atît de puţin cunoscută de europeni, multe din aceste legende sînt false. Totuşi este indiscutabil că „Tontons Macoutes" rămîn principalul instrument al lui „Papa Doc" pentru a face să domnească teroarea asupra Republicii Haiti. Astfel în mai 1969, în cursul unui atac asupra sediului clandestin al partidului comunist, 35 de militanţi au fost masacraţi pe loc. Deşi a reuşit să fugă, Gerald Brisson, secretarul general al partidului, a fost ucis după puţin timp. „Papa Doc" însuşi nu a ezitat niciodată să ucidă personal pe adversarii săi, atunci cînd considera că acest lucru este necesar. În 1967, el obligă pe ginerele său, colonelul Max Dominique, acuzat de a fi complotat pentru a-i lua locul, să asiste la execuţia a 19 ofiţeri.

Cu 89 la sută analfabeţi, 50 la sută şomeri, 1 medic la 15 000 locuitori şi un venit anual de 450 franci pe cap de locuitor, Haiti rămîne una din ţările cele mai sărace din lumea a treia. În ultimul timp s-au realizat cîteva progrese, e drept foarte relative. Anul trecut turismul a fost reluat şi de acum înainte cinci linii internaţionale leagă Port-au-Prince de restul lumii. O clipă şovăielnice, societăţile nord-americane au reînceput să investească în Haiti, profitînd de faptul că în această ţară salariile sînt foarte scăzute: şase franci în medie pe zi. Astfel, numai în primul semestru al anului 1970, au fost inaugurate 50 de uzine, iar Haiti este azi cel mai mare exportator de echipament de base-ball din lume. Deficitul balanţei de plăţi a fost redus în 1970 cu 20 la sută. Recent, pentru a încuraja creşterea numărului de turişti americani, „Tontons Macoutes" au devenit mai discreţi pe străzi. În sfîrşit, barajul Péligre, început în anii '50 cu ajutorul unor capitaluri americane, dar întrerupt ulterior, este pe cale să fie dat în folosinţă datorită aportului de capitaluri franceze şi italiene. După ce va fi terminat, el va furniza o cantitate de energie hidroelectrică de două ori mai mare decît cea actuală a Republicii Haiti. Dar se menţin nenumărate probleme. De pildă, în nord-vestul ţării, între Port-au-Paix şi Cap-Haitien, mii de ţărani mor de foame în fiecare an. Mulţi dintre ei îşi vînd copiii în vîrstă de 5 pînă la 13 ani pentru numai şase franci, „ca să fim siguri că vor avea de mîncare".

Este extrem de riscant să prezici viitorul Republicii Haiti după moartea dictatorului ei. Controlul societăţilor particulare nord-americane asupra ţării este atît de mare încît, în definitiv, guvernul Statelor Unite poartă principala răspundere pentru starea colonială sau semicolonială în care vegetează aceasta. Este de dorit ca exemplul Cubei să constituie un îndemn pentru popoarele din zona Caraibilor. Ceea ce se petrece în momentul de faţă în nenumăratele insule şi insuliţe din Marea Caraibilor ne permite să întrevedem posibile evenimente decisive.

Edouard BAILBY

POȘTA REDACȚIEI

După părerea mea...

Aș dori ca rubrica „Profil" să trateze mai pe larg biografia șefilor de state sau a altor personalități contemporane, să nu se rezume numai la cîteva date despre viața și funcțiile deținute, ci să se comenteze și activitatea pe care au desfășurat-o în anii din urmă, aportul pe care îl aduc în prezent la lupta pentru progres social etc.

Avram CHIȘ
Șimleul Silvaniei

Rostul rubricii „Profil" este de a prezenta succint, păstrînd proporția în cadrul tematicii generale, personalități politice de frunte care intră în scena vieții internaționale, ca noi șefi de state, de guverne, miniștri de externe etc.

Nu e spre lauda mea, ci e un merit al dv., al tuturor celor care alcătuiți colectivul de redacție al revistei „Lumea", că — exceptînd unele numere — aștept cu nerăbdare ziua apariției fiecărui număr. Un alt merit al dv. este acela de a fi receptivi la unele sugestii juste ale cititorilor. Rostul rîndurilor de față este de a încerca să explic o situație pe care unii cititori, în scrisorile lor, au neglijat-o. Se cere tipărirea unor hărți ale zonelor de conflict. Nu știu dacă tipărindu-se aceste hărți se satisface întru totul nevoia de informare, de lămurire a cititorului; de fiecare dată (sau aproape) evenimentele au loc în alte zone, în alte localități și repetarea (din cîte am înțeles eu) a unei hărți nu ar aduce nimic nou. De exemplu, în Cambodgia și Laos s-au desfășurat și se desfășoară lupte de fiecare dată în alte orașe, pe alte rîuri, în alți munți. După părerea mea, ar fi mult mai bine să se prezinte o schiță detaliată a zonelor de conflict în momentul respectiv, în genul hărților care apar la televiziune.

P. CONSTANTINESCU
Botoșani

Uneori, repetarea unei hărți, cu elemente noi, este utilă. Vă apreciem preocupările și așteptăm alte păreri.

Apreciez foarte mult noua formă de prezentare a revistei, pe care o găsesc, în același timp, adecvată profilului. Sînt încîntat de noua copertă. De la imaginea globului pămîntesc care-și schimba culoarea de la număr la număr, pînă la coperțile din acest an e un salt calitativ însemnat. După părerea mea, reclamele ultimei coperți își au rostul lor.

Liviu DUMITRU
Timișoara

Vă mulțumim pentru interesul cu care ne urmăriți și sperăm că ne veți împărtăși opiniile dv. pe parcursul dezvoltării revistei.

Mi-aș permite să sugerez colectivului redacției o întîlnire cu cititorii revistei „Lumea" din București. Cred că o asemenea întîlnire ar fi extrem de utilă și interesantă pentru ambele părți. Am avea astfel o mai mare posibilitate de a ne exprima părerile și — de ce nu? — criticile în legătură cu revista. De asemenea, am putea să aflăm și noi cîteva din proiectele de viitor ale redacției. Nu credeți că astfel s-ar putea crea un dialog fructuos redacție — cititori?

Eugen DUMITRESCU
student, București

Credem. De altfel, membri ai redacției noastre se întîlnesc frecvent cu cititori ai revistei, în cadrul unor conferințe în diverse orașe ale țării. Cu asemenea prilejuri, pe lîngă dezbaterea unor aspecte ale vieții politice internaționale, sînt exprimate și opiniile cititorilor despre revistă.

„Lumea" vă răspunde

ALEGERI ÎN HONDURAS

I. Vlad, Tîrgoviște. 1. În Republica Honduras vor avea loc alegeri la 28 martie a.c., potrivit declarației difuzate la 3 ianuarie de președintele țării. În aceeași declarație, președintele a insistat asupra posibilităților de reglementare definitivă a conflictului cu San Salvador, nesoluționat încă. 2. Președintele Hondurasului este generalul Oswaldo Lopez Arellano, instalat în această funcție în 1963, în urma unei lovituri de stat. Doi ani mai tîrziu, în 1965, Arellano a fost ales președinte pentru o perioadă de șase ani. 3. Dictatorul haitian François Duvalier se află la conducerea țării de la 22 septembrie 1957. „Președinte pe viață" s-a autonumit în 1964.

Paul Pavel, Brad. În graficul de mai jos, reprodus din ziarul american „The New York Times", sînt indicate trupele americane staționate în diferite puncte din Indochina și Extremul Orient la începutul acestui an. La aceste cifre trebuie adăugat un număr destul de ridicat de „consilieri" americani aflați în Cambodgia și Laos, cifră care nu se cunoaște.

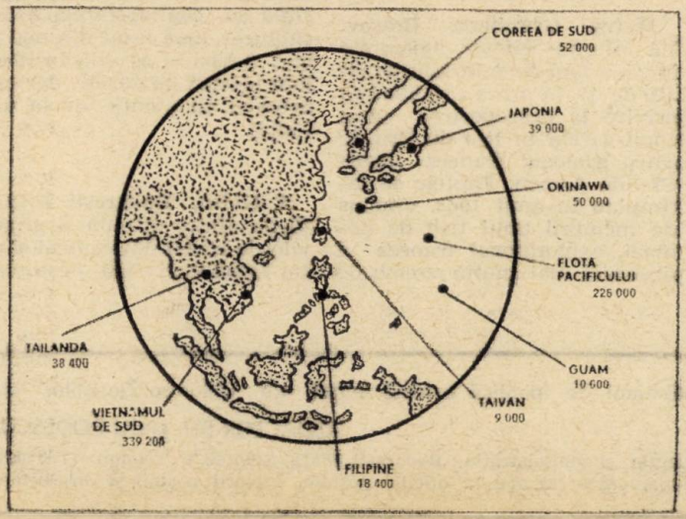

„LOCKHEED"

Vasile Constantinescu, București. Numărul muncitor lor concediați de firma americană „Lockheed" în urma crizei firmei „Rolls-Royce" este de 6 500. După cum se știe, Rolls-Royce urma să livreze firmei „Lockheed" motoare RB-211 pentru echiparea avionului de transport civil de mare capacitate „L-1011 Tristar". În urma anunțului că nu vor primi motoarele prevăzute, conducătorii uzinelor din California au operat concedierile la care vă referiți. Firma „Lockheed" are, pe întreg teritoriul Statelor Unite, aproximativ 90 000 de muncitori.

HONSHU-HOKKAIDO

Iulian Neagu, Craiova. 1) Tunelul submarin între insulele japoneze Honshu și Hokkaido nu a fost construit încă. Potrivit unor ultime date oficiale, lungimea sa va fi de 110 km (fîșia de mare care separă insulele are numai 55 km). Tunelul nu va permite decît circulația unui tren electric și va costa aproximativ 900 milioane de dolari. 2) Nu se cunoaște numărul exact al celor care, sprijinindu-se pe legea divorțului adoptată în Italia în toamna trecută, au înaintat cereri de desfacere a căsătoriei. Ziarele italiene susțin că, pînă la începutul lunii februarie, s-au înregistrat aproximativ 30 000 de cereri în întreaga țară. Cheltuielile pentru obținerea divorțului — susțin comentatorii italieni — sînt foarte ridicate.

Ilie Tănase, Cernavodă. 1. Nu știm să se fi făcut vreo evaluare a rezervelor de aur din întreaga lume. 2. Criminalul nazist dr. Mengele s-ar afla în Paraguay. Aceasta este părerea mai multor ziariști, dintre care unii s-au apropiat chiar de regiunea în care se presupune că și-ar fi găsit adăpost Mengele. Consultați nr. 41 din 1970, în care am publicat, în cadrul acestei rubrici, cîteva date pe această temă. 3. Despre metodele de luptă împotriva poluării, revista noastră a scris de mai multe ori, inclusiv la „Poșta redacției". Vom mai reveni. Citiți și articolul publicat în nr. 7 la rubrica „Puncte de vedere". 4. Pe măsură ce vom dispune de informațiile necesare, vom avea în vedere ultima dv. propunere.

Ion Petrescu, Timișoara. 1. Vă sugerăm consultarea articolului despre alegerile din India din acest număr al revistei noastre. 2. Ceylonul nu are un președinte, ci un prim-ministru și un guvernator general (acesta din urmă fiind William Gopallawa). Vom avea în vedere celelalte propuneri ale dv.

POȘTA REDACȚIEI

„PREȚUL AFIȘAT"

Ion C. Ionescu, Constanța. „Prețul afișat" sau „prețul postat" (posted price) care a constituit unul din punctele dezbaterilor dintre țările membre ale O.P.E.C. și companiile petroliere occidentale (vezi „Lumea" nr. 6, 7 și 8 din acest an) este prețul fixat de companiile exportatoare în porturile de livrare a petrolului brut. Acest preț a fost stabilit pînă acum în funcție de densitatea petrolului, de calitatea sa și de depărtarea la care se află zona respectivă de export de pietele consumatoare. Spre exemplu, „prețul afișat" în golful Persic este de 1,79 dolari pe baril (un baril = aproximativ 150 de litri), 2,78 dolari în Venezuela, 4,62 dolari în Pennsylvania (S.U.A.).

Ion N. Ionescu, Constanța. John Kenneth Galbraith este profesor de științe economice la Universitatea Harvard și (numit de curînd) președinte al Asociației Economiștilor Americani.

Cornel Popa, satul Gorșeni, jud. Arad. Lucrurile s-au petrecut așa cum scrieți dv. În 1917, ministrul de externe german era Arthur Zimmermann, iar ambasadorul Germaniei în Mexic — von Eckhardt. „Nota Zimmenmann", care cerea Mexicului să treacă de partea alianței Germania—Japonia și care a determinat guvernul S.U.A. să intre în război, a fost transmisă ambasadorului prin telegraf utilizîndu-se un cod cunoscut de experții contraspionajului britanic. Prin urmare, descifrarea ei nu a fost o muncă dificilă.

Ion Ursu, Bacău. Informațiile la care vă referiți sînt exacte : firma Ishikawa Jima-Harima Heavy Industries (cel mai important constructor japonez petrolier) a anunțat relativ recent că a construit un petrolier în întregime automatizat : se deplasează, încarcă și descarcă prin comenzile asigurate de un ordinator. Evident că această navă (numită „Seiko Maru"), care face cursa Japonia-Golful Persic, are totuși un echipaj format din zece membri.

COMERȚUL LATINO-AMERICAN CU S.U.A.

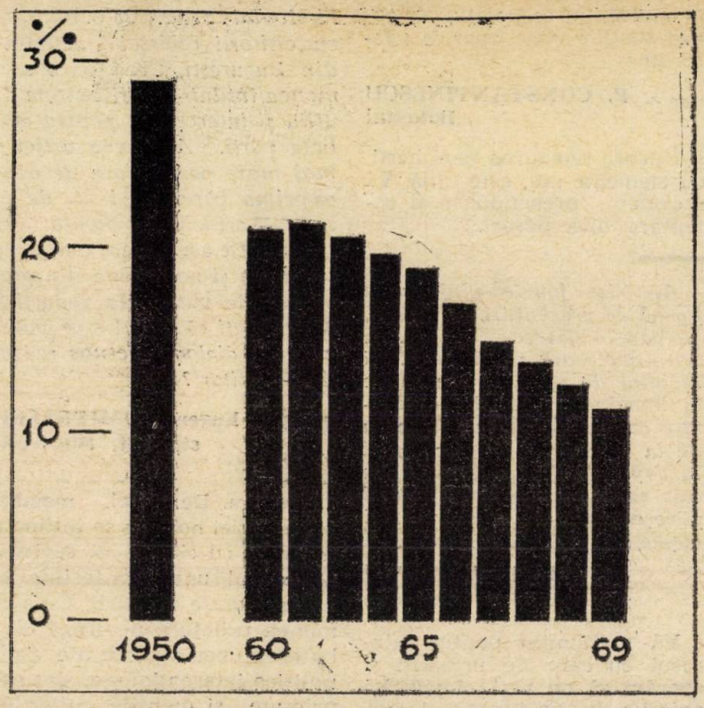

Ioan Albuțiu, Oradea. Relațiile economice ale lumii a treia cu Statele Unite ale Americii și cu alte țări capitaliste dezvoltate cunosc și în prezent caracteristica despre care ne scrieți : diferența mare între importuri și exporturi, acestea din urmă constituite mai mult din materii prime. Vă oferim deocamdată o imagine a comerțului țărilor latino-americane cu S.U.A. Potrivit datelor publicate de ziarul argentinian „Clarín" (din care reproducem și graficul alăturat) exporturile latino-americane în Statele Unite au crescut de la aproximativ 3 000 milioane de dolari în 1950, la 4 200 milioane de dolari în 1969, în vreme ce importurile au făcut un salt uriaș : 9 000 milioane dolari în 1950, 15 000 milioane dolari în 1960, 36 000 milioane dolari în 1969. Prin urmare, așa cum indică și graficul, importurile nord-americane din țările de la sud de Rio Grande au scăzut în mod constant : 28,3 la sută în 1950, 21,1 la sută în 1960, 11,7 la sută în 1969. Ziarul „Clarín" mai precizează că exporturile latino-americane au menținut nealterat caracterul lor aproape exclusiv agrominier.

COPILUL-GAZELĂ

Harry Grunberg, Brașov. Vă oferim cîteva amănunte în plus față de informațiile citite de dv. în presa cotidiană cu privire la descoperirea unui copil-gazelă în Rio de Oro de către geologul francez Jean-Claude Armen. Faptele se întîmplau în anul 1963. Condus de membrii unui trib de nomazi, exploratorul francez a observat mai multă vreme de la distanță copilul (în vîrstă de aproximativ 12 ani) și gazelele și a reușit ulterior să se apropie și să trăiască 15 zile în compania lor. Armen precizează că între copil și gazele exista un cod prin care se înțelegeau, că acesta se hrănea cu ierburi și frunze etc. Presupunerea sa este că ar fi căzut de pe vreo cămilă cînd avea aproximativ un an. După ce a făcut cunoscută descoperirea sa, copilul-gazelă a fost capturat, apoi lăsat din nou liber. Astăzi el se află în libertate alături de gazele, dar este urmărit cu atenție de la distanță.

I. Ghica, București. Înfruntările dintre armată și grupurile de rebeli din centrul și estul Republicii Ciad (despre care revista noastră a scris în urmă cu cîteva luni) au încetat la începutul acestui an, în urma unui acord încheiat între forțele guvernamentale și doisprezece conducători ai rebelilor, care aparțin etniei monbi. Membrii acestei etnii vor putea avea reprezentanți în Partidul progresist din Ciad (partidul de guvernămînt). Pe de altă parte, guvernul s-a obligat să elibereze pe deținuții politici din partea centrală și orientală a țării.

OMUL DIN UMBRĂ

Dumitru Ioncică, Buzău. În urma recentelor atentate și ciocniri din Reggio Calabria, organizate de elemente neofasciste, poliția italiană a arestat un grup de tineri aparținînd acestor organizații. Ulterior a fost arestat și Amedeo Matacena socotit a fi instigatorul din umbră al tulburărilor. Matacena, unul din oamenii de afaceri cei mai importanți din Reggio Calabria, este armator, președinte al unei societăți imobiliare, proprietar a două companii de navigație din strîmtoarea Siciliei, proprietar al unor întinse terenuri destinate turismului pe coasta Calabriei.

Urmărind și o afirmare politică dar eșuînd anul trecut ca reprezentant al partidului republican, Matacena a intrat în legături strînse cu elementele de extremă dreaptă, fiind văzut la toate manifestările lor. Poliția l-a inculpat pe Amedeo Matacena pentru : instigare la crimă, instigare la insurecție armată împotriva forțelor statului, amenințări de tulburare a bunului mers al organismelor statului, difuzarea de știri false, participarea la manifestații, agresiune împotriva forțelor poliției, întreruperea serviciilor publice. Consultați și articolul despre evenimentele din Italia apărut în acest număr.

Haralambie N. Niță, Fieni, județul Dîmbovița ; Mitică Chirică, satul Muncelu, com. Străoane, jud. Vrancea ; I. I. Vlase, com. Vișinii, jud. Ialomița. Vom avea în vedere propunerile dv. ; **Maria Sitaru, Cavnic, jud. Maramureș.** Biografia împăratului Haile Selassie I a fost publicată în nr. 22 din 1964. Vă sugerăm să adresați întrebarea dv. Direcției difuzării presei.

LUMEA săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17 60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

COMBINATUL PETROCHIMIC PITEŞTI

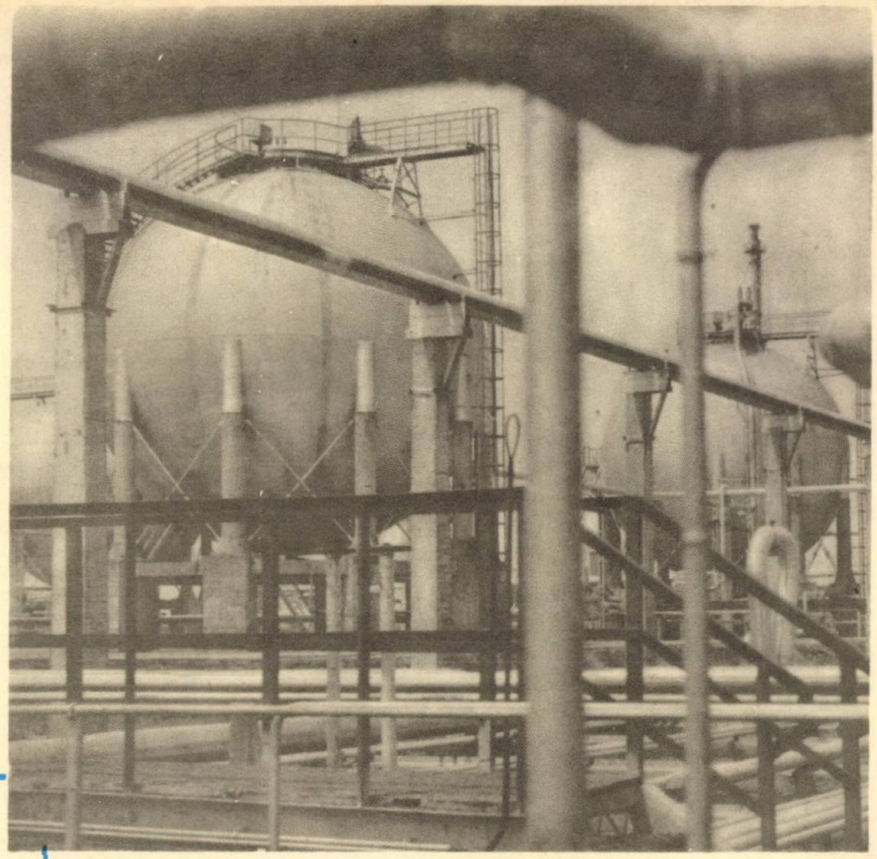

produce:

PRODUSE PETROCHIMICE ● benzen, toluen, xileni, butilene, benzină uşoară, beńzină grea

DERIVAŢI CIAN ● cianură de sodiu, clorură de cianuril, izotriazodon, acetonitril

MONOMERI ● etilenă, propilenă, butadienă, acrilonitril

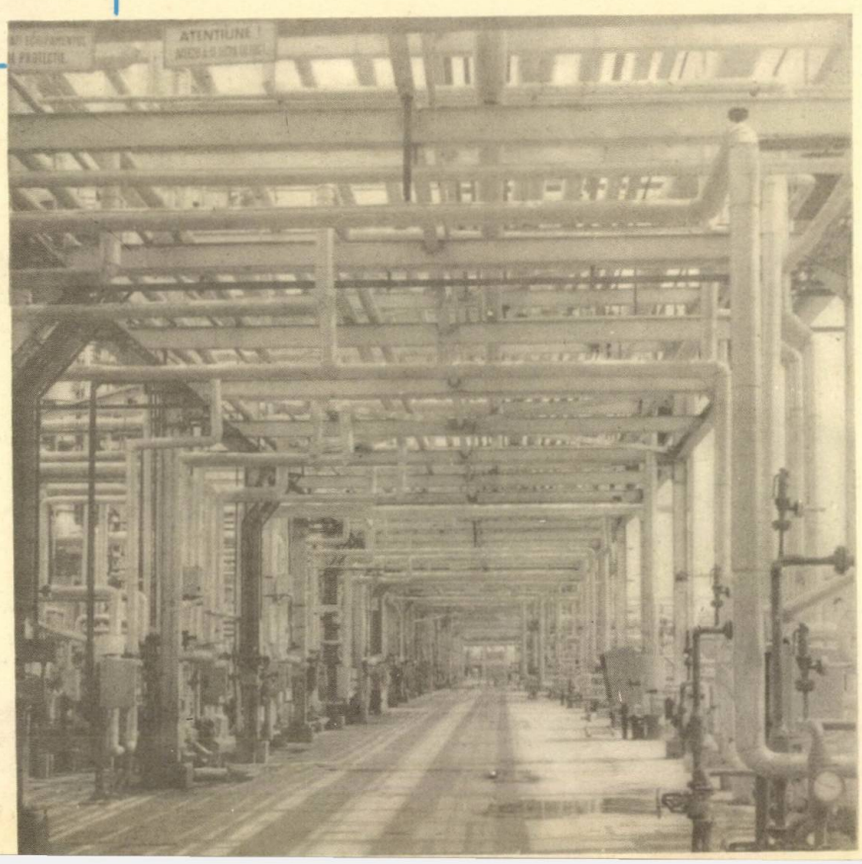

POLIMERI

● polietilenă de înaltă presiune, copolimeri etilenă-acetat de vinil, ingredienţi pentru cauciuc, negru de fum

ROMCHIM

ÎNTREPRINDERE DE STAT
PENTRU COMERȚUL EXTERIOR

ministerul industriei chimice

- Exportă și importă instalații chimice, lucrări de inginerie chimice ;
- Importă utilaje și echipament pentru industria chimică ;
- Oferă la export licențe privind invenții brevetate sau nebrevetate în domeniul industriei chimice ;
- Efectuează studii de fezabilitate, procese și proiecte tehnologice, proiecte de construcții, instalații și montaj în domeniul industriei chimice ;
- Acordă asistență tehnică pentru montaj și punerea în funcțiune a instalațiilor chimice ;
- Școlarizează personalul necesar instalațiilor chimice exportate

Romchim

București — România
Bd. Ana Ipătescu nr. 51
Telefon : 12.85.10 — 12.35.81
Telex : 01183728
Căsuța poștală : 4654

Lei

LUMEA

Nr. 10

4 martie 1971

„DOCTRINA NIXON": Orientări și realități

TINERARII MAROCANE

În culisele „BĂTĂLIEI ANGLIEI"

Orientul Apropiat SPRE O FAZĂ A CLARIFICĂRILOR?

Întîlnire între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și tovarășul Santiago Carrillo, secretar general al Partidului Comunist din Spania

La Palatul Marii Adunări Naționale, tovarășul Ștefan Voitec, președintele M.A.N., a primit delegația Comitetelor de politică externă ale Vecei social-politice și Vecei popoarelor ale Skupștinei Federale a R.S.F. Iugoslavia, condusă de tovarășul Bogdan Osolnik

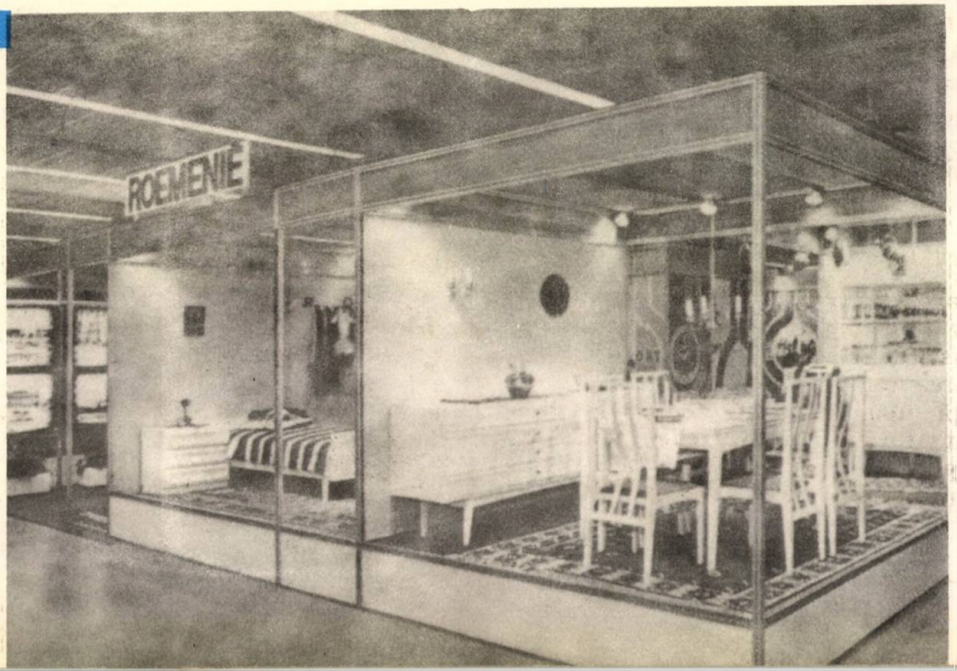

Aspect al pavilionului românesc la Tîrgul internațional de bunuri de larg consum deschis recent la Utrecht (Olanda)

LUMEA

Nr. 10 (384) 4 martie 1971

PRINCIPALELE ORIENTĂRI în politica economică a guvernului algerian, relațiile cu România, poziția Algeriei în problema petrolului — sînt temele tratate în interviul acordat revistei noastre de Yaker Layachi, ministrul algerian al comerțului (pag. 10).

RECENTUL MESAJ de politică externă prezentat de președintele S.U.A. dezvăluie nu puține contradicții ale așa-numitei „doctrine Nixon", disonanțe între diversele ei părți componente și necesitățile reale ale lumii contemporane, ale destinderii și securității internaționale. Comentatorii subliniază îndeosebi că cel mai important domeniu de aplicare a acestei doctrine — războiul din Indochina — constituie și principalul ei eșec (pag. 12).

IMAGINEA NOASTRĂ asupra unor episoade din al doilea război mondial e cîteodată „retușată" prin publicarea unor documente de arhivă. În mai-iunie 1940, Churchill era pe cale să comită o eroare militară cu consecințe imprevizibile, dacă șeful aviației britanice de vînătoare nu s-ar fi opus proiectelor sale și nu ar fi obținut cîștig de cauză. În 1943, raporturile dintre Roosevelt și de Gaulle, a căror lipsă de cordialitate a devenit ulterior cunoscută, ajunseseră la o asemenea tensiune încît fostul președinte al S.U.A. dorea să-l „neutralizeze" pe conducătorul „Franței libere". (pag. 22-23).

CUM DECURGE o călătorie Lună-Pămînt în 1996 și care sînt riscurile ei ; un accident al „Lunabuzului" spațial și modalitățile de salvare a pasagerilor ; surprizele care-l așteaptă la aterizarea în Noua Guinee pe un savant trezit la viață după o congelare de un sfert de secol — sînt cîteva din întîmplările relatate în al doilea capitol din serialul nostru de anticipație „S-a întîmplat în 1996" (pag. 24).

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Orientul Apropiat. După răspunsul guvernului R.A.U. Dumitru Constantin. 2
Moscova. Întrevederi și contacte diplomatice. Silviu Podină. 4
Berlin. Propunerile premierului Willi Stoph. Ileana Nicolaescu. 5
Algeria. Naționalizările parțiale. Liana Enescu. 6
Londra. Temperatură scăzută în climatul social. Ilie Șerbănescu. 7
„Doctrina Nixon" și cerințele destinderii internaționale. Felicia Antip. 12
Bratislava. De la „Apollo" la „Slovnaft". Eugen Ionescu. 14
Alertă în occident : Bacilul inflației. I. Ș. 18

DIN SURSE. 9

INTERVIUL NOSTRU

Yaker Layachi, ministrul comerțului al Republicii Algeriene Democratice și Populare. 10

CRONICA O.N.U. 15

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

O declarație a Comitetului Executiv al Partidului Comunist din Spania. 16

MERIDIANE '71

Itinerarii marocane. Rodica Georgescu. 17

LUMEA ÎN CĂRȚI ȘI REVISTE

Curtea de la Haga. I. Cloșcă. 20

ECONORAMA. 21

ÎN CULISELE CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Conflictul Churchill—Dowding. 22
„Mireasa" incomodă. 23

SERIAL

S-a întîmplat în 1996 (II) I. M. Ștefan. 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Medunarodna Politika, The New York Times, Le Nouvel Observateur, The Guardian, International Herald Tribune. 27—30

PROFIL

Gérard Kango Ouédraogo, primul ministru al Republicii Volta Superioară. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31—32

VIZITA TOVARĂȘILOR G. HUSAK ȘI V. BILAK LA BUCUREȘTI

Tovarășii Gustav Husak, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, și Vasil Bilak, membru al Prezidiului, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, s-au aflat în zilele de 2 și 3 martie în România, într-o vizită neoficială, de prietenie, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Cu acest prilej, oaspeții au avut convorbiri cu tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R. S-a făcut o informare reciprocă asupra construcției socialiste în cele două țări. A fost examinat stadiul actual al relațiilor bilaterale și s-a exprimat hotărîrea de a dezvolta în continuare prietenia și colaborarea dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, dintre P.C.R. și P.C. din Cehoslovacia, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist. A avut loc, de asemenea, un schimb de păreri asupra unor probleme actuale ale situației internaționale și ale mișcării comuniste și muncitorești.

Tovarășul Gustav Husak a invitat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu să facă o vizită în Republica Socialistă Cehoslovacă. Invitația a fost acceptată.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă sinceră, tovărășească.

TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE LA CAIRO

Manifestare importantă, înscriindu-se pe linia stimulării comerțului internațional, a înlesnirii contactului nemijlocit între parteneri comerciali din diferite țări ale lumii, actuala ediție a Tîrgului internațional din capitala R.A.U. (a treia) se desfășoară în perioada 2-23 martie. Cele două ediții anterioare au avut loc, prima în 1968 cu participarea a 31 de țări și 5 firme străine, a doua în 1970, cu participarea a 31 de țări.

Numărul țărilor reprezentate la actuala ediție a Tîrgului se ridică la peste 20. Țara noastră este prezentă cu o expoziție înfățișînd produse ale industriei constructoare de mașini — utilaj petrolier, mașini-unelte, tractoare și mașini agricole, mașini de calculat, mijloace de transport auto, motoare electrice etc. — precum și o gamă variată de produse chimice și petroliere.

La deschiderea oficială a Tîrgului, din partea României a participat o delegație guvernamentală, condusă de Cornel Burtică, ministrul comerțului exterior. Cu acest prilej, vizitînd pavilionul României, premierul R.A.U., Mahmud Fawzi, a dat o înaltă apreciere exponatelor românești.

ORIENTUL APROPIAT:

DUPĂ RĂSPUNSUL GUVERNULUI R.A.U.

La întrebarea dacă actuala etapă a evoluției situației din Orientul Apropiat poate fi apreciată ca o fază cînd clarificările devin mai probabile ca oricînd, multe comentarii sugerează un răspuns afirmativ. Se au în vedere în acest caz nu numai declarații oficiale și oficioase, luările de poziție, intensele consultări și demersuri diplomatice al căror caracter activ, înregistrat de cîtva timp, continuă să persiste, dar și nuanțele noi apărute. Multe din ele conțin, după cum se consideră, germenii unei posibile apropieri pe parcurs a pozițiilor părților implicate în conflict, dacă, bineînțeles, acestea vor aprecia în mod realist orice conjunctură și prilej favorabil care ar interveni.

Este cunoscut că R.A.U. a răspuns în mod pozitiv la întrebările adresate de mediatorul Jarring care se refereau la garantarea libertății de navigație în apele internaționale din această regiune a lumii ; la acceptarea dreptului tuturor statelor de a trăi în pace cît și la garantarea faptului că teritoriul statului respectiv nu va fi folosit ca o bază pentru o acțiune militară sau paramilitară împotriva statelor vecine. Faptele nu au rămas fără ecou. Cercurile oficiale din diverse țări cît și presa au menționat în mod deosebit atitudinea pozitivă a guvernului egiptean și reacțiile de speranță pe care le-a suscitat răspunsul său. Jean de Lipkowski, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe al Franței, revenit dintr-o vizită oficială întreprinsă în R.A.U., declara că la conducătorii egipteni se poate observa „o privire realistă a problemei Orientului Apropiat" opinînd că la ora actuală „misiunea Jarring se află într-o etapă decisivă".

În declarația Agenției române de presă privind situația din Orientul Apropiat se arată : „Țara noastră privește cu interes pașii făcuți în direcția unei rezolvări pașnice a problemelor din Orientul Apropiat, salută cu satisfacție eforturile și inițiativele Republicii Arabe Unite în vederea unei soluționări politice a conflictului, în conformitate cu prevederile rezoluției Consiliului de Securitate.

Pornind de la faptul că o soluție politică este singura care duce la reglementarea pozitivă și durabilă a problemelor litigioase din zonă, poporul român nu poate înțelege poziția rigidă a

guvernului Israelului de a pune condiții de natură să împiedice o soluție negociată, de a nu manifesta receptivitatea necesară în direcția găsirii unei asemenea rezolvări.

Este evident că nu se poate ajunge la o soluționare politică a conflictului — soluționare care este în interesul tuturor țărilor din zonă, inclusiv al Israelului — fără retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate...

Interesele păcii și securității în Orientul Apropiat cer, în același timp, recunoașterea independenței, suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor din zonă, deci și a Israelului, ceea ce ar deschide perspective prielnice convietuirii pașnice a popoarelor din această regiune, dezvoltării lor de sine stătătoare".

În problema reglementării situației din Orientul Apropiat a fost dată publicității și o declarație a guvernului

PREȘEDINTELE SADAT

sovietic. În cadrul ei se apreciază că misiunea Jarring — prin reînnoirea contactelor cu părțile în conflict — a căpătat pentru prima dată un caracter de discutare a unor pași concreți care intră în componența complexului de măsuri pentru reglementarea politică. Arătînd că poziția R.A.U. în problemele cheie ale reglementării — retragerea trupelor din teritoriile ocupate și condițiile păcii care trebuie stabilită în această parte a lumii — este clară și constructivă, declarația subliniază că „guvernul sovietic se pronunță cu fermitate pentru reglementarea conflictului din Orientul Apropiat prin mijloace politice".

După vizita pe care a făcut-o în R.A.U., I.B. Tito a adresat lui Richard Nixon un memorandum în care sînt expuse punctele de vedere ale președintelui R.S.F. Iugoslavia cu privire la actualul stadiu al crizei din Orientul Apropiat și modalitățile de rezolvare cît mai eficace a problemelor existente în zonă.

La memorandumul guvernului egiptean, vinerea trecută reprezentantul Israelului, Yosef Tekoah, a transmis răspunsul guvernului său lui Jarring. care, la rîndul său, a trimis o copie guvernului R.A.U. În legătură cu acest răspuns, agenția M.E.N. arată că el „conține refuzul categoric al Israelului de a se retrage din teritoriile arabe ocupate". În răspunsul său, precizează agenția citată, Israelul reafirmă că „nu va reveni la liniile de armistițiu dinainte de 5 iunie 1967". Totodată, M.E.N. relatează că mediatorul Jarring a apreciat drept „pasiv" răspunsul israelian la propunerile sale.

Apreciind că, „recenta atitudine a R.A.U. creează o situație nouă care poate fi proprie convorbirilor pentru pace", Abba Eban sublinia într-un interviu „importanța" declarației egiptene transmise Israelului „unde pentru prima oară guvernul R.A.U. afirmă că este dispus să negocieze un acord de pace cu Israelul pe baza unor principii de recunoaștere care ar fi aplicate în mod specific și reciproc de cele două țări". Eban consideră ca necesar principiul realizării unor acorduri ce trebuie să fie aplicate tuturor componentelor problemei generale : frontiere, refugiați, libertatea navigației și toate afacerile care trebuie incluse în concepția păcii. Trebuie să existe un acord mutual asupra condițiilor de pace, a declarat Abba Eban.

Observatorii evidențiază că, în continuare, Israelul susține ideea negocierilor directe între părțile implicate în conflict și totodată manifestă rezerve față de o eventuală soluție care ar aparține celor patru mari puteri. Aceste ultime teze au fost reluate la sfîrșitul săptămînii trecute după ce a fost cunoscută partea referitoare la situația din Orientul Apropiat din discursul despre Starea Lumii rostit de președintele Nixon în care, după ce președintele american a confirmat sprijinul S.U.A. față de Israel, el a admis pentru prima oară că guvernele arabe nu vor accepta o reglementare care nu prevede restituirea teritoriilor ocupate în 1967 și a afirmat că „nici o evoluție serioasă în direcția păcii nu este posibilă decît dacă înșeși părțile interesate decid rezolvarea diferendului care le opune".

Duminică, președintele Sadat a rostit o cuvîntare cu prilejul deschiderii sesiunii Consiliului național palestinian în care a repetat că țara sa susține soluționarea politică a crizei din Orientul Apropiat cu condiția retragerii complete a trupelor israeliene din toate teritoriile ocupate. Cu același prilej președintele Anwar Sadat a arătat că „acțiunea comună a palestinienilor și egiptenilor trebuie să fie întemeiată pe o strategie admisă permițînd o libertate de acțiune politică bazată pe o încredere reciprocă totală" și a definit pozițiile fundamentale ale R.A.U. în problemele angajamentelor față de lupta arabă, arătînd că țara sa nu-și va putea plasa lupta sa legitimă într-un cadru veritabil decît dacă este creată o atmosferă de simpatie și înțelegere generală

Presa mondială semnalează în aceste zile și cîteva referiri oficiale din Iordania la modalitățile de rezolvare a conflictului. Regele Hussein a declarat într-un interviu acordat ziarului britanic „The Observer" că Iordania este gata să semneze un tratat de pace cu Israelul, de asemenea să recunoască statul israelian, dacă acesta își retrage trupele de pe teritoriile pe care le-a ocupat. Hussein a adăugat că, după părerea sa, o reglementare pașnică în Orientul Apropiat ar trebui să aibă un caracter global și că el ar accepta crearea unui stat palestinian independent la vest de Iordan dacă palestinienii ar alege această soluție. Referitor la Ierusalim, regele Iordaniei a arătat că nu s-ar opune internaționalizării acestuia, dacă măsura s-ar aplica ambelor părți ale orașului și a menționat că ar putea accepta „unele modificări minore" ale frontierei dintre Iordania și Israel pe o bază reciprocă. După cum s-a anunțat, pentru studierea situației din zonă cît și a pozițiilor R.A.U. și Iordaniei se au în vedere consultări la nivelul cel mai înalt între cele două țări. De fapt, ele trebuiau să aibă loc de săptămîna trecută, cînd regele Hussein și primul ministru Wasfi Tall trebuiau să meargă la Cairo. Vizita lor a fost însă amînată, fără a se da explicații. Un recent mesaj pe care regele Hussein l-a adresat lui Anwar Sadat anunță că suveranul iordanian va merge la Cairo, poate chiar în cursul acestei săptămîni. Observatorii opinează că, asemeni R.A.U., Iordania ar putea adopta în viitor o atitudine mai flexibilă față de modalitățile de rezolvare a crizei, deși la Amman nu a fost primit un memorandum asemănător cu acela remis R.A.U. de mediatorul O.N.U., iar ultimul document remis lui Jarring la 12 februarie de Iordania a fost apreciat ca deosebit de dur.

La Cairo au avut loc lucrările sesiunii Consiliului național palestinian. În centrul atenției s-au aflat, printre altele, și problemele unificării organizațiilor palestiniene și, în acest sens, Yasser Arafat, președintele C.C. al O.E.P. a prezentat un proiect de „unitate națională".

Astfel, cu cîteva zile înainte de expirarea limitei fixate celui de-al treilea acord de încetare a focului — 7 martie — limită care, după toate probabilitățile va fi din nou prelungită, cadrul situației din Orientul Apropiat prezintă unele nuanțe și precizări noi.

Un fapt rămîne însă cert și în actuala conjunctură : rezolvarea situației din Orientul Apropiat presupune retragerea trupelor israeliene de pe teritoriile ocupate, reglementarea problemelor privind asigurarea integrității teritoriale și a independenței tuturor statelor din această zonă, deci și a Israelului, ținîndu-se totodată seama de interesele legitime ale populației palestiniene.

Dumitru CONSTANTIN

MOSCOVA

ÎNTREVEDERI ȘI CONTACTE DIPLOMATICE

CONVORBIRILE SOVIETO-IUGOSLAVE
Mirko Tepavaț și Andrei Gromiko

De la corespondentul nostru

Printre contactele politice care au avut loc la Moscova în cursul săptămînii trecute s-au reliefat îndeosebi vizitele președintelui Finlandei — Urho Kekkonen, și secretarului de stat pentru afaceri externe al Iugoslaviei — Mirko Tepavaț.

Președintele Kekkonen s-a aflat în Uniunea Sovietică într-o vizită neoficială, în zilele de 23, 24 și 25 februarie. După cum a anunțat agenția TASS, el a avut întîlniri și convorbiri cu Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., cu Alexei Kosîghin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., și cu Nikolai Podgornîi, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., convorbiri care s-au desfășurat într-un spirit de înțelegere reciprocă și au avut un caracter prietenesc și sincer. Cu acest prilej a avut loc un larg schimb de păreri referitor la problemele dezvoltării viitoare a relațiilor dintre Uniunea Sovietică și Finlanda, precum și la probleme actuale ale situației internaționale.

După părerea observatorilor politici de aici, în cadrul examinării relațiilor bilaterale, un loc primordial l-au avut aspectele dezvoltării în perspectivă a schimburilor comerciale și ale cooperării economice. În ce privește problemele actuale ale politicii internaționale, principala atenție a fost acordată pregătirii convocării conferinței general-europene pentru pace și securitate. Recenta întîlnire, care este o continuare a tradiționalelor contacte personale dintre conducătorii celor două țări, a fost, după cum apreciază ziarele sovietice, utilă și a corespuns intereselor dezvoltării prieteniei, încrederii și colaborării multilaterale rodnice dintre Uniunea Sovietică și Finlanda, intereselor întăririi păcii și securității internaționale. Reîntors la Helsinki, președintele Urho Kekkonen declara la rîndul său la televiziunea finlandeză că vizita a fost folositoare, că relațiile politice dintre Finlanda și Uniunea Sovietică sînt bune.

Mirko Tepavaț a întreprins între 23 și 27 februarie o vizită oficială în Uniunea Sovietică, la invitația lui Andrei Gromîko, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S. În cursul șederii sale în U.R.S.S., Mirko Tepavaț a avut întrevederi cu Andrei Gromîko, în timpul cărora s-a procedat la un util schimb de păreri referitoare la relațiile sovieto-iugoslave, precum și la probleme internaționale actuale. Sîmbătă, secretarul de stat pentru afacerile externe al Iugoslaviei a fost primit de Leonid Brejnev. Cu acest prilej a avut loc o convorbire prietenească asupra unor probleme de interes reciproc. După cum se apreciază în comunicatul asupra vizitei, întrevederile și convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă sinceră și prietenească.

În cursul tratativelor, o mare atenție a fost acordată situației relațiilor sovieto-iugoslave. Ambele părți au constatat cu satisfacție că relațiile și colaborarea dintre cele două țări, întemeiate pe respectarea suveranității, egalității în drepturi și neamestecul în treburile interne, se dezvoltă cu succes. În legătură cu aceasta, ele au subliniat importanța întîlnirilor care au avut loc în ultimii ani între conducători ai Uniunii Sovietice și Iugoslaviei. Părțile au declarat că sînt gata să contribuie și în viitor la întărirea relațiilor și colaborării multilaterale dintre ele, ceea ce corespunde intereselor fundamentale ale ambelor țări și contribuie la cauza păcii, progresului și colaborării internaționale pe bază de egalitate în drepturi.

În cursul schimbului de păreri dintre Andrei Gromîko și Mirko Tepavaț asupra unor probleme internaționale actuale, s-a acordat o atenție deosebită problemelor colaborării și securității europene. S-a remarcat că în procesul destinderii încordării, al dezvoltării colaborării și extinderii înțelegerii reciproce în Europa, un important rol îl joacă contactele dintre țările europene îndreptate spre întărirea colaborării și securității europene, semnarea tratatelor dintre U.R.S.S. și R.F.G., dintre Polonia și R.F.G. Ambele părți consideră — se spune în comunicat — că desfășurarea cu succes a Conferinței general-europene, la care vor putea participa pe bază de egalitate în drepturi toate statele europene, precum și S.U.A. și Canada, trebuie să contribuie la slăbirea în continuare a încordării în Europa, la instaurarea unei atmosfere

„JUSOS", PRIMARUL DIN MÜNCHEN ȘI PROGRAMUL DE LA GODESBERG

Cînd primarul orașului München, Hans-Jochen Vogel, a anunțat săptămîna trecută că nu va mai candida în 1972 pentru reînnoirea mandatului său, președintele P.S.D., Willy Brandt, a preferat să aprecieze această hotărîre ca expresie a unor „împrejurări locale". Împrejurările acestea însă — conflictul dintre primarul münchenez, de orientare „moderată" și tineretul socialist care manifestă energice tendințe de stînga (inclusiv spre alianțe politice în această direcție) — par să afecteze în general viața partidului. În prezidiul P.S.D. părerile au fost de altfel împărțite în ceea ce privește justețea atitudinii luate de H. J. Vogel : tactic însă, s-a considerat că este indispensabil să i se acorde o solidaritate fără fisuri. Între altele, pentru a readuce la ordine pe „Jusos" (termen sintetic, alcătuit din asocierea cuvintelor — abreviate — „junge Sozialisten").

Prudența descifrabilă în aprecierea formulată de Willy Brandt este explicabilă prin faptul că, în dubla sa calitate de președinte al partidului și de cancelar, el dorește „să se sprijine în egală măsură pe încrederea vechilor social-democrați și pe a tinerilor socialiști". Sub presiunea celor întîmplate la München, strategii partidului au considerat totuși necesar să facă profesie de credință „moderată" cu atît mai mult cu cît în vederea viitoarelor consultări electorale social-democrația vest-germană caută noi partizani, și aceștia nu la stînga P.S.D., ci doar dinspre centru. De aceea și reafirmarea de către forurile de conducere social-democrate că nimeni nu poate fi membru al partidului dacă nu este de acord cu „programul de la Godesberg". Acest program (1959), se știe, se pronunță pentru „economia de piață". Adică, în fond, pentru menținerea sistemului capitalist, pe care reforme succesive să-l facă mai favorabil păturilor populare. Cancelarul Brandt a subliniat însă din nou în ultimele zile, că nu ar fi de dorit ca, preocupat să asigure respectarea strictă a principiilor de bază, P.S.D. să omită efortul de a păstra contactul cu tinerii și de a le înțelege aspirațiile.

Fl. Ș.

mai bune în relațiile dintre statele acestui continent, la crearea unui sistem eficient de securitate în Europa, la dezvoltarea colaborării comercial-economice, tehnico-științifice și culturale dintre statele europene.

Examinînd situația creată în ultima vreme în Orientul Apropiat, îndeosebi în lumina ultimelor inițiative ale Republicii Arabe Unite și a eforturilor întreprinse de reprezentantul secretarului general al O.N.U., Gunnar Jarring, cele două părți și-au exprimat convingerea fermă că instaurarea unei păci echitabile și trainice în Orientul Apropiat poate fi asigurată numai pe calea retragerii trupelor israeliene din toate teritoriile arabe ocupate și a îndeplinirii în întregime a rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967.

Comunicatul sovieto-iugoslav condamnă cu hotărîre escaladarea în continuare a războiului în Indochina, agresiunea din Laos, subliniind totodată necesitatea retragerii neîntîrziate și necondiționate a forțelor armate ale S.U.A., și ale aliaților lor din Vietnamul de sud, Cambodgia și Laos, pentru a se obține reglementarea pașnică a problemei pe baza acordurilor de la Geneva și a se oferi popoarelor din Indochina posibilitatea de a-și rezolva liber și de sine stătător soarta.

Andrei Gromîko și Mirko Tepavaț și-au exprimat, în finalul comunicatului, încrederea că tratativele sincere și constructive care au avut loc cu prilejul vizitei vor servi cauzei dezvoltării pe mai departe a colaborării dintre cele două țări. Ei au convenit să continue practica întîlnirilor reciproce și să activeze schimbul de păreri și consultările reciproce dintre cele două ministere la diferite niveluri asupra problemelor de interes reciproc. Mirko Tepavaț l-a invitat pe Andrei Gromîko să facă o vizită oficială în Iugoslavia. Invitația a fost acceptată urmînd ca data vizitei să fie convenită ulterior.

Silviu PODINĂ

Moscova, 2 martie

BERLIN

PROPUNERILE PREMIERULUI WILLI STOPH

Michael Kohl (în prim plan) și Egon Bahr la recenta lor întîlnire de la Bonn.

În complexul activităților diplomatice avînd drept obiectiv soluționarea problemelor legate de Berlinul occidental — tratativele cvadripartite, convorbirile Kohl-Bahr — a apărut săptămîna trecută, un nou și important element menit să faciliteze normalizarea relațiilor în această regiune : scrisoarea premierului Willi Stoph privind inițierea unor tratative între guvernul R.D.G. și Senatul vest-berlinez în legătură cu vizitele cetățenilor vest-berlinezi în R.D. Germană, inclusiv în capitala acesteia.

Acordîndu-se importanța cuvenită eforturilor ce se depun în prezent pentru destindere în centrul Europei, în această scrisoare se relevă în același timp că anumite aspecte ale unei reglementări posibile privesc nemijlocit relațiile Berlinului occidental cu R. D. Germană. **„Cele două părți** — se afirmă în document — **ar trebui să se îngrijească, înainte de toate, ca aceste aspecte să fie rezolvate în modul cel mai favorabil"**. Mergînd mai departe, președintele Consiliului de Miniștri exprimă dorința guvernului R. D. Germane de a rezolva prin tratative directe una din problemele interesînd în cel mai înalt grad opinia publică germană, normalizarea relațiilor dintre Berlinul occidental și R.D.G.: vizitele cetățenilor vest-berlinezi în R. D. Germană. **„Se înțelege că un acord în această problemă** — se spune în scrisoare — **poate fi realizat în cazul în care intră în vigoare acorduri în alte probleme referitoare la Berlinul occidental ce vor fi examinate în cadrul unor tratative corespunzătoare. Hotărîrile concrete ale unui acord ar putea fi dezbătute de reprezentanții noștri la masa tratativelor"**.

În cazul în care hotărîrile în toate problemele referitoare la Berlinul occidental nu vor fi încheiate înaintea sărbătorilor de primăvară, guvernul R.D.G. va examina posibilitatea de a permite cetățenilor vest-berlinezi vizite în R.D. Germană înaintea acestor sărbători, în timpul și după ele. În scrisoare se specifică : **„Aceasta presupune ca autoritățile Berlinului occidental să se străduiască, la rîndul lor, să evite orice complicații inutile care ar îngreuna o asemenea soluționare"**.

Răspunzînd, vinerea trecută, scrisorii adresate de președintele Consiliului de Miniștri al R. D. Germane, Willi Stoph, primarul Berlinului occidental, Klaus Schütz, a arătat că **„în limitele competențelor sale și cu asentimentul celor trei puteri occidentale, Senatul Berlinului occidental este dispus să înceapă negocierile asupra problemelor abordate"**. Klaus Schütz a specificat însă că aceste negocieri pot să înceapă **„din momentul cînd tratativele dintre cele patru puteri, asupra cărora nu se poate anticipa, vor atinge o etapă adecvată"**. Primarul Berlinului occidental a propus, totodată, ca șefii de cabinete ai celor două părți să se întîlnească cît mai curînd posibil pentru a discuta detaliile acestei probleme și începerea negocierilor.

După cum anunță agenția D.P.A., șeful Biroului primarului Berlinului occidental, dr. Günter Struve, a plecat în după-amiaza zilei de 1 martie la Berlin pentru convorbiri asupra unor „probleme abordate" în schimbul de scrisori dintre președintele Consiliului de Miniștri al R.D.G., Willi Stoph, și primarul Berlinului occidental, Klaus Schütz. Referindu-se la aceste convorbiri, Klaus Schütz a relatat corespondenților de presă că **„au fost discutate problemele tehnice care trebuiau să fie clarificate înainte de a se începe convorbirile propriu-zise"**. Agenția A.D.N. informează, de altfel, că R.D. Germană a propus marți să înceapă tratativele cu Senatul Berlinului occidental la 4 martie a.c., în capitala R.D.G Pentru ducerea tratativelor, menționează agenția, din partea R.D.G. a fost însărcinat secretarul de stat Gunter Kohrt.

Propunerile concrete, constructive, cuprinse în scrisoarea premierului Willi Stoph, s-au bucurat de un larg ecou internațional. Relevînd importanța noului gest al R.D.G. de natură să contribuie la îmbunătățirea climatului politic în zona centrală a Europei, cotidianul „Neues Deutschland" evidențiază că **„guvernul R.D.G. dorește să sprijine, printr-o contribuție constructivă, eforturile actuale în vederea normalizării situației Berlinului occidental. El este de părere că a sosit timpul să se negocieze cu Senatul din Berlinul occidental probleme care privesc relațiile nemijlocite ale Berlinului occidental cu R.D.G. Dacă Senatul vest-berlinez va aborda și el în mod realist aceste probleme, atunci ar trebui să fie posibil să se ajungă la înțelegeri utile"**. Firesc aceste propuneri au fost primite cu reală satisfacție, în primul rînd, de către populația vest-berlineză. **„Ca președinte al Partidului Socialist Unit al Berlinului occidental și ca cetățean al acestui oraș** — declara Gerhard Danelius la o adunare a partidului său — **salut noul pas făcut de guvernul R. D. G. Acest pas întrunește aprobarea generală deoarece este interesul cerințelor și necesităților cetățenilor Berlinului occidental, facilitează normalizarea relațiilor dintre Berlinul occidental și R. D. Germană"**. Subliniind rezonanța noilor propuneri ale guvernului R. D. G., agențiile de presă occidentale specifică, la rîndul lor, necesitatea unui răspuns pozitiv din partea Berlinului occidental răspuns care prin posibilitatea unor negocieri deschise ar facilita un aranjament cu privire la permisele de trecere. **„Lunga așteptare din 1966 a determinat presiuni crescînde asupra Consiliului Municipal din partea populației pentru a dobîndi asemenea permise"** — conchidea agenția France Presse.

Schimbul de scrisori dintre Willi Stoph și Klaus Schütz a prilejuit, de a-

→

semenea, și alte comentarii favorabile în presa occidentală. **„Scrisoarea adresată de premierul Willi Stoph primarului Berlinului occidental, Klaus Schütz, reprezintă un avans pozitiv**, remarca «New York Times». **Propunerea lui Stoph de a negocia cu Schütz în problema vizitelor vest-berlinezilor în Germania răsăriteană și oferta sa privind o reglementare interimară a unor asemenea vizite în timpul perioadei Paștelui, prezintă atît importanță politică cît și umanitară".**

Cît despre tratativele cvadripartite, după cum se știe, ambasadorii celor patru mari puteri au convenit să se întîlnească din nou la 9 martie. În ce privește dialogul Bahr-Kohl, în cursul conferinței de presă pe care a ținut-o după încheierea celei de a șaptea reprize a convorbirilor R. F. G. — R. D. G., secretarul de stat Egon Bahr a declarat că următoarea întîlnire în cadrul acestor convorbiri va avea loc la 8 martie la Berlin. Abordînd probleme care nu fac obiectul tratativelor cvadripartite și nici ale dialogului Kohl-Bahr, convorbirile R. D. Germană — Senatul vest-berlinez inițiate de primul ministru Willi Stoph sînt menite a întregi complexul eforturilor în direcția normalizării relațiilor R. D. G. — Berlinul occidental a destinderii și păcii.

Ileana NICOLAESCU

DEMISIA...

...republicanilor italieni din coaliția de centru-stînga (produsă la 28 februarie) era de așteptat. Mai ciudată și neconsecventă a părut celor din-afară hotărîrea acestora — anunțată de La Malfa, secretarul general al Partidului republican — de a sprijini în continuare formula de centru-stînga. Pentru italieni însă, ea face parte din paradoxurile politicii partidelor de guvernămînt, care salvează mereu, în ceasul al doisprezecelea, echilibrul instabil al coaliției.

Republicanii și-au manifestat frecvent, în ultimele luări de poziții, nemulțumirea „față de acțiunile politice și parlamentare ale majorității guvernamentale". În această nemulțumire mai generală, un loc deosebit îl ocupau îndoielile republicanilor privind utilitatea menținerii unui singur reprezentant (Oronzo Reale, ministrul justiției) în cabinetul format în mare majoritate din democrat-creștini și socialiști, care ar fi polarizat — după cum se exprimă La Malfa — „ponderea puterii".

Și totuși ,în ciuda paradoxurilor salvatoare, întrebarea persistă : se îndreaptă Italia spre o nouă grizăguvernamentală ? Comentatorii nu iau în considerare o asemenea perspectivă. Ei subliniază însă că în fața guvernului rămîn în continuare complicatele probleme provocate de suita de incidente de la Catanzaro, Reggio Calabria și Aqui a, cu serioasele lor implicații politice.

R.D.

ALGERIA

NAȚIONALIZĂRILE PARȚIALE

Aspirație veche, care s-a impus însă cu precădere în cele șapte luni cîte s-au scurs de la începutul dialogului petrolier franco-algerian, dorința Algeriei de a obține pentru politica sa petrolieră un statut care să-i permită să dispună pe deplin de propriile resurse naturale, își găsește recent concretizarea în noile hotărîri adoptate de guvernul algerian, privind producția și transportul de hidrocarburi, măsuri cu un profund ecou în întreaga viață economică a țării.

Este vorba despre îngustarea la limită a posibilităților de acțiune, în ce privește producția de petrol, a societăților franceze concesionare, datorită naționalizării lor parțiale, și de anularea, prin naționalizări complete, a intereselor străine legate de producția de gaz metan și de transportul de hidrocarburi prin canalizare. Gesturi explicate de președintele Boumedienne prin aceea că „ele consolidează suveranitatea țării și răspund dorinței fundamentale a poporului nostru".

Astfel, de la data intrării în vigoare a noilor decizii, statului algerian îi revine 51 la sută din capitalul societăților, ceea ce îi va permite să exercite un control deplin asupra activității acestora. Societățile franceze pierd într-o măsură considerabilă dreptul de a dispune asupra extracțiilor, iar în ceea ce privește celelalte aspecte ale exploatării petrolului algerian, ele sînt plasate în situația acționarului minoritar. Statul algerian este cel căruia, în calitate de acționar majoritar, îi revine de acum înainte dreptul de a fixa ritmul exploatării, alegerea terenurilor de prospectat, a mijloacelor de transport, a clienților și a nivelului prețurilor. Mai mult, prin noile reguli, societățile nu numai că-și pierd libertatea de acțiune dar sînt constrînse să reinvestească o parte din beneficiile obținute în exploatarea de noi zăcăminte.

Pentru companiile franceze, actualul moment reprezintă o serioasă piatră de încercare. Cele mai greu afectate dintre ele rămîn filialele din Algeria ale grupărilor Elf-ERAP și C.F.P. (Compania Franceză a Petrolului) care împreună, controlează două treimi din petrolul saharian. Prima își bazează în proporție de 80 la sută producția pe țițeiul algerian. Amîndouă sînt interesate și în exploatarea zăcămintelor de gaz metan. Mai modeste ca cifre de afaceri, o serie de alte societăți — COPAREX, OMNIREX, FRACAREP, EURAFREP — sînt la fel de sever afectate în interesele lor petroliere sau privind gazele naturale. Puternica iritare produsă în rîndurile companiilor de recentele măsuri a determinat gruparea Elf-ERAP să reclame naționalizarea totală care, după părerea conducătorilor săi, soldîndu-se și cu o indemnizație integrală, ar fi mai „avantajoasă".

Întrebat care sînt motivele instituirii controlului asupra companiilor petroliere franceze în proporție de 51 la sută, mai curînd decît o naționalizare în proporție de 100 la sută, șeful statului algerian a declarat : „Dacă noi

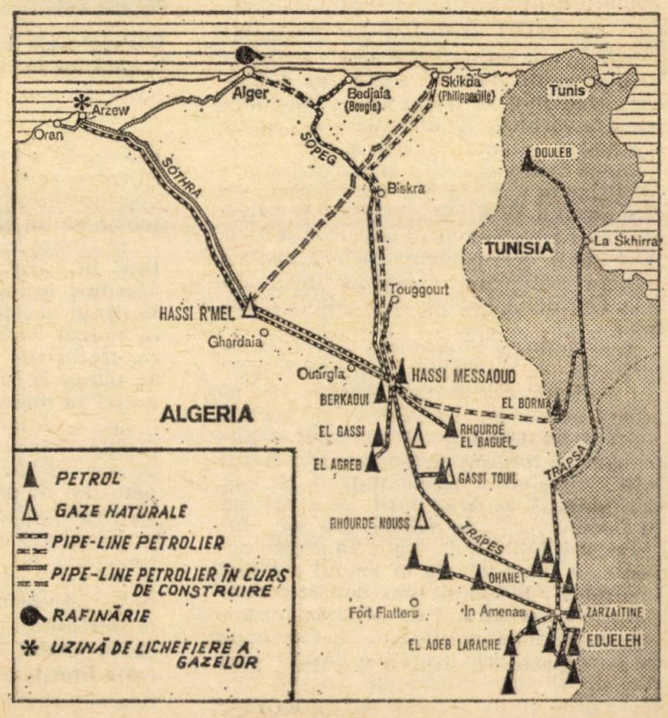

Surse de petrol și de gaze naturale și amenajări petroliere în Algeria (după „Le Monde")

nu am naționalizat în proporții de 100 la sută, aceasta s-a datorat faptului că am vrut să ținem seama de interesele partenerilor noștri și de relațiile importante care există în alte domenii. Noi nu am urmărit decît un obiectiv : să obținem controlul. Eu nu am văzut problema sub unghiul intereselor societăților, care nu se confundă neapărat cu cele ale Franței". Societățile petroliere știu, de altfel, că orice gest categoric al lor are nevoie de aprobarea guvernului francez. Și aici un cuvînt greu de spus îl are și faptul că petrolul algerian procură în fiecare an 25 din cele 93 de milioane tone pe care le rafinează Franța. De aceea, deocamdată, sentimentele sînt împărțite între nemulțumire și prudență. Prima este alimentată mai ales de discuțiile legate de speculațiile privind indemnizațiile ce vor fi plătite, după cum a anunțat guvernul algerian, societăților cărora li se vor aplica măsurile anunțate. Cea de a doua se manifestă în legătură cu reluarea tratativelor franco-algeriene pentru stabilirea noilor prețuri la petrolul brut, conform deciziilor conferinței de la Tripoli a Organizației țărilor exportatoare de petrol (O.P.E.C.) a cărei membră este și Algeria. În sfîrșit, prudența ar mai fi dictată și de faptul că, după cum a specificat președintele Boumedienne, aprovizionarea Franței cu petrol algerian va continua. Sintetizînd cauzele hotărîrilor guvernului algerian privind exploatarea petrolului țării de către companiile străine, președintele Boumedienne a spus : „Problema petrolului nu este de fapt o problemă de prețuri ci o problemă de apartenență. Petrolul algerian, extras din subsol algerian, este o bogăție inalienabilă a țării noastre".

Prin momentul enunțării lor, care a coincis cu reuniunea țărilor exportatoare de petrol de la Tripoli, ca și prin raportarea lor la ansamblul relațiilor dintre Franța și Algeria, recentele măsuri ale statului algerian depășesc cadrul strict economic, căpătînd largi rezonanțe politice. Unii comentatori francezi au vorbit despre o reconsiderare generală a raporturilor franco-algeriene, ceea ce altora li s-a părut o exagerare. Toți însă au ajuns la concluzia că se asistă la o perioadă importantă din istoria acestor raporturi.

Într-un interviu acordat ziarului „Le Monde", șeful statului algerian a declarat : „Problema cea mai urgentă este acum reluarea tratativelor...". Și a adăugat : „Noi sîntem dispuși să continuăm relațiile existente între cele două țări. Problema actuală nu trebuie privită doar sub prisma petrolului : ea este și o problemă politică. Noi vrem să fim un factor al păcii și stabilității în această regiune, dar pentru a putea juca acest rol trebuie să realizăm deplin independența noastră față de toți. Acesta este fondul problemei : în loc de a fi criticată, denigrată și anume slăbită, Algeria trebuie să fie încurajată să-și apere politica de independență. Făcînd aceasta, Franța ar acționa în interesul unei cauze care ne este comună : pacea în această regiune".

Liana ENESCU

LONDRA

TEMPERATURI SCĂZUTE ÎN CLIMATUL SOCIAL

Luînd în considerare chiar și numai situația, din primele două luni ale acestui an, ministrul conservator al forței de muncă și productivității, Robert Carr, ar putea încă de pe acum să atribuie anului 1971 caracterizarea făcută celui precedent : „Anul cel mai rău în istoria industriei britanice". Într-adevăr, dacă în 1970 se consemnau cifre record în ce privește numărul de greve (aproape 4 000), cel al muncitorilor și funcționarilor care au participat la acestea (aproape 2 milioane) și numărul zilelor-muncă pierdute astfel (peste 11 milioane, cu două treimi mai mult decît în 1969), numai în primele patru luni ale anului în curs se profilează atingerea nivelului înregistrat în întreg anul trecut privind zilele-muncă pierdute prin greve. Zilele trecute, în semn de protest împotriva proiectului de lege antisindicală, peste 2 milioane de muncitori britanici au participat la o grevă de 24 de ore, care a paralizat activitatea în întreaga industrie constructoare de automobile, precum și în alte ramuri de bază ale economiei. Greva generalizată a celor peste 230 000 de salariați ai serviciilor de poștă și telecomunicații a intrat în cea de-a șasea săptămînă. Prima acțiune de acest fel în istoria de peste 300 de ani a poștei britanice, ea imobilizează activitatea unuia din sectoarele importante ale activității economice și sociale, afectînd puternic altele. Continuă greva celor 40 000 de muncitori de la compania „Ford".

De unde, însă, această situație ? Înscrisă organic în contextul puternicelor acțiuni revendicative ce au loc, în ultimul timp, în majoritatea țărilor capitaliste, mișcarea grevistă britanică are cauze specifice, determinate în ultimă instanță de situația economică și socială din Marea Britanie. Este vorba, în primul rînd, de îngrijorătoarea extindere a fenomenului inflaționist pe piața britanică. Ca urmare, lira sterlină a cunoscut în ultimii zece ani o pierdere sensibilă de substanță, valoarea ei în 1969 nemaiprezentînd decît 70 la sută din cea a anului 1959. Ultimii doi ani, însă, consemnează o depreciere a puterii ei de cumpărare mult mai alertă : 5,1 la sută în 1969 și chiar 5,3 la sută în 1970, față de cea de 3,4 la sută înregistrată, în medie anual, între 1959 și 1969. „Eroziune" cu atît mai îngrijorătoare cu cît ea s-a produs în condițiile unui ritm mult mai scăzut de

→

DETECTOR

Conflict maritim

După somațiile de rigoare — salve de tun sau rafale de mitralieră — un distrugător ecuadorian se apropie și obligă vasul de pescuit nord-american să-l urmeze în port, unde comandantul este penalizat (cu plata unei amenzi). Asemenea întîmplări au loc destul de curent în ultimul timp, după ce între Ecuador și Statele Unite s-a declanșat un conflict maritim, întrucît Ecuadorul a decis să rețină orice vas străin care nu respectă limita apelor teritoriale de 200 de mile. La 11 ianuarie a fost reținut primul vas sub pavilion S.U.A., iar zilele trecute cel de-al 20-lea.

Datele conflictului nu sînt noi, dar pentru prima dată se trece la fapte. Nu este de asemenea o problemă exclusiv ecuadoriană. Nouă state latino-americane au aceeași poziție: stabilirea limitei apelor teritoriale la 200 de mile în loc de 12, cît consideră S.U.A. și alte state. Peru este cea mai constantă susținătoare a ideii în principiu (Lima a inițiat și găzduit reuniuni latino-americane pe această temă), în timp ce Ecuadorul a trecut direct la sancționarea ambarcațiunilor în culpă. La 17 ianuarie a fost reținut în portul Salinas vasul „Apollo" (1800 tone), cel mai mare vas din lume pentru pescuitul tonului.

Cererea celor nouă state latino-americane de a se respecta limita de 200 de mile se bazează pe importanța rezervelor naturale ale apelor teritoriale pentru economia națională și, implicit, pentru asigurarea surplusului de proteine din alimentația locuitorilor acestei regiuni a globului, caracterizată de „explozia demografică". Astfel, în cîțiva ani, Peru a devenit primul producător mondial de făină de pește (10 milioane de tone anual), iar Ecuadorul — al doilea producător din America Latină. Aceasta în condițiile unei intense activități maritime realizată de vasele străine. Prin lărgirea limitei apelor teritoriale se urmărește tocmai protejarea, spre beneficiul respectivelor țări riverane, a bancurilor de pești și a celorlalte resurse oceanice.

Reacția Washingtonului față de măsurile de la Quito a amintit de amendamentul Hickenlooper (represalii economice), intrat în cauză în conflictul americano-peruvian. S.U.A. au suspendat livrările de echipament militar către Ecuador și au avertizat că vor sista orice formă de asistență economică. Aceeași solidaritate latino-americană manifestată față de Peru la Vina del Mar (1969) s-a făcut vizibilă și în cazul Ecuadorului la reuniunea extraordinară O.S.A. de la Washington (februarie 1971). Miniștrii de externe ai țărilor Americii Latine s-au pronunțat în unanimitate în favoarea poziției ecuadoriene.

Negocierile în vederea reglementării conflictului urmează să înceapă, conform celor stabilite la reuniunea extraordinară, în luna aprilie. Ecuadorul, prin ministrul său de externe, José Maria Ponce, a anunțat însă că refuză să înceapă tratative atîta timp cît „măsurile coercitive" adoptate de Administrația S.U.A. rămîn în vigoare. Speranțele unui „aranjament amiabil", în expresia secretarului de stat american William Rogers, par deocamdată nefundamentate.

A. V.

creștere economică, în comparație cu cel din alte principale țări capitaliste dezvoltate : puțin peste 2,5 la sută, în medie anual, între 1960 și 1970, față de 4—5 la sută în S.U.A. și R.F.G., 5—6 la sută în Italia și Franța, peste 10 la sută în Japonia.

În fața dilatării fenomenului inflaționist, autoritățile britanice au introdus restricții creditului și masei monetare. Inflația nu s-a arătat, însă, afectată de terapia administrată, prețurile continuînd să crească : 7,5 la sută numai în cursul anului 1970. În schimb, activitatea economică a resimțit efectele acestor măsuri, a stagnat și o dată cu aceasta numărul șomerilor a crescut, depășind anul trecut 650 000, nivelul cel mai ridicat din ultimii 30 de ani. Și în timp ce creșterea economică redusă limita posibilitățile economiei de a oferi un cadru de expansiune cîștigurilor maselor salariate, sporirea continuă a prețurilor le diminua, pe plan real, din ce în ce mai mult.

În aceste condiții, mișcările revendicative pentru sporirea salariilor au cunoscut o amploare deosebită. Mai ales că 1970 a fost primul an după îndelungata perioadă de „înghețare a salariilor" — regim de strictă austeritate prin care fostul guvern laburist a căutat să rezolve dificultățile economice, deplasînd efortul principal pe seama maselor salariate. Preluarea guvernării de către conservatori a sporit militantismul în rîndul sindicatelor, atît prin faptul că aceștia au manifestat încă de la început o atitudine ostilă oricărei revendicări de salarii, cît mai ales prin aceea că strategia lor economică a înscris, printre altele, legiferarea îngrădirii libertăților sindicale („legea Carr"). În plus, evenimente din ultimele săptămîni au injectat noi doze tensiunii sociale : falimentul firmei „Rolls-Royce" și decizia companiei „Ford" de a nu mai construi noi uzine în Marea Britanie, prezentînd perspectiva unei substanțiale sporiri a șomajului.

Conflictele de muncă de la începutul lui 1971 nu sînt altceva decît o prelungire firească a celor din 1970 în condițiile menținerii aceluiași context economic și social ; mai mult, chiar o amplificare a acestora, avînd în vedere încercarea guvernului conservator de a urgenta, prin diferite metode parlamentare, votarea legii antisindicale. Dacă greva „poștașilor" are, desigur, aspecte specifice și este dictată de considerente particulare, nu e mai puțin adevărat că ea a devenit un simbol al confruntării în general între sindicate și guvern. După ce premierul Heath a respins propunerea sindicatelor — prin care ele se angajau să-și limiteze revendicările cu condiția ca guvernul să renunțe la legea antisindicală — se pare că acestea, folosind conflictul de muncă de la serviciile de poștă, avansează revendicări în cuantumuri ridicate, urmărind însă, ca prin aceasta să determine guvernul să-și retragă proiectul de lege respectiv. În acest scop, mișcarea greviștilor „poștași" este sprijinită atît prin sistemul de greve de amploare de scurtă durată — ca cea de zilele trecute — cît și prin subscripții la fondul de grevă al acestora (în ultimele 15 zile alte sindicate au pus la dispoziția sindicatului din serviciile de poștă și telecomunicații 170 000 de lire sub formă de donații și 250 000 de lire sub formă de împrumut fără dobîndă). Celelalte sindicate, deocamdată în expectativă, mențin posibilitatea unei acțiuni vaste și corelate de solidaritate. În climatul social, prognozele nu se hazardează a trece de constantele temperaturii scăzute înregistrate în prezent.

Ilie ȘERBĂNESCU

Album de familie

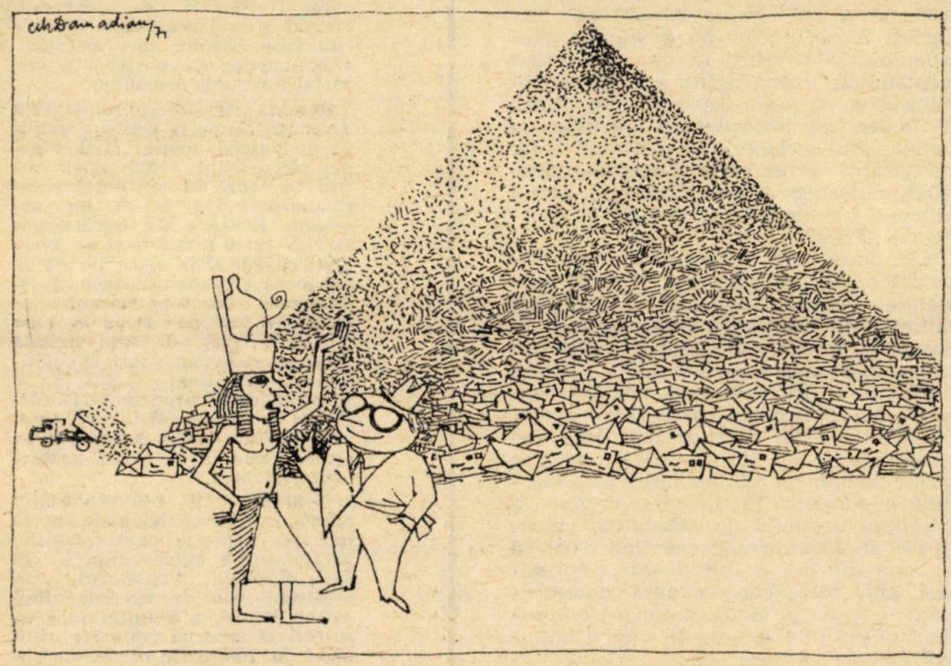

— Care va să zică, spuneați că la piramida asta au lucrat 200 000 de poștași englezi...
— Dimpotrivă, d-le Keops, piramida s-a înălțat fiindcă n-au lucrat 200 000 de poștași...

Desen de CIK DAMADIAN

CALENDAR

februarie

3 FEBRUARIE

— Semnarea Protocolului româno-ungar privind colaborarea economică pe anii 1971-1975.

— Călătoria președintelui Pompidou în cîteva țări africane : Mauritania, Senegal, Coasta de Fildeș, Camerun și Gabon.

4 FEBRUARIE

— Plenara C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia hotărăște convocarea Congresului al XIV-lea pentru 25 mai 1971.

— În Orientul Apropiat : prelungirea încetării focului pînă la 7 martie.

5 FEBRUARIE

— „Apollo-14" aselenizează.

6 FEBRUARIE

— Delegația P.C.R. la Congresul socialiștilor chilieni este primită de președintele Allende.

— Roma și Milano : puternice demonstrații împotriva provocărilor neofasciste.

8 FEBRUARIE

— Laosul este invadat de forțe armate americano-saigoneze.

— Uruguay : crearea Frontului unit al forțelor populare.

— În Elveția femeile capătă drept de vot.

11 FEBRUARIE

— Semnarea la Moscova, Washington și Londra a Tratatului privind denuclearizarea fundului mărilor și oceanelor. Ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, semnează la Moscova din partea României.

— R.P. Chineză și Nigeria stabilesc relațiile diplomatice.

13 FEBRUARIE

— C.C. al P.C.U.S. aprobă proiectul de directive pentru al XXIV-lea Congres al partidului.

14 FEBRUARIE

— Președintele Tito la Cairo.

15 FEBRUARIE

— Marea Britanie : Ziua decimalizării.

16 FEBRUARIE

— Răspunsul R.A.U. la propunerile Jarring.

17 FEBRUARIE

— București : Consfătuirea miniștrilor de externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

— Emilio Colombo și Aldo Moro în Statele Unite.

18 FEBRUARIE

— La București se semnează acorduri comerciale între Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză pe anii 1971 și 1972-1975.

20 FEBRUARIE

— Tunis : Semnarea protocolului privind schimburile comerciale dintre România și Tunisia pe anul 1971.

23 FEBRUARIE

— Sosește la București Santiago Carrillo, secretar general al P.C. din Spania.

— Moscova : a 51-a ședință a Comitetului Executiv al C.A.E.R.

— Răspunsul israelian la propunerile egiptene.

— La Geneva se reiau lucrările Comitetului pentru dezarmare.

— Mirko Tepavaț la Moscova.

24 FEBRUARIE

— București : Acord comercial pe anii 1971-1973 între România și Algeria.

25 FEBRUARIE

— Scrisoarea lui Willi Stoph către primarul Berlinului occidental.

DIN SURSE...

Astronauţii

Terminîndu-şi carantina, cei trei astronauţi de pe „Apollo-14" şi-au manifestat în mod diferit bucuria de a „ieşi în lume". „Ce fericire să vezi lumea !" a exclamat Edgar Mitchell. „E bine să nu te mai simţi închis după o misiune atît de frumoasă" s-a exprimat Stuart Roosa. În ce-l priveşte pe Alan Shepard, el n-a uitat nici în acest moment de mare relaxare că este comandantul lui „Apollo-14" : „Totul arată că această misiune a reprezentat un super-succes", a declarat el ziariştilor prezenţi la eveniment.

1897

Lichtenstein a rămas singurul stat european în care femeile nu au drept de vot. Cei care au hotărît aceasta au fost... bărbaţii. Chemaţi duminică în faţa urnelor pentru a se pronunţa cu privire la emanciparea femeilor micului stat din centrul Europei, 1897 dintre ei au votat împotrivă, iar 1817 pentru.

Mesaje

Reprezentantul personal al preşedintelui Anwar El Sadat, Hassan Sabri El Kholi, şi-a început turneul de o lună într-o serie de emirate şi state situate în regiunea Golfului Persic — anunţă „Al Ahram". El Koli urmează să prezinte mesaje din partea preşedintelui Sadat şefilor de stat din R.A. Yemen, Yemenul de Sud, Kuweit, din emiratele Golfului Persic şi Oman.

Tensiune

Ginerele generalului Franco, marchizul de Villaverde, a atacat săptămîna trecută în mod public organizaţia „Opus Dei". „Declaraţiile sale — comentează revista «L'Entreprise» — ilustrează tensiunea care există la nivelul cercurilor conducătoare între partizanii Falangei şi cei ai Opus Dei".

Vizibil...

Howard Hughes, miliardarul „invizibil" doreşte să devină „vizibil" dar numai după 20 de ani. A înregistrat în acest scop la Biroul de înregistrare al Asociaţiei americane de filme — anunţă U.P.I. — cinci pelicule în care este protagonist : „Biografia lui Howard Hughes", „Povestea vieţii lui Howard Hughes", „Adevăratul H.R.H.", „Adevărata bogăţie a lui Howard Hughes", „Anii lui Howard Hughes".

Proces

Printre acuzaţii în procesul intentat la Lisabona împotriva a zece membri ai M.P.L.A. (Mişcarea populară pentru eliberarea Angolei) se află şi un preot, Joaquim Pinto de Andrade (38 de ani), preşedinte de onoare al M.P.L.A. După zece ani de închisoare, Andrade a fost eliberat provizoriu în 1968 la intervenţia Papei Paul al VI-lea şi reîncarcerat în 1970. În acest „proces Burgos" portughez — notează „Figaro Littéraire" — se pare că „Vaticanul se interesează de cazul abatelui de Andrade şi dispune de mijloace de presiune".

Întoarcere

După o absenţă de patru luni — anunţă ziarele tunisiene — Habib Bourguiba jr., fiul şefului statului tunisian, s-a întors în capitală venind de la Geneva. La sosire el a declarat presei că această „lungă absenţă" s-a datorat unui tratament medical. Tatăl său, preşedintele Bourguiba, care urmează şi el un tratament medical în Elveţia se „simte foarte bine" şi se va înapoia curînd la Tunis.

N. A. S. A.

James Fletcher, preşedintele Universităţii din Utah, a fost numit de către preşedintele Nixon în postul de director al N.A.S.A., rămas vacant după demisia din septembrie a lui Thomas Paine. Fletcher este specializat în problemele aeronautice şi spaţiale : înainte de a deveni (1964) preşedinte al Universităţii din Utah, fusese unul din directorii de la „Space General Corporation" şi „Space Electronics Corporation".

Reproş

Din sursă „France Presse" aflăm de reproşul formulat la adresa autorităţilor italiene de către Casa Albă pentru cordialitatea cu care a fost primită recent la Roma Nguyen Thi Binh, ministrul de externe al Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud. Primirea rezervată doamnei Binh — a afirmat un purtător de cuvînt american — ar fi fost „nepotrivită".

C.E.E. şi... VACILE

Scena s-a petrecut la Bruxelles, cu prilejul recentei reuniuni a miniştrilor agriculturii din ţările Pieţei comune. Hotăriţi să-şi susţină cît mai „convingător" cererea de a se mări preţurile produselor agricole, un grup de tineri agricultori belgieni au forţat uşa sălii de şedinţe, aducînd cu ei şi trei fotogenice vaci albe, de care au atîrnat pancarte cuprinzînd revendicările lor. După cum scrie ziarul „Le Soir", manifestanţii au fost în cele din urmă evacuaţi. În ce priveşte pe blîndele patrupede, ele „au părăsit sala cu multă demnitate"...

Demisie

Printr-o declaraţie publică, primul ministru norvegian, Per Borten — transmitea din Oslo corespondentul ziarului „Le Monde" — s-a recunoscut vinovat de dezvăluirea unui raport secret trimis C.E.E. prin care se explicau dificultăţile Norvegiei de a deveni membră a comunităţii. La scurt timp de la această „recunoaştere" situaţia politică s-a complicat, ajungîndu-se la demisionarea lui Borten din funcţia de prim-ministru al Norvegiei.

Ziare

O telegramă din Copenhaga anunţă încetarea apariţiei ziarului de seară „Berlingske Aftenavis", una din cele mai citite publicaţii daneze. Primul număr al cotidianului a apărut în 1844, ultimul este datat 25 februarie 1971. Dispariţia lui „Berlingske Aftenavis" este pusă pe seama reformei poştelor din decembrie 1968, prin care se desfiinţa distribuirea de seară nu numai a scrisorilor ci şi a ziarelor de orice fel. Ca urmare, tirajul ziarului scăzuse brusc la jumătate, abonaţii nemaifiind interesaţi să-l citească abia a doua zi. Cotidianul „Information", ameninţat la rîndul său să devină victimă a aceleiaşi măsuri, s-a „salvat" devenind ziar de dimineaţă.

Timbru

Camerun-ul va fi, scrie „Paris-Match", prima ţară din lume care va emite un timbru cu efigia preşedintelui Pompidou.

Scump

Guvernul Republicii Federale a Germaniei — scrie „Der Spiegel" — intenţionează să achiziţioneze 175 avioane de recunoaştere de tip „RF-4 E Phantom" pentru a înlocui funestele aparate „Starfighter" care au prostul obicei de a se prăbuşi. S-a constatat însă că la preţul iniţial al unui „Phantom" (18 milioane mărci vest-germane) se adaugă cel al pieselor de schimb şi instruirii piloţilor, astfel încît, în numai zece ani, un „Phantom" ar ajunge să coste 100 milioane mărci. Astfel — comentează „Der Spiegel" — costul celor 175 „Phantom" va fi echivalent cu fondurile alocate transporturilor, poştei şi agriculturii pe o perioadă de un an.

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

YAKER LAYACHI

ministrul comerțului al Republicii Algeriene Democratice și Populare

• PREOCUPĂRI ECONOMICE
• RELAȚIILE CU ROMÂNIA

Între 20 și 24 februarie, la invitația ministrului comerțului exterior, Cornel Burtică, a făcut o vizită în țara noastră o delegație guvernamentală economică a Republicii Algeriene Democratice și Populare, condusă de ministrul comerțului, Yaker Layachi. La încheierea vizitei, în urma tratativelor desfășurate într-o atmosferă de prietenie și înțelegere reciprocă, a fost semnat Acordul comercial pe termen lung, pe perioada 1971—1973, între guvernele României și Algeriei. Înainte de a părăsi România, oaspetele algerian a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei „Lumea".

— Cum apreciați rezultatele vizitei dv. în România și importanța documentelor semnate cu acest prilej pentru dezvoltarea relațiilor româno-algeriene ?

— Vizita delegației noastre în România a fost un succes, deoarece am definit cu această ocazie cadrul, instrumentele și mijloacele capabile să conducă la o mai mare dezvoltare a relațiilor comerciale dintre cele două țări, în folosul celor două popoare. Cu multă satisfacție am semnat Acordul comercial pe termen lung între România și Algeria. Vreau să amintesc că, atît Algeria cît și România pun la baza relațiilor lor principiile interesului reciproc, neamestecului în treburile interne, respectului și independenței naționale. Președintele Houari Boumedienne a subliniat deseori că numai aceste principii pot crea o atmosferă de pace și de cooperare internațională adevărată. Algeria dorește să promoveze cu toate țările prietene, în special cu țările socialiste, o colaborare mutuală, avantajoasă, bazată pe aceste principii. Avem cu România relații de prietenie care nu datează de azi și consider că între cele două țări există incontestabile posibilități de dezvoltare a legăturilor economice. Aceste elemente constituie în fapt baza dezvoltării relațiilor comerciale și de colaborare economică între țările noastre.

— Este prima dv. călătorie în România. Cu ce impresii plecați ?

— Am fost foarte impresionați de primirea extrem de călduroasă, aș spune frățească, pe care ne-au rezervat-o personalitățile oficiale întîlnite. Am petrecut cele cîteva zile în România într-o atmosferă de simpatie și prietenie, de înțelegere reciprocă, ceea ce a contribuit substanțial la rezultatele pozitive înregistrate. Vă mulțumim pentru aceste rezultate pozitive, pentru tot ce s-a făcut ca ședera noastră să fie agreabilă, utilă și pozitivă.

Am avut, totodată, ocazia să cunosc poporul român, să văd progresele rapide pe care le realizează țara dv. în dezvoltarea sa multilaterală. Cu prilejul vizitei am avut deosebita onoare să fiu primit de președintele Nicolae Ceaușescu, să beneficiez de opiniile domniei sale în problemele legate de dezvoltarea internă a României, de relațiile dintre Algeria și România, cît și de unele aspecte ale politicii internaționale. Voi păstra mult timp amintirea acestei întrevederi și voi informa cu multă plăcere pe președintele Houari Boumedienne despre discuțiile pe care le-am avut. Sînt fericit că am putut constata în cursul întrevederii o identitate de vederi asupra multora dintre problemele care preocupă țările noastre.

Nu ne rămîne decît să punem în aplicare vastul program de colaborare româno-algerian. Cînd ne vom revedea la Alger cu delegația română, voi fi fericit să o întîmpin și să încerc să răspund măcar în parte la prietenia cu care am fost primiți aici. Sper că vom constata o evoluție considerabilă a raporturilor dintre țările noastre, plecînd de la documentele pe care le-am semnat.

— Algeria a trecut recent la realizarea planului de patru ani de dezvoltare a economiei naționale. Care sînt principalele direcții ale acestui plan ?

— Actualul plan de patru ani prevede construirea unei economii independente, prin care ne-am angajat în lupta pentru eliminarea ultimelor sechele ale colonialismului și preluarea mijloacelor de producție și a serviciilor publice. Prima etapă a acestei acțiuni a fost naționalizarea pămînturilor, astfel încît astăzi nici un metru pătrat de pămînt algerian nu mai aparține străinilor. În 1966 am luat în mînă sectorul minier, băncile și asigurările, comerțul și transporturile. Am naționalizat marea industrie străină, ceea ce va favoriza construirea bazei socialismului în Algeria. Singurul domeniu în care mai există interese străine este petrolul. În prezent, se desfășoară negocierile cu Franța, în vederea preluării controlului asupra hidrocarburilor.

Politica noastră economică se bazează pe planificare în toate domeniile. În 1966, am întocmit primele planuri pe termen lung, respectiv pînă în 1980 ; am pus în aplicare primul plan trienal (1967-1969), iar acum sîntem pe cale de a îndeplini planul de patru ani (1970-1973), care constituie o etapă decisivă pe calea către o țară industrială. Măsurile de organizare a economiei se fac pe baza principiilor democrației, care implică adoptarea de hotărîri în comun la toate nivelele, precum și descentralizarea, care presupune participarea efectivă a tuturor cetățenilor la conducerea și gestiunea țării sub egida Frontului Național de Eliberare. Marile linii ale actualului plan se bazează pe realizarea revoluțiilor industrială, agrară și culturală. Industrializarea trebuie să permită punerea în aplicare a resurselor imense de care dispune Algeria, precum și a bazei tehnice necesare dezvoltării agriculturii, Astfel, sînt în curs de realizare proiecte foarte importante în ramuri ca siderurgia, metalurgia, energia electrică, chimia și petrochimia etc. Sînt proiecte industriale care ne vor permite să valorificăm resursele naturale ale Algeriei, care posedă rezerve de 2 miliarde de tone de petrol, 2 miliarde tone de minereu de fier, rezerve importante de gaz metan, metale neferoase și prețioase, de mercur.

În ce privește petrolul, Algeria a făcut pași importanți pe calea recuperării resurselor sale naturale. Țara noastră, după cum știți, este angajată în prezent în negocieri importante care-i vor permite să-și exercite controlul asupra resurselor sale petroliere, astfel încît să poată dispune de mijloace din ce în ce mai importante pentru dezvoltarea economiei, conform principiului că resursele naționale aparțin poporului și trebuie valorificate în profitul său exclusiv. Sub acest raport, Algeria a preconizat întotdeauna o politică de solidaritate totală cu celelalte țări producătoare de petrol, politică încununată de succes la Caracas. Numai în acest fel, țările exportatoare și producătoare de petrol vor dispune de mijloace financiare mai importante în folosul dezvoltării economiei lor naționale.

Revoluția agrară este un domeniu unde lucrătorii din acest sector au de multă vreme răspunderi efective în conducere

și gestiune. Conducerea agriculturii prin autogestiune s-a realizat în 1968. A doua etapă a transformărilor agrare, care va intra în aplicare în curînd, se referă la pămînturile deținute de proprietarii algerieni, ele urmînd a deveni cooperative de producție constituite de către țărani fără pămînt cu asistență din partea statului.

Acțiunile în domeniul cultural sînt de o importanță deosebită pentru Algeria, necesare atît pentru recuperarea personalității naționale, mult timp înăbușită de colonialism, cît și în vederea educării și formării cadrelor, în conformitate cu necesitățile mereu crescînde ale economiei naționale. Eforturile de educație și de formare a cadrelor se bazează pe principii ca democratizarea învățămîntului și tehnicizarea lui. Înfăptuim totodată o campanie națională de alfabetizare, de calificare a muncitorilor, de includere a tuturor copiilor în rețeaua de învățămînt, de organizare a structurii învățămîntului superior conform cerințelor social-economice.

Planul de patru ani prevede investiții globale de șase miliarde dolari, jumătate fiind consacrate industriei. Ritmul de dezvoltare va fi de 13 la sută la o creștere demografică de 2,7 la sută. Pentru o dezvoltare armonioasă a întregii țări, guvernul a adoptat, începînd din 1966, un program special de dezvoltare a diferitelor regiuni, în special a celor care au avut mult de suferit în timpul războiului de eliberare.

— Care este părerea dv. despre importanța comerțului și cooperării internaționale ?

— Pentru îndeplinirea vastului program de dezvoltare a Algeriei facem, bineînțeles, apel și la cooperarea tehnică străină. Comerțul nostru exterior este din ce în ce mai diversificat și va înregistra o creștere de 55 la sută în viitorul apropiat. Procentul importurilor de echipament atinge 50 la sută din totalul importului, iar produsele de consum imediat sau de durată au diminuat în mod substanțial, datorită producerii în țară a unei largi game de produse, care pînă acum se importau. Comerțul nostru exterior se diversifică nu numai în privința produselor, ci și în privința partenerilor. Astfel, Algeria, care făcea în 1962 90 la sută din comerțul său exterior cu Franța, a redus astăzi acest procent la numai 50 la sută. Algeria a semnat mai mult de 30 de acorduri comerciale, dintre care cîte un acord cu fiecare țară socialistă, întreținînd cu acestea relații comerciale din ce în ce mai dezvoltate. Țara noastră susține cu fermitate principiile adoptate la Alger de către Conferința celor 77, cînd a fost elaborată Carta de la Alger, care preconizează transformarea radicală a raporturilor dintre țările dezvoltate și subdezvoltate, a comerțului internațional, a relațiilor internaționale în domeniul economic și monetar. În raporturile sale, Algeria aplică efectiv principiile respectării intereselor reciproce, a egalității partenerilor, a neamestecului în treburile interne. Algeria susține cauzele juste din lume, indiferent că este vorba de lupta popoarelor din Indochina pentru libertate și independență, de lupta popoarelor africane împotriva colonialismului, imperialismului și apartheidului, sau de drepturile legitime ale populației palestiniene. Algeria este ferm convinsă că principiile Frontului Național de Eliberare, privind instaurarea unui climat de colaborare internațională bazat pe dreptate și libertate, sînt juste și de aceea va face totdeauna tot ce este posibil pentru aplicarea lor pe plan internațional.

Mioara GEORGESCU

Eroare electronică...

Undeva lîngă Colorado Springs, în miezul unei clădiri de beton și oțel, pilpîie permanent inteligența electronică a unui dispozitiv de care depind multe. La rîndul său, creierul „centrului de apărare aeriană nord-americană" depinde de orice „obiect suspect" care ar survola teritoriul Statelor Unite. În care caz, creierul electronic intră în alertă și emite „bip"-uri.

Bip-urile se captează de toate stațiile de radio și televiziune, iar acestea, prin crainicii respectivi, bagă în panică organizată populația.

Recent, operatorul creierului electronic — gîndindu-se probabil la ale sale — a introdus în complicatele circumvoluțiuni de avertizare o comandă greșită : „invazie aeriană". Circuitele au intrat imediat în funcțiune, stațiile radar și-au ciulit antenele, iar telexurile radiourilor și televiziunilor au început să-i înfioare pe redactori. Reacția regulamentară ar fi trebuit să fie o imediată întrerupere a emisiunilor și intercalarea de comunicate oficiale. Numai că cei cîteva sute de directori de programe, cu un fler care s-a probat ulterior, s-au „sondat" întîi cu discreție, urmărind fiecare dacă ceilalți își permit un asemenea lux... 20 de minute, pe fond de bossanove și westerne, stațiile de radio și televiziune s-au menținut într-o cochetă îngrijorare, pînă cînd agențiile „A.P." și „U.P.I." au transmis în sfîrșit că alerta fusese falsă. Puținele stații care au renunțat totuși la programul obișnuit și au intercalat „texte de alarmă", au reușit, totuși, să stîrnească ceea ce experții în psihologia socială prevăzuseră : o enormă și sinceră confuzie...

În timp ce majoritatea programelor de radio și televiziune își continuau relaxantele emisiuni (suportînd cu temeritate imprevizibile consecințe), unitățile navale pentru rachetele „Polaris", „Comandamentul Strategic Aerian", precum și „Centrul de alarmă națională" rămîneau în... priză. Șefii statelor majore precum și președintele fuseseră de asemenea alertați.

Din fericire, impulsul „la loc comanda" s-a plasat destul de repede în releele înfierbîntate de alarmă. Nici un bombardier nu a contraatacat în gol, nici o rachetă purtătoare de încărcătură nucleară nu a decolat carenecontro... Deși nervii americanilor sînt întinși bisăptămînal de „emisiunile exercițiu" prin care crainicii își termină comunicatul cu „...aceasta a fost o alarmă de control" ultima defecțiune a stîrnit cele mai amare ironii. Nimic nu putea demonstra mai limpede ce harababură poate să provoace un funcționar anonim și distrat. În mod evident, dacă alarma nu se sista la timp, sistemul de autoapărare ar fi intrat în funcțiune. Cum întotdeauna marile conjuncturi solicită și personalitatea care să le facă față, dezagreabilul accident impune o întrebare : dacă pentru sistemul de control național s-a plătit suma X (în milioane de dolari), cît ar trebui să coste întreținerea în formă ideală a operatorului care controlează sistemul de control ? Aceasta-i întrebarea !

Radu BUDEANU

COMANDĂ GREȘITĂ
Louis Smoyer (stînga), șeful „centrului" de lîngă Colorado Springs, arată unui ziarist „banda de alarmă" transmisă din eroare stațiilor de radio și televiziune.

„DOCTRINA NIXON" ȘI CERINȚELE DESTINDERII INTERNAȚIONALE

Raportul „Starea Lumii" are anul acesta obiectivul ambițios de a trasa *politica Statelor Unite pentru anii '70*. Un text de mari dimensiuni încearcă să analizeze toate aspectele principale ale vieții internaționale, să întrevadă evoluția lor și să definească atitudinea Casei Albe față de ele.

Ridicînd doctrina care îi poartă numele la rangul de îndreptar prezent și viitor pentru toate inițiativele Statelor Unite, președintele Richard Nixon declară că ea a apărut întrucît *„a fost sesizat dezechilibrul crescînd dintre sfera rolului Americii și potențialul Americii"* și că *„reprezintă cheia pentru înțelegerea acțiunilor noastre în cursul ultimilor doi ani, a motivelor pentru care le-am întreprins și a direcțiilor în care ne îndreptăm"*. Despre discrepanțele dintre situația de fapt și necesitățile reale ale lumii contemporane (inclusiv, desigur, Statele Unite), pe de o parte și doctrina Nixon pe de altă parte, despre contradicțiile dintre diversele componente teoretice ale acestei doctrine și despre marile deosebiri dintre ceea ce preconizează ea și ceea ce se întîmplă de fapt atunci cînd este aplicată, revista noastră a mai scris în repetate rînduri (a se vedea, în acest sens, articolul „În căutarea unei politici externe" din nr. 8/1971). În raportul prezidențial din care prezentăm acum, pe scurt, cîteva dintre problemele mai importante, toate aceste nepotriviri și discrepanțe ies deosebit de bine în evidență.

„Astăzi, se arată, *trebuie să acționăm împreună cu celelalte națiuni pentru a construi o structură trainică păcii"*. Obiectivul este realmente demn de a fi urmărit. Metodele preconizate sau în curs de aplicare nu par, însă, a concura la înfăptuirea lui. După cum vom vedea, în elaborarea concretă a politicii externe se invocă preponderența considerentelor strategice, nu imperativul coexistenței. Doctrina Nixon, în care autorul ei vede *„un mijloc de a ne îndeplini răspunderile mondiale pe o bază susținută"*, *„insuflețește toate sferele noii politici externe americane"*. Întregul eșafodaj de idei se întemeiază pe o contradicție : deși *„ordinea postbelică a relațiilor internaționale — configurația puterii care a rezultat din cel de-al doilea război mondial — este depășită și o dată cu ea au dispărut condițiile care au determinat politica externă a Statelor Unite începînd din 1945"*, deși *„lumea bipolară rigidă a deceniilor '40 și '50 a cedat locul fluidității unei noi ere de diplomație multilaterală"*, doctrina Nixon rămîne o doctrină globalistă, destinată a demonstra că *„un rol american major rămîne indispensabil"*. Determinante rămîn tendințele de hegemonie mondială. Din acest anacronism fundamental, din această apreciere nerealistă a configurației lumii de azi, decurg toate aspectele inacceptabile ale doctrinei Nixon. Pentru că, în fond, se neagă sau se ignoră refuzul popoarelor de a mai accepta dictatul celor mai puternici, ingerințele în treburile interne și impunerea unei orientări străine de interesele proprii ale unei țări sau alteia. Astăzi, soarta păcii și hotărîrea asupra căii pe care o alege fiecare popor nu mai pot fi determinate exclusiv de marile puteri.

Dimpotrivă, întreaga evoluție a vieții internaționale reclamă participarea, în deplină egalitate și respect a legilor internaționale, a tuturor statelor, mari și mici, a tuturor popoarelor lumii.

Cît despre „era diplomației multilaterale", recunoașterea necesității ei se îmbină în mod ciudat cu apelul repetat în diverse forme de a se acționa în limitele unei politici de bloc. Aserțiunile de tipul : partenerii europeni *„doresc în continuare rolul conducător al Americii în diplomație și apărarea vest-europeană"*, expresia *„rolul conducător al Americii"* revine de mai multe ori în partea din mesaj consacrată Europei, reflectînd tendința de a dirija orientarea.

Aliații vest-europeni ai Statelor Unite sînt, de fapt, chemați la ordine. În formulări diverse, li se dă de înțeles că orice inițiativă pe linia destinderii Est-Vest și orice acțiune de politică externă în genere trebuie să obțină în prealabil binecuvîntarea Pactului Nord Atlantic și, în primul rînd, a partenerului cu „rol conducător". Fiecare referire la acte inițiate de parteneri vest-europeni în virtutea dreptului lor de a duce, în conformitate cu principiile suveranității și independenței naționale, o politică externă proprie, este însoțită de avertismentul că exercitarea acestui drept ar trebui să fie limitată de interesele de bloc ale alianței atlantice.

Contradicția dintre această tendință de îngrădire a libertății de mișcare și dreptul unor state suverane la o politică externă proprie este flagrantă. Lipsa de dorință a S.U.A. pentru măsuri de natură să ducă la realizarea securității europene se manifestă și prin subestimarea contribuției pe care ar putea s-o aducă o conferință general-europeană, consacrată discutării acestei probleme de către toți cei interesați. Or, pe acest plan în Europa s-au creat premise favorabile incontestabile, relațiile dintre statele continentului au cunoscut și cunosc o perioadă de intensă activizare, obiectivele generale ale conferinței paneuropene se bucură de o largă recunoaștere, inclusiv necesitatea participării tuturor celor interesați, avînd aici în vedere și S.U.A. și Canada.

În loc de aceasta, în problema destinderii europene, după ce sînt trecute în revistă diverse contacte și tratative în curs (printre altele tratativele sovieto—vest-germane și polono—vest-germane sau acordul Franța—U.R.S.S. pentru consultări periodice asupra problemelor internaționale majore), în raport se subliniază că *„oricare ar fi problema, rezolvarea ei angajează N.A.T.O. în totalitatea sa"*.

În mesaj se exprimă dezideratul ca integrarea economică vest-europeană să fie urmată de o integrare politică mergînd pînă la *„elaborarea de către o singură entitate a politicii Europei occidentale în toate domeniile, inclusiv diplomația și apărarea"*. Tipică pentru raționamentele în termenii politicii de bloc, apologia principiului supranațional anulează practic promisiunile privind „partnership"-ul, asocierea între parteneri egali. În viziunea „doctrinei Nixon", Statele Unite ar prefera să trateze de la egal la egal nu cu fiecare dintre statele Europei occidentale în parte, ci cu o grupare amorfă, în care diversele personalități naționale (elogiate, de altfel, în capitolul introductiv) să se topească, să dispară : *„Două forțe puternice* (S.U.A. și utopica uniune vest-europeană, n.r.) *ar putea împărți într-o măsură din ce în ce mai mare răspunderile în luarea hotărîrilor"*.

Aceste raționamente duc, în continuare, în mod firesc, la subsumarea destinderii Est-Vest considerentelor militare. Abia după ce consacră un spațiu amplu întăririi militare a Pactului Atlantic, raportul admite că *„securitatea în Europa depinde și de altceva decît de forța militară a N.A.T.O."*. Evident, nu de forța militară a N.A.T.O., ci de stabilirea unor raporturi normale între toate statele continentului, de hotărîrea fiecărei țări de a respecta suveranitatea și independența tuturor celorlalte depinde în primul rînd securitatea europeană. Ea va fi asigurată cu adevărat abia atunci cînd toate părțile interesate vor recunoaște caducitatea bizuirii pe forță în relațiile intereuropene.

Președintele Nixon a dezvoltat însă pe larg ideea *„noii ecuații strategice de astăzi"* care, după cum subliniază un editorial al ziarului „The New York Times", „nu este altceva decît o reafirmare a politicii lui McNamara de descurajare și ripostă gradată". În aceste condiții, accentul cade pe întărirea forțelor armate atlantice. Guvernul american este decis să nu cedeze *„presiunilor pentru retragerea forțelor S.U.A. din Europa occidentală"*, dimpotrivă, *„nu trebuie să reducem forțele noastre actuale și nici un alt aliat nu trebuie s-o facă"*.

Tendința este clară : Statele Unite stimulează menținerea și intensificarea cursei înarmărilor. Din capitolele intitulate *„Politica și forțele strategice"*, *„Forțele cu destinație generală"* și

„*Controlul armamentelor*" se desprinde o preocupare dominantă pentru întărirea tuturor genurilor de forțe armate americane. Prin ponderea pe care o au în raportul consacrat „politicii Statelor Unite în anii '70", problemele militare apar ca un factor central al acestei politici. Vorbind totuși despre tratativele americano-sovietice pentru reducerea înarmărilor strategice, raportul notează că ele „*au ajuns la un punct în care pozițiile celor două părți sînt mai bine înțelese și s-ar putea să apară baza unui acord. În consecință, sînt cu putință noi progrese dacă tratativele vor fi reluate*". „*Natura forței nucleare cere ca atît U.R.S.S. cît și noi să fim dispuși la moderație în înfăptuirea intereselor naționale...*"

Pe lîngă tratativele SALT, în raportul prezidențial mai sînt enumerate și salutate și alte „*evenimente încurajatoare în relațiile americano-sovietice : semnarea de către cele două țări a tratatului pentru interzicerea armelor nucleare pe fundul mărilor, ratificarea tratatului de neproliferare a armelor nucleare, începerea tratativelor în problema Berlinului (occidental) și inițierea unei colaborări practice în spațiul cosmic*". După ce sînt trecute în revistă principalele divergențe sovieto-americane se propune următoarea ordine de zi pentru îmbunătățirea raporturilor dintre cele două țări : „*relații militare mai stabile în deceniul următor ; reglementarea pașnică a conflictului din Orientul Mijlociu ; un acord care să constituie un cadru al securității în Europa*". La acest ultim punct, trebuie să observăm că securitatea Europei este o problemă prin excelență multilaterală, afectînd în mod egal toate statele interesate și că un acord referitor la Europa trebuie realizat cu participarea lor, pe baza consensului general.

Mesajul prezidențial se ocupă și de problemele relațiilor dintre S.U.A. și alte țări socialiste : Republica Populară Chineză, România, Iugoslavia. Arătîndu-se dispus „*să stabilească un dialog cu Pekinul*", președintele Nixon își reafirmă în același timp sprijinul nelimitat pentru ciankaișiști. „*Pentru Statele Unite* — se spune în mesaj — *dezvoltarea relațiilor cu Pekinul reprezintă exact sarcina acestui deceniu : a ne preocupa de rezolvarea vestigiilor perioadei postbelice care continuă să influențeze relațiile noastre și a crea o structură echilibrată în care toate națiunile vor avea un rol. Credem că o asemenea structură ar oferi sfera de acțiune plenară pentru influența pe care China, prin realizările sale, este îndreptățită s-o posede*".

Ocupîndu-se, în capitolul consacrat Europei, de relațiile cu țara noastră, președintele Statelor Unite a declarat : „*În 1969 am vizitat România — țară membră a Tratatului de la Varșovia — prima vizită a unui președinte american într-o țară comunistă în ultimii 24 de ani. Președintele Ceaușescu a făcut o vizită la Washington în 1970. România are poziții diferite de ale noastre asupra multor probleme majore, dar recunoaște, ca și noi, dreptul fiecărei națiuni de a duce o politică proprie, în lumina intereselor sale proprii. De aceea deosebirile de păreri dintre noi nu exclud consultările sau colaborarea practică*".

Intenția exprimată de președinte în legătură cu dezvoltarea relațiilor dintre S.U.A. și țara noastră este apreciată de poporul nostru, România pronunțîndu-se pentru și urmînd consecvent o politică de dezvoltare a unei colaborări multilaterale cu toate statele lumii, în baza respectului reciproc față de principiile independenței, suveranității, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne. Intensificarea schimburilor internaționale, devenită astăzi necesitate obiectivă, reclamă însă lichidarea discriminărilor pe care le mai aplică Statele Unite. În acest plan se impune și acordarea către România a clauzei națiunii celei mai favorizate.

Analiza situației din Orientul Apropiat pornește de la premisa că ea reprezintă cel mai mare pericol pentru pacea lumii întrucît regiunea constituie „*un teren pe care se manifestă deschis rivalitatea marilor puteri*". Ca urmare s-ar putea ajunge la „*o ciocnire imposibil de stăpînit*". După ce trece în revistă dezacordurile fundamentale dintre arabi și israelieni, președintele Nixon se postează pe o poziție „imparțială", arătînd că „*sarcina imediată constă în a ajuta părțile interesate să elaboreze un acord care să favorizeze stabilirea unui echilibru*" și că „*nu este de competența Statelor Unite să încerce să formuleze condițiile precise ale unei reglementări pașnice în Orientul Apropiat, acest lucru neputînd fi realizat decît de părțile direct interesate*". Desigur, în noile condiții apărute în urma inițiativelor R.A.U., nu poate fi evitată constatarea că este de așteptat din partea Israelului receptivitatea necesară în direcția reglementării pozitive și durabile a problemelor litigioase din regiune.

Nimic nou cu privire la Indochina. Aceasta este principalul reproș pe care îl aduc mesajului prezidențial numeroase cercuri americane și străine. Primul și cel mai important domeniu de aplicare a „doctrinei Nixon", războiul din Vietnam continuă să reprezinte un eșec al acestei doctrine din toate punctele de vedere : ea nu stimulează realizarea păcii ci, dimpotrivă, pregătește perpetuarea războiului, fiind deci evident contrară intereselor popoarelor indochineze ; totodată, ea dă greș chiar în obiectivele pe care și le propune, lupta dîrză a acestor popoare răsturnînd calculele autorilor agresiunii. Mesajul prezidențial anunță, totuși, că se va persevera pe calea „vietnamizării". În problema tratativelor de la Paris, în problema regimului de la Saigon, în problema extinderii războiului în Cambodgia și Laos, ca și în toate celelalte probleme, nimic nu indică vreo flexibilitate a poziției americane. Tot ceea ce au făcut și fac Statele Unite este prezentat ca un șir de acte meritorii. Nu se ține seama nici de împotrivirea opiniei publice americane, nici de reprobarea pe care o întîmpină aceste acțiuni în întreaga lume. Cititorii noștri sînt la curent cu argumentele logicii răsturnate a „vietnamizării". Ele sînt repetate în mesajul de la 25 februarie ca și cum nimeni nu le-ar fi contestat, ca și cum nici un fapt n-ar fi venit să le infirme validitatea.

Mai mult, invadarea Laosului și a Cambodgiei este prezentată ca fiind dictată de dorința de „*a menține acordurile internaționale și independența acestor țări*", iar înfrîngerile suferite de trupele agresoare — drept „*un succes militar, acum indiscutabil, al operațiunilor aliate*". Aceeași răsturnare a termenilor reali caracterizează toate referirile la războiul din Indochina. „*Frapează* — remarcă ziarul «Le Monde» — *tonul foarte dur folosit pentru a evoca situația din Indochina. În timp ce anul trecut dl Nixon se declara în favoarea unei soluții negociate, în noul text nu găsești nici urmă de conciliere... După ce a tergiversat, dl Nixon pare hotărît să urmărească obținerea unei victorii militare în Indochina. Este un joc periculos nu numai pentru vietnamezi, indiferent de tabăra în care se situează, nu numai pentru laoțieni și pentru cambodgieni, ci și pentru America*". Editorialistul de la „The New York Times" este și mai sever : „*Deși maniera intervenției americane s-a schimbat pentru a potoli critici interne, președintele pare să continue politica asiatică elaborată inițial de John Foster Dulles*". (Reproducem acest articol la rubrica „Puncte de vedere"). Reacțiile cercurilor politice din S.U.A., inclusiv ale unor senatori proeminenți, sînt la fel de critice.

Atîta timp cît guvernul american nu se va decide să pună capăt definitiv atît participării sale directe la război cît și instigării unor agresiuni sud-vietnameze împotriva diverselor state și popoare indochineze, nu se va lichida grava situație creată în această parte a lumii. Mesajul nu indică însă nici cea mai vagă intenție de a renunța la actuala orientare periculoasă.

În săptămîna care a trecut de la remiterea acestui mesaj prezidențial, în Laos „*și-au făcut apariția primii infanteriști marini americani*" (United Press International). Asistentul prezidențial Henry Kissinger a declarat la televiziune că invadarea Republicii Democrate Vietnam „*nu reprezintă în acest moment probabilitatea predominantă*", neexcluzînd însă o asemenea eventualitate. Evenimentele din Indochina fiind elementul cel mai fierbinte al actualității vom avea fără îndoială prilejul să revenim în curînd asupra lor. Ele reprezintă, să nu uităm, doctrina Nixon în acțiune.

Felicia ANTIP

– Sînteți sigur că pe-aici e ieșirea ?...

(Din **International Herald Tribune**)

DE LA „APOLLO" LA „SLOVNAFT"

Slovacia... Lanțuri de munți care întretaie cîmpiile, ajungînd pe alocuri pînă la Dunăre. Fișii de cîmpie aruncate de-a lungul rîurilor ce răzbat dinspre regiunea muntoasă. Șiruri nesfîrșite de păduri cățărate pe pantele abrupte ale masivelor muntoase coboară brusc, o dată cu ele.

Alături de frumusețile naturale, completîndu-le parcă, au apărut altele noi, făurite de mîna omului. Înălțimile de beton și oțel ale modernelor obiective industriale au schimbat peisajul slovac contemporan. De la Bratislava la Banska Bystrica, de la Kosice la Nitra, meleagurile slovace au îmbrăcat haina industrializării socialiste. Combinatele chimice din Bratislava sau Novaky, salba de hidrocentrale de pe rîul Vah, marele combinat metalurgic de la Kosice, termocentrala de la Vojany — iată doar cîteva din cele peste 330 de capacități industriale date în exploatare pe teritoriul Slovaciei în anii socialismului.

Ca urmare a operei de industrializare socialistă, în anul 1966 industria slovacă a produs cam tot atît cît producea întreaga industrie a Cehoslovaciei în anul 1949. Volumul producției industriale a Slovaciei a crescut cu mai bine de șase ori în comparație cu nivelul antebelic. În prezent, Slovacia participă cu peste 25 la sută la producția industrială globală a țării și cu aproape 17 la sută la exportul cehoslovac.

A vorbi despre industria slovacă înseamnă a te referi, în primul rînd, la chimie. Într-adevăr, industria chimică a cunoscut în Slovacia, o amplă dezvoltare. Bratislava, capitala R.S. Slovace, este denumită astăzi și „capitala chimiei cehoslovace". Industria chimică slovacă, în întreprinderile căreia lucrează peste 50 000 de muncitori, ingineri și tehnicieni, realizează circa 40 la sută din producția chimică a întregii țări. În 1970, volumul producției industriei chimice din Slovacia a fost de două ori mai mare față de cel din anul 1965.

Dezvoltarea industriei chimice se bazează și pe o serie de factori favorabili existenți aici. „Ai apă, ai chimie", se spune în mod obișnuit. Și, din acest punct de vedere, Slovacia nu se poate plînge. Natura a înzestrat-o cu numeroase cursuri de apă. Tot aici s-ar putea adăuga bogatele zăcăminte de sare, folosită ca materie primă în mai toate ramurile industriei chimice, ca și faptul că petrochimia se poate dezvolta în această regiune cu precădere.

Actualul plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale cehoslovace pune un accent deosebit pe dezvoltarea industriei chimice — celuloză, îngrășăminte industriale și agrochimicale etc. Nu este exagerată afirmația că de dezvoltarea chimiei depind în mare măsură numeroase ramuri ale economiei naționale. De aceea, dezvoltarea industriei chimice este în Cehoslovacia, țară cu vechi și bogate tradiții industriale, una dintre cele mai importante sarcini prezente și de perspectivă. La înfăptuirea ei, Slovacia aduce o contribuție însemnată.

Privit de pe înălțimea impunătorului monument al eroilor Bratislava pare împresurată din toate părțile de mulțimea de întreprinderi industriale. Între ele se pot distinge contururile unor mari combinate chimice — „Slovnaft", „Gh. Dimitrov", „Matador", „Gumon".

...Gaz lampant și lumînări. Acesta era sortimentul producției realizate în micuța întreprindere fondată la 1895 de societatea „Apollo". Astăzi, pe locul lui „Apollo" se înalță un puternic și modern combinat chimic — „Slovnaft". Uzina se întinde pe o suprafață de 560 de hectare și are peste 5 000 de salariați. Aici se prelucrează anual peste șase milioane tone de petrol. Se prevede că în următorii ani, capacitatea de prelucrare va crește la zece milioane tone. „Slovnaft" furnizează o gamă variată de produse — peste 168 de sortimente — de la benzina auto pînă la polietilenă.

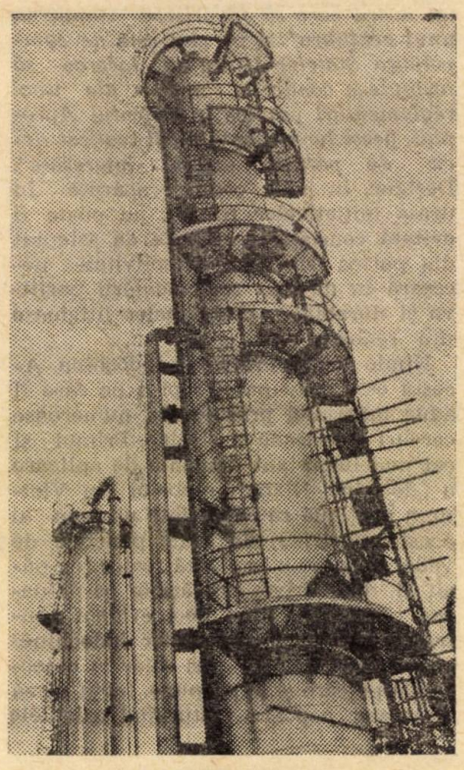

SILUETELE CHIMIEI

Producția combinatului a crescut an de an, s-a perfecționat activitatea diferitelor secții, au sporit gradul de mecanizare complexă a proceselor tehnologice, productivitatea muncii. O etapă importantă în dezvoltarea întreprinderii a constituit-o introducerea liniei complet automate de producere a polietilenei. Cea mai mare parte a instalațiilor acestei linii au fost livrate de firme britanice și japoneze, specialiștii firmelor respective participînd și la montarea lor. Baza de producție a polietilenei de la „Slovnaft", singura de acest gen în Cehoslovacia, este deservită de o mașină electronică de calcul de tipul „Elliot 83 b", de producție engleză. În decurs de o secundă, mașina efectuează 20 000 de operații. În 1969, la „Slovnaft" s-a realizat 12 la sută din întreaga producție a industriei chimice cehoslovace și aproape o treime din producția chimică a Slovaciei. Anul trecut s-au realizat aci 60 la sută din totalul produselor de rafinărie și petrochimice din întreaga țară. A șaptea parte din produsele „Slovnaft"-ului este destinată exportului în peste 20 de țări.

Industrializarea socialistă în Slovacia a însemnat, pe de o parte, construirea unui mare număr de întreprinderi noi, iar pe de altă parte, reconstruirea și modernizarea vechilor uzine ce nu mai corespundeau cerințelor actuale. Ambele aspecte le găsim îmbinate în cazul combinatului chimic „Gh. Dimitrov" din Bratislava.

Începuturile întreprinderii datează din 1873, cînd Alfred Nobel, cunoscutul savant suedez, a întemeiat la Bratislava o mică fabrică pentru producerea de explozivi în scopuri civile. În timpul primului război mondial, de aici se aprovizionau cu material exploziv armatele austro-ungare. După război, fabrica începe să producă în cantități mici, o serie de produse chimice — acid sulfuric, carbon bisulfit și superfosfați. La începutul celui de-al doilea război mondial, întreprinderea este acaparată de capitalul german, începînd să producă pentru nevoile de război ale Germaniei hitleriste.

Se poate spune că adevărata dezvoltare a întreprinderii a început abia în 1945, după naționalizarea ei și, în special, după victoria clasei muncitoare, sub conducerea Partidului Comunist din Cehoslovacia, din februarie 1948. După această dată începe construirea unei uzine noi, moderne, pentru producerea mătăsii de celuloză, cea mai mare de acest gen din Cehoslovacia. Paralel, se intensifică producția de acid sulfuric, de carbon bisulfit, este asimilată și se extinde tehnologia producției de îngrășăminte chimice și de cauciuc sintetic.

O cifră ni se pare semnificativă în ceea ce privește dezvoltarea combinatului chimic „Gh. Dimitrov": în 1950, producția uzinelor era cu 145 la sută mai mare decît în 1944, pentru ca în 1962 să crească pînă la 712 la sută față de același an (1944). De atunci, an de an, producția a sporit continuu. Oamenii au încetat să o mai compare cu anul 1944, deoarece ea s-ar exprima în cifre cu adevărat astronomice. Și combinatul nu se va opri aici. Planurile prevăd, printre altele, construirea unei secții automatizate de cauciucuri sintetice, a uneia pentru producerea de preparate destinate protecției plantelor etc.

Bratislava este doar un centru al industriei chimice din Cehoslovacia, dar nu și singurul existent în Slovacia. Mărturie stau alte mari combinate chimice — cele de la Sala, Puhov, Humene, Strazske, Hencovce, Novaky, Sturovo, Samorin și din multe alte localități slovace. Ele atestă prezența unei puternice baze a industriei chimice slovace, al cărei certificat de naștere a fost semnat în urmă cu două decenii.

Eugen IONESCU

CRONICA

O. N. U.

PORNIND DE LA IDEEA că livrarea de arme către guvernul Republicii Sud-Africane reprezintă un act profund dăunător intereselor păcii şi securităţii internaţionale, Consiliul de Securitate a cerut — prin rezoluţiile sale nr. 181, 182 şi 191 din 1963—1964 — să se pună capăt imediat vînzării şi expedierii de material cu destinaţie militară (arme, muniţii de orice fel, vehicule militare etc.) către Republica Sud-Africană. Prin rezoluţia nr. 282 din 23 iulie 1970, Consiliul de Securitate a cerut din nou tuturor statelor să observe cu stricteţe hotărîrile privind embargoul asupra livrărilor de armament către Republica Sud-Africană, în mod necondiţionat şi fără nici un fel de rezerve, indiferent de ce fel ar fi. În acelaşi timp s-a cerut statelor să înceteze a furniza piese de schimb pentru orice echipament militar al forţelor armate şi al organizaţiilor paramilitare sud-africane. Cea de-a 25-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. a cerut la rîndul său, statelor membre, prin rezoluţia sa nr. 2 624 din 13 octombrie 1970, să ia măsuri imediate pentru a pune în aplicare rezoluţiile Consiliului de Securitate.

Cu toate acestea, guvernul conservator britanic a comunicat la 22 februarie că va livra Republicii Sud-Africane un număr de elicoptere şi piese de schimb pentru echipamentul militar furnizat anterior. Hotărîrii în cauză, previzibilă de altfel, — retragerea Marii Britanii, concomitent cu S.U.A. din Comitetul special al Naţiunilor Unite pentru decolonizare, a dat o notă de certitudine în acest sens — se caută a i se găsi explicaţii şi justificări. Invocînd prevederile acordului pe care l-au încheiat cu autorităţile sud-africane la Simonstown, autorităţile britanice afirmă că furnizează elicoptere şi piese de schimb menite a asigura în exclusivitate funcţionarea a trei fregate anti-submarin vîndute anterior, precum şi materialele necesare înlocuirii echipamentului şi stocurilor iniţiale ale tuturor navelor de proveniență engleză achiziţionate de guvernul sud-african.

Acţiunile de pînă acum ale regimului rasist de la Pretoria dau serioase temeiuri să se creadă că toate aceste materiale cu destinaţie militară, departe de a reprezenta necesităţi pentru apărare externă, se vor adăuga ca elemente suplimentare arsenalului complex de mijloace materiale şi psihologice ale acestui vast sistem de represiune.

■

SECRETARIATUL ORGANIZAŢIEI NAŢIUNILOR UNITE publică calendarul provizoriu al reuniunilor care urmează să se desfăşoare la Oficiul Naţiunilor Unite din Geneva în luna martie. Conform previziunilor, în această lună îşi vor continua sau îşi vor începe lucrările un număr de 24 de reuniuni internaţionale, dintre care semnalăm : **22 februarie—26 martie :** Cea de-a 27-a sesiune a Comisiei drepturilor omului ; **1—2 martie :** Comitetul oţelului. Reuniune specială privind piaţa oţelului ; **1—5 martie :** Consiliul pentru comerţ şi dezvoltare, reluarea lucrărilor celei de-a 10—a sesiuni ; **1—26 martie,** Comitetul pentru utilizarea în scopuri paşnice a fundului mărilor şi oceanelor dincolo de limitele jurisdicţiei naţionale ; **8—12 martie :** Reuniune de experţi guvernamentali din Europa în domeniul cooperării ştiinţifice şi tehnologice ; **22—26 martie :** Grupul de lucru privind reglementarea transporturilor maritime internaţionale ; **22—26 martie :** Conferinţa statisticienilor europeni : Grupul de lucru privind prelucrarea electronică a informaţiei ; **25—26 martie :** Grupul de lucru al Programului Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare ; **29 martie—2 aprilie :** Conferinţa statisticienilor europeni : Reuniunea privind statisticile în domeniul sănătăţii ; **29 martie—23 aprilie :** Comisia Naţiunilor Unite pentru dreptul comercial internaţional.

■

BIROUL INTERNAŢIONAL AL MUNCII comunică rezultatele studiilor sale privind situaţia muncitorilor în lume în anul 1970. Prin gravitatea sa (ca amploare şi implicaţii) fenomenul şomajului a reţinut în mod deosebit atenţia, cifrele şi concluziile ce se desprind fiind semnificative pentru conjuncturile economice şi mai ales, pentru problemele de structură a numeroase ţări capitaliste.

Statistic, se înregistrează o scădere a şomajului în aproximativ 30 de ţări, printre care Australia, Austria, Spania, Finlanda, Grecia, Italia, Norvegia, Olanda, Singapore, Suedia şi Elveţia.

Datele publicate indică un indice mai ridicat în cca 20 de ţări, şi în mod special în Canada, Ceylon, Chile, Statele Unite ale Americii, Franţa, Ghana, India, Maroc, Pakistan, Marea Britanie ; sfîrşitul anului 1970 a consemnat aceeaşi tendinţă în Birmania, Danemarca, Japonia, Malta, Republica Federală a Germaniei.

În Canada procentul şomerilor a depăşit 5 la sută din mîna totală de lucru, ridicîndu-se la 476 000 oameni în noiembrie 1970 (faţă de 354 000 în noiembrie 1969 şi 338 000 în noiembrie 1968).

Începînd cu luna iunie a anului trecut, şomajul a cunoscut în Statele Unite ale Americii valori mai mari de 5 la sută din totalul mîinii de lucru (situaţie la care nu s-a mai ajuns din primul trimestru al anului 1965). În cifre absolute, în noiembrie 1970 erau înregistraţi 4 600 000 şomeri, adică cu 1 900 000 mai mult decît în noiembrie 1969. Categoriile cele mai afectate : tineretul, femeile şi în special populaţia de culoare.

Pentru prima dată, în noiembrie 1970, Franţa depăşeşte cifra de 300 000 şomeri. În Marea Britanie procentul şomerilor totali şi parţiali se menţine în jurul a 2,6 la sută din totalul mîinii de lucru.

Caracterizat, procentual şi în cifre absolute, prin valori mai mici în comparaţie cu alte ţări capitaliste, în Japonia şi Republica Federală a Germaniei şomajul a înregistrat totuşi tendinţe de creştere în a doua jumătate a anului 1970.

■

PE AGENDA CELEI DE-A 27-A SESIUNI A COMISIEI DREPTURILOR OMULUI, care-şi desfăşoară lucrările la Geneva între 22 februarie şi 27 martie, figurează şi problema „Protecţia ziariştilor aflaţi în misiuni periculoase". La originea dezbaterii stă rezoluţia 2 673 (XXV) din 9 decembrie 1970, prin care Adunarea Generală a O.N.U. a recomandat Comisiei să ia în considerare posibilitatea pregătirii proiectului unui acord internaţional de natură să asigure protejarea ziariştilor aflaţi în misiuni periculoase. Secretarul general al O.N.U. urmează să prezinte — după o consultare prealabilă cu Comitetul Internaţional al Crucii Roşii şi cu alte instituţii şi organisme internaţionale — un raport în această problemă la cea de-a 26-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U.

■

„UN PRINCIPIU ESTE ÎN PERICOL ÎN AFRICA AUSTRALĂ CONTEMPORANĂ : un principiu născut din Istorie şi pe care Carta Naţiunilor Unite îl numeşte «principiul egalităţii în drepturi şi al dreptului de a dispune de ele însele»". Serviciul de informare al Naţiunilor Unite a editat de curînd lucrările : „Un principe en péril. I. Les Nations Unies et la Rhodésie du Sud" şi „Un principe en péril. II. Les Nations Unies et les territoires sous administration portugaise". Lucrările realizează o amplă analiză a acţiunilor forţelor coloniale şi neocoloniale pe continentul african.

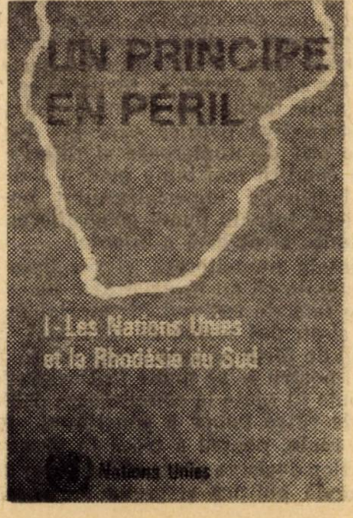

Rubrică realizată de George G. POTRA

DUPĂ BURGOS

— O declarație a Comitetului Executiv al Partidului Comunist din Spania —

Recent, Comitetul Executiv al Partidului Comunist din Spania a dat publicității o Declarație în care analizează situația creată în țară după procesul de la Burgos și, pe această bază, subliniază sarcinile actuale ale partidului. Reproducem mai jos ample extrase din această Declarație.

Procesul de la Burgos — se spune în Declarație — a fost, incontestabil, lupta și victoria politică cea mai importantă înregistrată pînă astăzi împotriva regimului franchist. Spania și întreaga lume, în cadrul unei impresionante mobilizări, s-au ridicat pentru a salva viețile celor șase tineri basci. Acest front foarte larg a făcut să eșueze încercarea reacționară de a împinge lucrurile înapoi, spre epoca cea mai întunecată a barbariei fasciste. Victoria aparține poporului basc și tuturor popoarelor din Spania ; tuturor spaniolilor, civili și militari.

Procesul de la Burgos, se arată în continuare în Declarație, a scos în evidență contradicțiile, lipsa de coeziune, nehotărîrea care s-au instaurat în rîndul vîrfurilor statului. Cei care mai credeau încă în „brațul ferm" și în „orientarea lucidă" a lui „Caudillo" au început să se întrebe dacă în noiembrie și decembrie 1970 exista într-adevăr cineva care conducea statul. S-a remarcat că nu exista un singur cap, ci mai multe, care uneori mergeau fiecare pe o cale proprie. Pe de o parte, guvernul Opus Dei, consacrat sarcinilor administrative, pe de altă parte, un fel de guvern secret alcătuit din familia și casa civilă și militară a lui Franco, în legătură cu grupările extremiste falangiste și militare. Contrapunerea celor două puteri a dat naștere unei surprinzătoare serii de tergiversări, stîngăcii și provocări crunte cu care a fost condusă toată această treabă. Toate acestea i-au ascuțit în mare măsură dramatismul și au făcut să apară procesul de la Burgos ca o insultă la adresa conștiinței umane universale. Declarația relevă faptul că, în prezent, în Spania se conturează o nouă tendință, care preconizează **„să se întredeschidă porțile, pentru ca nu cumva opoziția populară și democratică să le doboare"**.

Apariția acestei **noi tendințe**, care urmărește să atragă forțe din Opus Dei și din birocrație, vînturînd capcana unui guvern de „concentrare", arată că, după procesul de la Burgos, în Spania problemele politice trebuie ridicate la un alt nivel, deosebit de cel anterior, întrucît necesitatea **democrației a devenit un imperativ al orei actuale**.

Partidul comunist, subliniază mai departe Declarația, consideră necesar să afirme cu toată claritatea : 1) Că nu este posibilă nici o schimbare reală pe calea libertății și democrației, în cadrul actualelor legi și instituții. 2) Că așanumitul „asociaționism", ca și legea sindicală elaborată de Cortes, nu sînt altceva decît încercarea de a prelungi dictatura franchistă, cu sau fără Franco. 3) Că singura soluție democratică constă în instaurarea unui guvern provizoriu de largă coaliție care : a) să decreteze o amnistie totală pentru deținuții și exilații politici; b) să instaureze ample libertăți politice fără nici o discriminare și c) să stabilească ținerea de alegeri libere pentru o Adunare Constituantă care să hotărască regimul politic pe care Spania dorește să-l aibă.

În situația nouă, creată prin procesul de la Burgos, există un element capital : uriașa sensibilizare politică a milioane de spanioli, prin incidentele dramatice ale acestui proces ; înțelegerea limpede de către o parte a poporului că a înregistrat o mare victorie împotriva dictaturii, pentru prima dată după mai bine de 30 de ani, că dictatura este slabă și poate fi înlăturată. Burgos marchează o etapă pe calea înaintării anevoioase, dar neapărat necesare, a poporului spaniol spre libertate.

Procesul de la Burgos, se arată în continuare în Declarație, mobilizarea efectuată în legătură cu el au creat condiții mai favorabile unei înțelegeri între forțele opoziției, neapărat necesară pentru a pune repede capăt dictaturii fasciste. Este cert că nu am putut încă realiza Pactul pentru libertate (acest pact, propus de P.C.S., are în vedere realizarea unității celor mai largi forțe antifranchiste — n.r.) și că aceasta a micșorat forța mobilizării maselor... Este însă la fel de adevărat că acest pact a început de pe acum să se făurească, că ideea pactului este prezentă, actuală, în realitatea politică spaniolă. Această perspectivă pe care o deschide mișcarea de mase ar permite să fie cîștigate, de partea unei soluționări democratice, pături ale burgheziei care se depărtează de regim, ar neutraliza sau ar determina o parte din armată să se decidă în favoarea sa. Totodată nu trebuie să uităm niciodată că o alternativă politică care ar îngloba forțe atît de numeroase și diferite ar crea condiții mai bune pentru a dejuca mașinațiunile imperialismului nord-american într-un punct geografic cu importanța strategică a Spaniei.

Masele muncitorești și populare sînt conștiente că au înregistrat o mare victorie față de regimul dictatorial fascist. Ele și-au dat seama ca niciodată pînă acum de forța pe care o reprezintă. Partidul nostru — se spune în Declarație — trebuie să ajute la completarea dobîndirii de către popor a conștiinței forței sale reale, pentru a trece la pregătirea luptelor decisive pentru libertate : greva generală politică și greva națională. A sosit momentul să înceapă dezbateri între masele largi ale clasei muncitoare, țărani, studenți, intelectuali și păturile mijlocii. Sarcinile politice fundamentale ale momentului sînt : **să punem capăt dictaturii, să instaurăm libertatea...**

După Burgos, atunci cînd slăbiciunea regimului se vădește și masele au dobîndit conștiința forței lor, există condiții mult mai favorabile pentru dezlănțuirea unei ofensive puternice care să pună stavilă voracității marilor monopoluri. Acest spirit de ofensivă poate preface indignarea maselor, ura lor față de franchism, în cele mai mari acțiuni greviste pe care Spania le-a cunoscut vreodată. Apărarea revendicărilor economice ale clasei muncitoare, ale țăranilor, profesioniștilor, comercianților și industriașilor modești, împovărați de impozite, constituie un front de luptă permanentă. Astăzi, însă, pînă și revendicările, care ar putea părea cele mai elementare, dobîndesc un puternic conținut politic în acest „accelerator de particule" care a fost procesul de la Burgos.

Analizînd comportarea armatei în timpul procesului de la Burgos, documentul P.C. din Spania relevă, printre altele, că subminarea unității și a disciplinei severe, ce a avut loc în jurul acestui proces, creează noi posibilități de apropiere între popor și armată care trebuie în mod necesar folosite în scopul facilitării condițiilor unei schimbări politice în Spania. Partidul comunist consideră că armata, oamenii cei mai inteligenți și mai deschiși din rîndurile ei sînt la fel de interesați ca și restul spaniolilor în înfăptuirea Pactului pentru libertate și într-o schimbare a regimului care să pună capăt dezordinii actuale, corupției și nedreptății, opresiunii, redînd Spaniei prestigiul ei în fața lumii. Într-un regim de libertate, armata va recăpăta caracterul ei de instrument al apărării suveranității și independenței naționale, se va bucura de stimă reală din partea poporului și va primi mijloacele necesare pentru îndeplinirea misiunii sale, mijloace de care astăzi este lipsită.

Marea bătălie a procesului de la Burgos, arată în continuare Declarația, a demonstrat influența partidului nostru, capacitatea sa de mobilizare, justețea politicii sale. Plenara lărgită a Comitetului Central (septembrie 1970) a ajutat puternic, a pregătit întregul partid pentru înfruntarea care s-a desfășurat în luna decembrie prin lupte probabil hotărîtoare pentru viitor. Sute de mii de muncitori, țărani, studenți și intelectuali, femei și tineri și-au ridicat deodată conștiința lor politică.

În fața partidului nostru apar noi sarcini organizatorice. Trebuie făcut un efort foarte mare pentru a îndrepta lipsurile înrădăcinate, aprecierile înguste care nu mai corespund noilor posibilități și pentru a făuri partidul de masă de care are nevoie revoluția spaniolă... Comuniștii trebuie să discute direct cu masele problemele lichidării regimului fascist. În prezent, este posibilă crearea unui climat de discuții politice în întreprinderi și pe șantiere, iar experiența minunată a pichetelor de grevă în construcții au dovedit acest lucru. În acest sens, este de asemenea ilustrativ exemplul studenților comuniști din universități. Lărgirea rîndurilor noastre — păstrînd cu scrupulozitate măsurile conspirative necesare, înmulțind organizațiile noastre în rîndurile maselor, contopindu-le cu ele — este cea mai bună formă de a apăra securitatea partidului. Mai mult, este singura formă de a ne pregăti pentru luptele grele care se apropie.